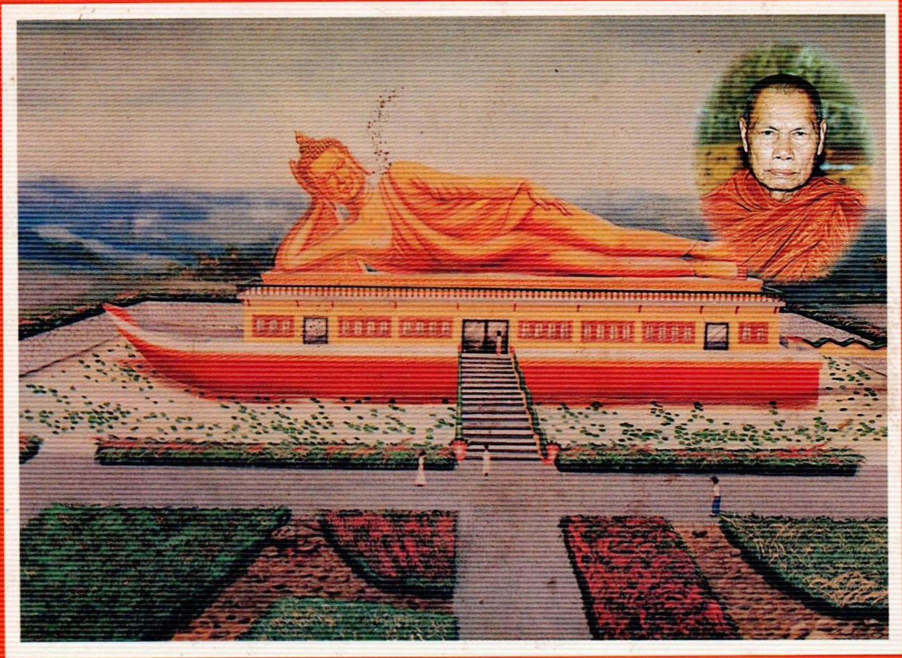
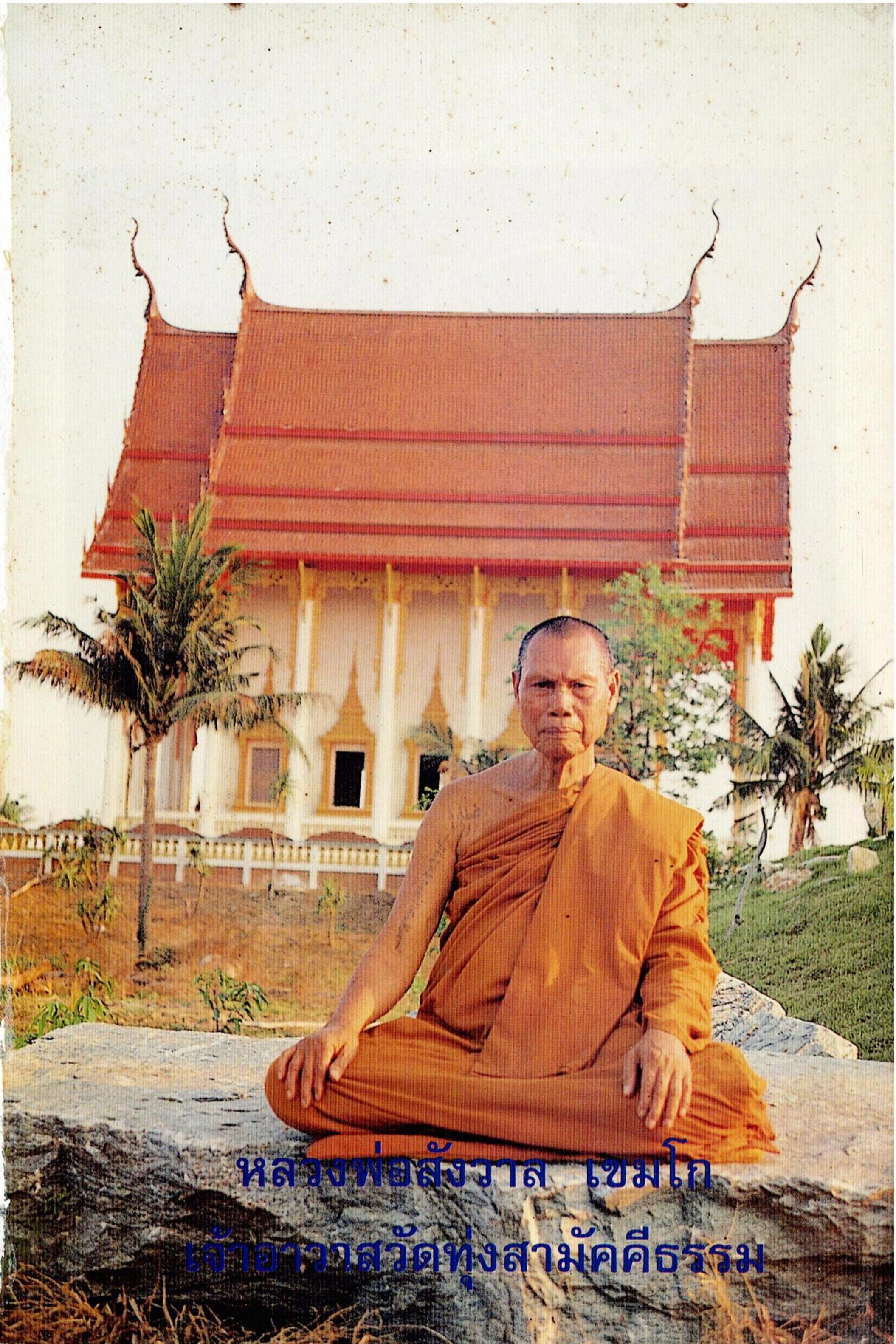

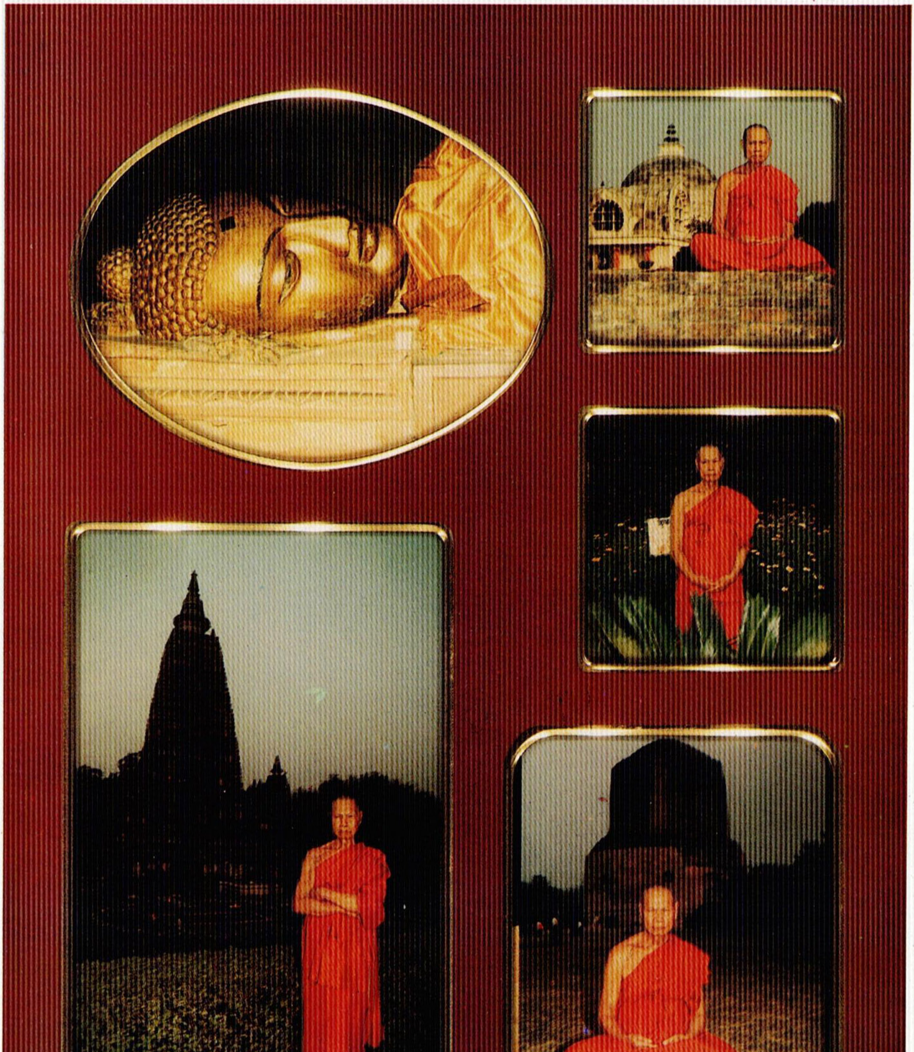
พุทธมนต์แปล

วัดทุ่งสามัคคีธรรม

ต.หนองผักนาก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี

หนังสือพุทธมนต์แปล วัดทุ่งสามัคคีธรรม

หลวงพ่อสังวาล เขมโก
เจ้าอาวาสวัดทุ่งสามัคคีธรรม

พระอาจารย์สนอง กตปุญฺโญ
เจ้าอาวาสวัดสังฆทาน จ.นนทบุรี

พุทธมนต์
แปล

วัดทุ่งสามัคคีธรรม

ต.หนองผักนาก อ.สามชุก
จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๓๐
โทร. (๐๓๕) ๕๗๑-๖๔๕

พุทธมนต์แปล

วัดทุ่งสามัคคีธรรม

หลวงพ่อสังวาล เขมโก

พิมพ์ครั้งที่ ๒ / ธันวาคม ๒๕๔๑

จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

คำนำ

หนังสือพุทธมนต์แปล วัดทุ่งสามัคคีธรรม ฉบับนี้ คณะศิษย์ได้จัดพิมพ์ขึ้น เพื่อแสดงมุทิตาสักการะแด่หลวงพ่อสังวาล เขมโก ในวาระอายุครบ ๘๐ ปี วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๓๘

คณะศิษย์ได้จัดเรียงพิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ เพื่อสนองเจตนาของหลวงพ่อที่ว่า อ่านก็ง่าย มองเห็นก็ชัดเจน ความพร้อมเพรียงในการสวดของหมู่คณะก็จะเกิดขึ้น และผู้สวดจะได้จำบทสวดได้อย่างแม่นยำด้วย อันจะเป็นประโยชน์ในปัจจุบัน ประโยชน์ในภายหน้า และประโยชน์อย่างยิ่ง ในโอกาสต่อไปด้วย

คณะศิษย์

๒๖ มกราคม ๒๕๓๘

สารบาญ

บทเจริญพระพุทธมนต์

“ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นทางออกจากทุกข์ได้ เป็นพุทธวิชชาที่เลิศล้ำในโลก ไม่มีวิชชาใดจะยิ่งใหญ่กว่า”

“ยังหนุ่มยังสาวอยู่ยังมีกำลังก็ให้ปฏิบัติกัน ให้ทำข้อวัตรปฏิบัติให้สมบูรณ์ เพราะถ้าความแก่มาเยือนเราเมื่อไรแล้ว จะเสียใจที่ทำไม่ได้”

เขมโกวาท

พระพุทธเจ้าอยู่ที่ใจพระธรรมเจ้าอยู่ที่ใจ
พระอริยสงฆ์เจ้าอยู่ที่ใจ

มรรคมีองค์แปดดังนี้:-

๑. **สัมมาทิฏฐิ** ความเห็นชอบ ก็คือ จิตเป็นผู้เห็น

๒. **สัมมาสังกัปโป** ความดำริชอบ ก็คือ จิตเป็นผู้ดำริออกจากกาม

๓. **สัมมาวาจา** ผู้กล่าววาจาชอบ ก็คือจิตเป็นผู้นึกแล้วกล่าว

๔. **สัมมากัมมันโต** การงานชอบ ก็คือ จิตเป็นผู้คิดทำการงาน

๕. **สัมาอาชีโว** เลี้ยงชีวิตชอบ ก็คือ จิตเป็นผู้หาเลี้ยงชีวิต

๖. **สัมมาวายาโม** ความเพียรชอบ ก็คือ
จิตเป็นผู้มีเพียรมีหมั่น

๗. **สัมมาสติ** ความระลึกชอบ ก็คือ
จิตเป็นผู้ระลึก

๘. **สัมมาสมาธิ** เจริญฌานชอบ ก็คือ
จิตเป็นผู้เจริญ

โดย พระอาจารย์ สังวาล เขมโก

สิ่งที่ควรทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อพระสงฆ์

๑. กราบพระต้องกราบ ๓ ครั้งแบบเบญจางคประดิษฐ์ คือให้ส่วนเข่าทั้งสอง ข้อศอกทั้งสองหน้าผากหนึ่ง จรดพื้นทุกครั้ง

๒. อย่าถวายปัจจัย คือ เงิน ทอง จงถวายใบปวารณา หรือมอบเงินทองนั้น ให้แก่ไวยาวัจกร เพื่อเก็บรักษาเป็นของสงฆ์ต่อไป

๓. อย่าถวายสิ่งที่เป็นอาหารทุกชนิดหลังจากท่านฉันอาหารเสร็จแล้วในวันนั้น เมื่อมีศรัทธาให้มอบทายก หรือเก็บไว้ถวายในวันต่อไป

๔. อย่าแตะต้องอาหารที่ถวายไว้แล้ว เว้นแต่จะนำไปถวายใหม่

๕. การถวาย หรือประเคนสิ่งของ อย่าห่างเกินศอกคืบโดยประมาณ ยกของถวายให้พ้นพื้นพอแมวลอดได้ และถวายโดยอาการนอบน้อม

๖. การถวายของควรถวายตั้งแต่พระเถระลงมาจึงเหมาะสม

๗. ถวายจำพวกพีชคาม คือ พืชที่ปลูกขึ้นได้โดย หัว ราก ลำต้น เมล็ด เช่น ต้นหอม บัวบก มะเขือ องุ่น ฯลฯ ต้องกัปปิยะโดย ผู้กัปปิยะใช้ของแหลมคม, ไฟ หรือเล็บ เพื่อตัด แทง จี้ หรือหยิกสิ่งนั้น พร้อมกับกล่าวคำว่า **“กัปปิยัง ภันเต กะโรมิ”** ขณะเดียวกันพระภิกษุผู้รับจะกล่าวว่า **“กัปปิยัง กะโรหิ”** แล้วจึงถวายได้

๘. เจรจากับพระภิกษุสงฆ์ด้วยความเคารพ ด้วยการประนมมือ

๙. เมื่อฟังธรรม จะต้องตั้งใจฟัง ไม่นอน สวมหมวก รองเท้า หรือ อาวุธ ฯลฯ

๑๐. เวลาพระภิกษุแสดงธรรมหรือให้โอวาท อยู่ อย่าพูดสอดแทรกในระหว่างนั้น

"ศีลนี้ไม่ต้องมีอะไร เว้น เว้น เว้นเสีย พระมณีแปลว่าแก้ววิเศษ จะเกิดขึ้นสว่างไสว ภายในใจ ทำให้ผู้ปฏิบัติรู้ได้เห็นได้ เกิดสุข แก่ตน"

"คนเรานี่เมื่อก่อนจะมาปฏิบัติ อยากเห็น นรกจริง พอเห็นแล้ว ไม่อยากไปนรกมันก็ไป มันเป็นกรรมเป็นเวรใครยังไม่เห็นก็ยังไม่ทุกข์ ใครเห็นเถอะ ใจเหี่ยวแห้งหมด"

เขมโกวาท

ข้อปฏิบัติในธุดงควัตร

พึงรักษาธุดงค์ ๑๓ ประการ คือ :-

๑. ถือผ้าบังสุกุลจีวรเป็นเครื่องนุ่งห่ม

๒. ถือไตรจีวร ๓ ผืน ๑

๓. บิณบาตมาฉันทุก ๆ วัน ๑

๔. เที่ยวบิณฑบาตไปตามแถว ๑

๕. ในวันหนึ่ง ๆ ฉันเฉพาะหนเดียว ๑

๖. ฉันเฉพาะในบาตร ๑

๗. ไม่ฉันภัตรที่เขานำมาเพิ่มเติมเมื่อภายหลังแต่ลงมือฉันแล้วไป หรือ ฉันอิ่มแล้วหรือลุกจากอาสนะแล้ว ๑

๘. อยู่ในป่าห่างบ้านประมาณ ๕๐๐ วา ๑

๙. อยู่รุกขมูลร่มไม้ ๑

๑๐. อยู่อัพโภกาสในที่แจ้ง ๑

๑๑. อยู่ในป่าช้า ๑

๑๒. อยู่ในเสนาสนะที่ท่านจัดให้ ๑

๑๓. ถือเนสัชชิก ๑ ไม่นอนตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่ง

กิจวัตร ๑๐ อย่าง

๑. ลงอุโบสถ

๒. บิณฑบาตเลี้ยงชีพ

๓. สวดมนต์ไหว้พระ

๔. กวาดอาวาสวิหารลานพระเจดีย์

๕. รักษาผ้าครอง

๖. อยู่ปริวาสกรรม

๗. โกนผมปลงหนวดตัดเล็บ

๘. ศึกษาสิกขาบทและปฏิบัติพระอาจารย์

๙. เทศนาบัติ

๑๐. พิจารณาปัจจเวกขณะทั้ง ๔

อานิสงส์ของการสวดมนต์

๑. การสวดมนต์ทุกวันเป็นมงคลอันสูงสุด
๒. เป็นการปฏิบัติภาวนาอย่างหนึ่ง
๓. ทำให้จิตเป็นกุศลได้ง่าย
๔. ช่วยให้ใจสงบ
๕. เหมาะสำหรับใช้เตรียมจิตก่อนปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน
๖. สวดมนต์เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา
๗. ได้กล่าวคำศักดิ์สิทธิ์ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้

แต่การสวดมนต์ที่ถูกต้องนั้น จะต้องสวดให้ได้ใจความ ไม่สวดเร็วเกินไป หรือสวดช้าเกินไป เสียงดังพอประมาณเพื่อเทพยดาทั้งหลายเป็นพยาน ว่าท่านได้สวดมนต์ถวายเป็นพุทธบูชา

ทำวัตรเช้า และเย็น

บูชาพระรัตนตรัยก่อนทำวัตรเช้า-เย็น

ภิกษุสามเณรทุกรูปกราบผู้เป็นประธาน ๓ ครั้ง

ท่านชาย : พึงนั่งคุกเข่า

ท่านหญิง : พึงนั่งคุกเข่าราบ

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา-สัมพุทโธ,	พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นพระองค์ใด, เป็นพระอรหันต์, ตรัสรู้เองโดยชอบแล้ว;
ส๎วากขาโตเยนะ ภะคะวะตา ธัมโม,	พระธรรมคือศาสนาที่พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นพระองค์ใด, ตรัสไว้ดีแล้ว;

สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะ-สังโฆ,	พระสงฆ์คือผู้ทรงธรรมวินัย, ซึ่งเป็นสาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นหมู่ใด, เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว;
ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง, อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิอะภิปูชะยามะ,	ข้าพเจ้าขอบูชาอย่างยิ่งซึ่งพระผู้มีพระ-ภาคเจ้า, พร้อมทั้งพระสัทธรรม, และพระอริยสงฆ์เจ้าทั้งหลาย, ด้วยเครื่องสัก-การะเหล่านี้, ข้าพเจ้าได้ยก ขึ้นประดิษ-ฐานไว้ดีแล้วในที่อันสมควรอย่างยิ่งเช่นนี้;

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ,	พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น แม้ปรินิพพานนานแล้วก็ตาม, ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ, ซึ่งยังประโยชน์อันยิ่งใหญ่แก่สาธุชนทั้งหลาย;
ปัจฉิมา ชะนะตานุกัมปะมานะสา, อิเม สักการะ ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ,	ขอจงรับเครื่องสักการะบรรณาการ, ของคนยากทั้งหลายเหล่านี้ด้วย, เพื่ออนุเคราะห์แก่ประชุมชนผู้เกิดแล้วในภายหลังด้วย;
อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.	เพื่อเป็นประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนานเทอญ. *(กราบ)*

คำไหว้พระ

อะระหัง สัมมาสัม-พุทโธ ภะคะวา,	พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;
พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ,	ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน, *(กราบ)*
สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,	พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว;
ธัมมัง นะมัสสามิ,	ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม, *(กราบ)*

สุปะฏิปันโน ภะคะ-วะโต สาวะกะสังโฆ,	พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว;
สังฆัง นะมามิ,	ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์, *(กราบ)*
มาตาปิตุคุณัง อะหัง วันทามิ,	ข้าพเจ้ากราบวันทาบิดามารดา ผู้มีพระคุณโดยความ เคารพ. *(กราบ)*
ครูอุปัชฌายาจาริยะ-คุณัง อะหัง วันทามิ,	ข้าพเจ้ากราบวันทาครู อุปัชฌาย์อาจารย์, ผู้มีพระคุณโดยความเคารพ. *(กราบ)*

(ผู้เป็นหัวหน้านำดังนี้)

หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโตปุพพะภาคะ
นะมะการัง กะโรมะ เส.

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

นะโม ตัสสะ ภะคะ-วะโต,	ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น;
อะระหะโต,	ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส;
สัมมาสัมพุทธัสสะ,	ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(ว่า ๓ จบ)

คำบูชาพระรัตนตรัย (ยะมะหัง)

ยะมะหัง สัมมาสัมพุทธัง ภะคะวันตัง สะระณังคะโต (ตา)	พระผู้มีพระภาคพระองค์ตรัสรู้ดีแล้วเองโดยชอบ พระองค์ได้แนะ ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยจริง
อิมินา สักกาเรนะ ตัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ.	ข้าพเจ้าบูชา พระผู้มีพระภาค พระองค์นั้นด้วยเครื่องสักการะอันนี้
ตัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.	ข้าพเจ้าไหว้พระผู้มีพระภาคนั้น พร้อมด้วย กาย วาจา ใจ *(กราบ)*

ยะมะหัง ส๎วากขาตัง ภะคะวันตาธัมมัง สะระณังคะโต (ตา)	พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัสแล้วดีเหล่าใด แนะข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยจริง
อิมินา สักกาเรนะ ตังธัมมัง อะภิปูชะยามิ	ข้าพเจ้าบูชาพระธรรมเหล่านั้นด้วยเครื่องสักการะอันนี้
ตัง ธัมมัง นะมัสสามิ	ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมเหล่านั้น พร้อมด้วย กาย วาจา ใจ *(กราบ)*
ยะมะหัง สุปะฏิปันนัง สังฆัง สะระณังคะโต (ตา)	พระสงฆ์ที่ท่านปฏิบัติดีแล้วหมู่ใด แนะข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยจริง

อิมินา สักกาเรนะ ตังสังฆัง อะภิปูชะ-ยามิ	ข้าพเจ้าบูชาพระสงฆ์หมู่นั้นด้วยเครื่องสัก-การะอันนี้
ตัง สังฆัง วันทามิ	ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น พร้อมด้วยกาย วาจา ใจ *(กราบ)*

ทำวัตรเช้า

๑. พุทธาภิถุติ

(ผู้เป็นหัวหน้ากล่าวนำว่า)

หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

โย โส ตะถาคะโต,	พระตถาคตเจ้านั้นพระองค์ใด;

อะระหัง,	เป็นผู้ไกลจากกิเลส;
สัมมาสัมพุทโธ,	เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;
วิชชาจะระณะสัม-ปันโน,	เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ;
สุคะโต,	เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี;
โลกะวิทู,	เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่ม-แจ้ง;
อะนุตตะโร ปุริสะ-ธัมมะสาระถิ,	เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า;
สัตถา เทวะมะนุส-สานัง,	เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย;
พุทโธ,	เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิก-บานด้วยธรรม;

ภะคะวา,	เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอน สัตว์;
โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพ๎รห๎มะกัง, สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิงปะชัง, สะเทวะมะนุสสัง สะยัง, อะภิญญา สัจฉิกัต๎วา ปะเวเทสิ,	พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, ได้ทรง ทำความดับทุกข์ให้ แจ้งด้วยพระปัญญา อันยิ่งเองแล้ว, ทรง สอนโลกนี้ พร้อมทั้ง เทวดา, มาร พรหม, และหมู่สัตว์พร้อม ทั้งสมณพราหมณ์, พร้อมทั้งเทวดา และ มนุษย์ให้รู้ตาม;
โย ธัมมัง เทเสสิ,	พระผู้มีพระภาคเจ้า

	พระองค์ใด, ทรงแสดงธรรมแล้ว;
อาทิกัล๎ยาณัง,	ไพเราะในเบื้องต้น;
มัชเฌกัล๎ยาณัง,	ไพเราะในท่ามกลาง;
ปะริโยสานะกัล๎ยาณัง,	ไพเราะในที่สุด;
สาตถัง สะพ๎ยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พ๎รห๎มะจะริยัง ปะกาเสสิ,	ทรงประกาศพรหมจรรย์ คือแบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ บริสุทธิ์ บริบูรณ์สิ้นเชิง, พร้อมทั้งอรรถะ *(คำอธิบาย)* พร้อมทั้งพยัญชนะ *(หัวข้อ)*;
ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ,	ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่งเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น;

ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ ฯ	ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นด้วยเศียรเกล้า, (ข้าพเจ้าขอนอบน้อมไปยังพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นด้วยเศียรเกล้า)

เวลาสวดอรรถ

(กราบระลึกถึงพระพุทธคุณ)

๒. ธัมมาภิถุติ

(ผู้เป็นหัวหน้ากล่าวนำว่า)

หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

โย โส สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,	พระธรรมนั้นใด, เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสไว้ดีแล้ว;

สันทิฏฐิโก,	เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง;
อะกาลิโก,	เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล;
เอหิ ปัสสิโก,	เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า, ท่านจงมาดูเถิด;
โอปะนะยิโก,	เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว;
ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ,	เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน;
ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ,	ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง, เฉพาะพระธรรมนั้น;

ตะมะหัง ธัมมัง สิ-	ข้าพเจ้านอบน้อมพระ
ระสา นะมามิ,	ธรรมนั้นด้วยเศียรเกล้า
	(ข้าพเจ้าขอนอบน้อมไปยังพระธรรมนั้นด้วยเศียรเกล้า)

**เวลาสวดอรรถ **

(กราบระลึกพระธรรมคุณ)

๓. สังฆาภิถุติ

(ผู้เป็นหัวหน้ากล่าวนำว่า)

หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

โย โส สุปะฏิปันโน	สงฆ์สาวกของพระผู้
ภะคะวะโต สาวะกะ-	มีพระภาคเจ้านั้น
สังโฆ,	หมู่ใดปฏิบัติดีแล้ว;

อุชุปะฏิปันโน ภะ-คะวะโต สาวะกะ-สังโฆ,	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใดปฏิบัติตรงแล้ว;
ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะ-กะสังโฆ,	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใดปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว;
สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะ-กะสังโฆ,	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใดปฏิบัติสมควรแล้ว;
ยะทิทัง,	ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ,
จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะปุริสะปุคคะลา,	คู่แห่งบุรุษ๔คู่,นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ;

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,	นั่นแหละสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า;
อาหุเนยโย,	เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา;
ปาหุเนยโย,	เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ;
ทักขิเณยโย,	เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน;
อัญชะลีกะระณีโย,	เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี;
อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ,	เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า;

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ,	ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่งเฉพาะพระสงฆ์หมู่นั้น;
ตะมะหัง สังฆัง สิ-ระสา นะมามิ,	ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์หมู่นั้น, ด้วยเศียรเกล้า,

(ข้าพเจ้าขอนอบน้อมไปยังพระสงฆ์นั้นด้วยเศียรเกล้า)

**เวลาสวดอรรถ **

(กราบระลึกถึงพระสังฆคุณ)

"ท่านทั้งหลายอย่าประมาท ลองพยายามทำกายใจให้พร้อม เรื่องคำสอนของพระพุทธเจ้าไม่ต้องสงสัย สงสัยแต่เรานี้ไม่เอาจริง ควรจะต้องทำความดีให้มาก"

เขมโกวาท

๔. รตนัตตะยัปปะณามะคาถา

(ผู้เป็นหัวหน้ากล่าวนำว่า)

หันทะ มะยัง ระนะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐัญจะ ภะณามะ เส

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

พุทโธ สุสุทโธ กะรุ-ณามะหัณณะโว,	พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์, มีพระกรุณาดุจห้วงมหรรณพ;
โยจจันตะสุทธัพพะ-ระญาณะโลจะโน,	พระองค์ใดมีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด;
โลกัสสะ ปาปูปะ-กิเลสะ ฆาตะโก,	เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาปและอุปกิเลสของโลก;

วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,	ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธ-เจ้า พระองค์นั้น, โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ;
ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน,	พระธรรมของพระศาสดา, สว่างรุ่งเรืองเปรียบดวงประทีป;
โย มัคคะปากามะ-ตะเภทะภินนะโก,	จำแนกประเภทคือมรรค ผล นิพพาน, ส่วนใด;
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,	ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ, และส่วนใดที่ชี้แนวแห่งโลกุตตระนั้น;
วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,	ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น, โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ,

สังโฆ สุเขตตาภะยะติเขตตะสัญญิโต,

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่ กว่านาบุญอันดีทั้งหลาย;

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,

เป็นผู้เห็นพระนิพ-พาน, ตรัสรู้ตามพระสุคตหมู่ใด;

โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส,

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล, เป็นพระอริย-เจ้ามีปัญญาดี;

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น, โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ,

อิจเจวะเมกันตะภิปู-ชะเนยยะกัง, วัตถุต-ตะยัง วันทะยะตา-

บุญใดที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ ซึ่งวัตถุสาม, คือพระรัตนตรัย, อัน

ภิสังขะตัง ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา, มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา,	ควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว, ได้กระทำแล้วเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้นี้ ขออุปัทวะทั้งหลาย, จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วยอำนาจความสำเร็จอันเกิดจากบุญนั้น;
อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน,	พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้วในโลกนี้;
อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,	เป็นผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;
ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก,	และพระธรรมที่ทรงแสดง, เป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์;

อุปะสะมิโก ปะริ–	เป็นเครื่องสงบกิเลส,
นิพพานิโก,	เป็นไปเพื่อปรินิพพาน;
สัมโพธะคามี สุคะ–	เป็นไปเพื่อความรู้
ตัปปะเวทิโต,	พร้อม, เป็นธรรมที่
	พระสุคตประกาศ;
มะยันตัง ธัมมัง	พวกเรา เมื่อได้ฟัง
สุต๎วา เอวัง ชานา–	ธรรมนั้นแล้ว, จึงได้
มะ,	รู้อย่างนี้ว่า :–
ชาติปิ ทุกขา,	แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์;
ชะราปิ ทุกขา,	แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์;
มะระณัมปิ ทุกขัง,	แม้ความตายก็เป็นทุกข์;
โสกะปะริเทวะทุก–	แม้ความโศก ความ
ขะโทมะนัสสุปายา–	ร่ำไรรำพัน, ความไม่
สาปิ ทุกขา,	สบายกาย ความไม่
	สบายใจ,ความคับแค้น
	ใจ ก็เป็นทุกข์;

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,	ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รัก ที่พอใจก็เป็นทุกข์;
ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข,	ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รัก ที่พอใจก็เป็นทุกข์;
ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,	มีความปรารถนาสิ่งใด, ไม่ได้สิ่งนั้นนั่นก็เป็นทุกข์
สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา,	ว่าโดยย่ออุปาทานขันธ์ทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์;
เสยยะถีทัง,	ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ.
รูปูปาทานักขันโธ,	ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ รูป;

เวทะนูปาทานักขันโธ,	ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือเวทนา;
สัญญูปาทานักขันโธ,	ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือสัญญา;
สังขารูปาทานักขันโธ,	ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือสังขาร;
วิญญาณูปาทานัก-ขันโธ,	ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ วิญญาณ;
เยสัง ปะริญญายะ,	เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้ อุปาทานขันธ์เหล่านี้เอง;
ธะระมาโน โส ภะคะวา,	จึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่;

เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ,	ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย, เช่นนี้เป็นส่วนมาก;
เอวัง ภาคา จะ ปะ–นัสสะ ภะคะวะโต, สาวะเกสุ อะนุสาสะนี พะหุลา ปะวัตตะติ,	อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ย่อมเป็นไปในสาวกทั้งหลายส่วนมาก, มีส่วนคือการจำแนก อย่างนี้ว่า :–
รูปัง อะนิจจัง,	รูปไม่เที่ยง;
เวทะนา อะนิจจา,	เวทนาไม่เที่ยง;
สัญญา อะนิจจา,	สัญญาไม่เที่ยง;
สังขารา อะนิจจา,	สังขารไม่เที่ยง;
วิญญาณัง อะนิจจัง,	วิญญาณไม่เที่ยง;
รูปัง อะนัตตา,	รูปไม่ใช่ตัวตน;

เวทะนา อะนัตตา,	เวทนาไม่ใช่ตัวตน;
สัญญา อะนัตตา,	สัญญาไม่ใช่ตัวตน;
สังขารา อะนัตตา,	สังขารไม่ใช่ตัวตน;
วิญญาณัง อะนัตตา,	วิญญาณไม่ใช่ตัวตน;
สัพเพ สังขารา อะนิจจา,	สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง;
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ,	ธรรมทั้งหลายทั้งปวงไม่ใช่ตัวตน ดังนี้;
เต (ตา)[๑] มะยัง โอติณณามะหะ,	พวกเราทั้งหลาย เป็นผู้ถูกครอบงำแล้ว;
ชาติยา,	โดยความเกิด;
ชะรามะระเณนะ,	โดยความแก่ และความตาย;

---

๑. คำที่อยู่ในวงเล็บต่อท้ายเช่นนี้ สำหรับผู้หญิงว่า

โสเกหิ ปะริเทเวหิ	โดยความโศก, ความ
ทุกเขหิ โทมะนัส-	ร่ำไรรำพัน, ความไม่
เสหิ อุปายาเสหิ,	สบายกาย, ความไม่
	สบายใจ, ความคับ
	แค้นใจทั้งหลาย;
ทุกโข ติณณา,	เป็นผู้ถูกความทุกข์
	หยั่งเอาแล้ว;
ทุกขะปะเรตา,	เป็นผู้มีความทุกข์
	เป็นเบื้องหน้าแล้ว;
อัปเปวะนามิมัสสะ	ทำไฉน การทำที่สุด
เกวะลัสสะ ทุกขัก-	แห่งกองทุกข์ ทั้งสิ้น
ขันธัสสะ อันตะ-	นี้, จะพึงปรากฏชัด
กิริยา ปัญญาเยถาติ,	แก่เราได้,

สำหรับอุบาสกอุบาสิกาพึงสวด

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะโต (ตา)[๑],	เราทั้งหลายผู้ถึงแล้ว ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า, แม้ปรินิพพานนานแล้ว, พระองค์นั้นเป็นสรณะ;
ธัมมัญจะ สังฆัญจะ,	ถึงพระธรรมด้วย ถึงพระสงฆ์ด้วย;
ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง, ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ,	จักทำในใจอยู่,ปฏิบัติตามอยู่ ซึ่งคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ตามสติกำลัง;

---

๑. คำที่อยู่ในวงเล็บต่อท้ายเช่นนี้ สำหรับผู้หญิงว่า

สา สา โน ปะฏิปัตติ,	ขอให้ความปฏิบัตินั้นๆ ของเราทั้งหลาย;
อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อัน-ตะกิริยายะสังวัตตะตุ.	จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุด, แห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

สำหรับภิกษุสามเณรพึงสวด

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง,	เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า,
อุททิสสะ อะระหัน-ตัง สัมมาสัมพุทธัง,	ผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้ด้วยพระองค์เอง, แม้ปรินิพพานนานแล้วพระองค์นั้น;

สัทธา อะคารัส๎มา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา,	เป็นผู้มีศรัทธา ออกบวชจากเรือน,ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว;
ตัส๎มิง ภะคะวะติ พ๎รห๎มะจะริยัง จะ-รามะ,	ประพฤติอยู่ซึ่งพรหม-จรรย์, ในพระผู้มีพระ-ภาคเจ้าพระองค์นั้น;
ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะสะมาปันนา,	ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรม เป็นเครื่องเลี้ยงชีวิตของภิกษุทั้งหลาย;
ตัง โน พ๎รห๎มะจะ-ริยัง อิมัสสะ เกวะ-ลัสสะ, ทุกขักขัน-ธัสสะ อันตะกิริ-ยายะ สังวัตตะตุ.	ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น, จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นเทอญ.

กรวดน้ำตอนเช้า

(หัวหน้าขึ้นต่อไปว่า)

หันทะ มะยัง ปัตติทานะคาถาโย ภะณามะ เส

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ยา เทวะตา สันติวิหาระวาสินี, ถูเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง,	เทพธิดาทั้งหลายเหล่าใด, มีปกติอยู่ในวิหาร, สิงสถิตที่เรือนพระสถูป, ที่เรือนโพธิ์ในที่นั้น ๆ ;
ตา ธัมมะทาเนนะ ภะวันตุ ปูชิตา, โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระมัณฑะเล,	เทพธิดาทั้งหลายเหล่านั้น, เป็นผู้อันเราทั้งหลาย, บูชาแล้วด้วยธรรมทาน, ของจงทำซึ่งความสวัสดี ความเจริญในมณฑลวิหารนี้;

เถรา จะ มัชฌา นะ- วะกา จะ ภิกขะโว, สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา,	พระภิกษุทั้งหลาย, ที่เป็นเถระก็ดี ที่เป็น ปานกลางก็ดี ที่เป็น ผู้บวชใหม่ก็ดี, อุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย;
คามา จะ เทสานิคะ มา จะ อิสสะรา,	ที่เป็นทานบดี, พร้อม ด้วยอารามิกชนก็ดี;
สัปปาณะภูตา สุขิตา ภะวันตุ เต,	ชนทั้งหลายเหล่าใด, ที่เป็นชาวบ้านก็ดี, ที่ เป็นชาวประเทศก็ดี, ที่เป็นชาวนิคมก็ดี, ที่ เป็นอิสระเป็นใหญ่ก็ดี, ขอชนทั้งหลายเหล่า นั้น, จงเป็นผู้มีความ สุขเถิด;

ชะลาพุชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา

สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา,

นิยยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะเต, สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง,

สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นชลาพุชะกำเนิด (เกิดจากครรภ์) ก็ดี; ที่เป็นอัณฑชะกำเนิด (เกิดจากฟองไข่) ก็ดี, ที่เป็นสังเสทะชะกำเนิด (เกิดในเถ้าไคล) ก็ดี, ที่เป็นโอปาติกะกำเนิด (เกิดขึ้นโตทีเดียว) ก็ดี; สัตว์ทั้งหลายแม้ทั้งปวงเหล่านั้น, ได้อาศัยซึ่งธรรมอันประเสริฐ, เป็นนิยานิกะธรรม, ประกอบในอันนำผู้ปฏิบัติ, ให้

	ออกไปจากสังสารทุกข์,
	จงกระทำซึ่งความสิ้น
	ไปพร้อมแห่งทุกข์เถิด;
ฐาตุ จิรัง สะตัง	ขอธรรมของสัตบุรุษ
ธัมโม ธัมมัทธะรา	ทั้งหลาย, จงตั้งอยู่
จะ ปุคคะลา,	นาน, อนึ่งขอบุคคล
	ทั้งหลาย, ผู้ทรงไว้ซึ่ง
	ธรรม,จงดำรงอยู่นาน;
สังโฆ โหตุ สะมัคโค	ขอพระสงฆ์จงมีความ
วะ อัตถายะ จะ หิ-	สามัคคี, พร้อม
ตายะ จะ,	เพรียงกัน, ในอันทำ
	ซึ่งประโยชน์, และ
	สิ่งอันเกื้อกูลเถิด;
อัมเห รักขะตุ สัท-	ขอพระสัทธรรม จง
ธัมโม สัพเพปิ ธัม-	รักษาไว้ซึ่งเราทั้งหลาย,

มะจาริโน,	แล้วจงรักษาไว้ ซึ่งบุคคลทั้งหลาย, ผู้ประพฤติซึ่งธรรมแม้ทั้งปวง;
วุฑฒิง สัมปาปุเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิเต,	ขอเราทั้งหลายพึงถึงพร้อมซึ่งความเจริญ, ในธรรมที่พระอริยเจ้า, ประกาศไว้แล้วเถิด.

"เขาจะว่าอะไรเรา เขาสบายใจก็ให้เขาว่าไปเถอะ เราก็ไม่ยึดไม่ถือ ให้เขาว่าให้พออย่างนี้แล้วกิเลสเราก็หมดสิ้นไป หากเราไปต่อว่าเดี๋ยวมันไม่สบายใจ ให้อภัยอย่างนี้บุญมาก"

เขมโกวาท

ทำวัตรเย็น

(คำบูชาพระ และปุพพภาคนมการ ใช้อย่างเดียว

กับคำทำวัตรเช้า)

๑. พุทธานุสสติ

(หัวหน้ากล่าวนำว่า)

หันทะ มะยัง พุทธานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส

(แล้วรับพร้อมกันว่า)

ตัง โข ปะนะ ภะคะ-วันตัง เอวัง กัล๎ยาโณ กิตติสัทโท อัพภุค-คะโต,	ก็กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ได้ฟุ้งไปแล้วอย่างนี้ว่า:-
อิติปิ โส ภะคะวา	เพราะเหตุอย่างนี้ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น;
อะระหัง,	เป็นผู้ไกลจากกิเลส;
สัมมาสัมพุทโธ,	เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;

วิชชาจะระณะสัม-ปันโน,	เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ;
สุคะโต,	เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี;
โลกะวิทู,	เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง;
อะนุตตะโร ปุริสะ-ทัมมะสาระถิ,	เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า;
สัตถา เทวะมะนุส-สานัง,	เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย;
พุทโธ,	เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ด้วยธรรม;
ภะคะวา ติ.	เป็นผู้มีความจำเริญจำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ดังนี้.

๒. พุทธาภิคีติ

(หัวหน้ากล่าวนำว่า)

หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส

(แล้วรับพร้อมกันว่า)

พุทธ์วาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต,	พระพุทธเจ้าประกอบด้วยคุณ, มีความประเสริฐแห่งอรหันตคุณเป็นต้น;
สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,	มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ, และพระกรุณาอันบริสุทธิ์;
โพเธสิ โย สุชะนะตังกะมะลังวะ สูโร,	พระองค์ใด, ทรงกระทำชนที่ดีให้เบิกบาน, ดุจอาทิตย์ทำบัวให้บาน;

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง,	ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์, ผู้ไม่มีกิเลส, พระองค์นั้น, ด้วยเศียรเกล้า;
พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,	พระพุทธเจ้าพระองค์ใด, เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย;
ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิตัง สิเรนะหัง,	ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่หนึ่งด้วยเศียรเกล้า;
พุทธัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี) วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,	ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธเจ้า, พระพุทธเจ้าเป็นนาย มีอิสระเหนือ ข้าพเจ้า,

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆา-	พระพุทธเจ้าเป็นเครื่อง
ตา จะ วิธาตา จะ	กำจัดทุกข์, และทรงไว้
หิตัสสะ เม,	ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า;
พุทธัสสาหัง นิยยา-	ข้าพเจ้ามอบกายถวาย
เทมิ สะรีรัญชีวิตัญ-	ชีวิตนี้แด่พระพุทธเจ้า;
จิทัง,	
วันทันโตหัง (ตีหัง)	ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จัก
จะริสสามิ พุทธัส	ประพฤติตาม, ซึ่งความ
เสวะ สุโพธิตัง,	ตรัสรู้ดีของพระพุทธเจ้า;
นัตถิ เม สะระณัง	สรณะอื่นของข้าพเจ้า
อัญญัง พุทโธ เม	ไม่มี, พระพุทธเจ้าเป็น
สะระณัง วะรัง,	สรณะอันประเสริฐของ
	ข้าพเจ้า;
เอเตนะ สัจจะวัชเช-	ด้วยการกล่าวคำสัจ
นะ วัฑเฒยยัง สัต-	นี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญ

ฤุสาสะเน,	ในพระศาสนาของพระศาสดา;
พุทธัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตังอิธะ,	ข้าพเจ้าไหว้อยู่ซึ่งพระพุทธเจ้า, ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้,
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.	อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้าด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(กราบขอขมา)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,	ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี;
พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,	กรรมน่าติเตียนอันใด, ที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้วในพระพุทธเจ้า;

พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,	ขอพระพุทธเจ้า จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น;
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ.	เพื่อความสำรวมระวังในพระพุทธเจ้า ในกาลต่อไป.

๓. ธัมมานุสสติ

(หัวหน้าขึ้นต่อไปว่า)

หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส

(แล้วรับพร้อมกันว่า)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,	พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว;
สันทิฏฐิโก,	เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ,พึงเห็นได้ด้วยตนเอง;

อะกาลิโก,	เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล;
เอหิปัสสิโก,	เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า, ท่านจงมาดูเถิด,
โอปะนะยิโก,	เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว;
ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.	เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้.

๔. ธัมมาภิคีติ

(หัวหน้าขึ้นต่อไปว่า)

หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส

(แล้วรับพร้อมกันว่า)

ส๎วากขาตะตาทิ-คุณะโย คะวะเสนะเสยโย,	พระธรรมเป็นสิ่งที่ประ-เสริฐเพราะประกอบด้วยคุณ, คือความที่

	พระผู้มี พระภาคเจ้า,
	ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น;
โย มัคคะปากะปะริ-	เป็นธรรมอันจำแนก
ยัตติวิโมก ขะเภโท,	เป็นมรรค ผล ปริยัติ
	และนิพพาน;
ธัมโม กุโลกะปะตะ-	เป็นธรรมทรงไว้ ซึ่งผู้
นา ตะทะ ธาริธารี,	ทรงธรรม, จากการตก
	ไปสู่โลกที่ชั่ว;
วันทามะหัง ตะมะ-	ข้าพเจ้าไหว้พระธรรม
หะรัง วะระธัมมะ-	อันประเสริฐนั้น, อัน
เมตัง,	เป็นเครื่องขจัดเสียซึ่ง
	ความมืด;
ธัมโม โย สัพพะปา-	พระธรรมใด เป็น
ณีนัง สะระณัง เข-	สรณะอันเกษมสูงสุด
มะมุตตะมัง,	ของสัตว์ทั้งหลาย;

ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,	ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สองด้วย เศียรเกล้า;
ธัมมัสสาหัสฺมิ ทาโส (ทาสี) วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,	ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม, พระธรรมเป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า;
ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,	พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และ ทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า;
ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,	ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระธรรม;

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง,	ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ จักประพฤติตาม, ซึ่งความเป็นธรรมดีของพระธรรม;
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,	สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า;
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน	ด้วยการกล่าวคำสัจนี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา;
ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,	ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระธรรม, ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.	อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(กราบขอขมา)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,	ด้วยกายก็ดี, ด้วยวาจาก็ดี, ด้วยใจก็ดี;
ธัมเม กุกัมมัง ปะกะ-ตัง มะยา ยัง,	กรรมน่าติเตียนอันใด, ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้วในพระธรรม;
ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,	ขอพระธรรมจงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น;
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.	เพื่อความสำรวมระวังในพระธรรม ในกาลต่อไป.

๕. สังฆานุสสติ

(หัวหน้าขึ้นต่อไปว่า)

หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส

(แล้วรับพร้อมกันว่า)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว;
อุชุปะฏิปันโนภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว;
ญายะปะฏิปันโนภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,	สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าหมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว;

สามีจิปะฏิปันโน ภะ-	สงฆ์สาวกของพระผู้
คะวะโต สาวะกะ-	มีพระภาคเจ้าหมู่ใด,
สังโฆ,	ปฏิบัติสมควรแล้ว;
ยะทิทัง,	ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ:-
จัตตาริ ปุริสะยุคานิ	คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับ
อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,	เรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ;
เอสะ ภะคะวะโต	นั่นแหละสงฆ์สาวกของ
สาวะกะสังโฆ,	พระผู้มีพระภาคเจ้า;
อาหุเนยโย,	เป็นสงฆ์ควรแก่สักกา-
	ระที่เขานำมาบูชา;
ปาหุเนยโย,	เป็นสงฆ์ควรแก่สักกา-
	ระที่เขาจัดไว้ต้อนรับ;
ทักขิเณยโย,	เป็นผู้ควรรับทัก-
	ษิณาทาน;

อัญชะลีกะระณีโย,	เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี;
อะนุตตะรัง ปุญญัก–เขตตัง โลกัสสา ติ.	เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า, ดังนี้.

๖. สังฆาภิคีติ

(หัวหน้าขึ้นต่อไปว่า)

หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส

(แล้วรับพร้อมกันว่า)

สัทธัมมะโช สุปะฏิ–ปัตติคุณาทิยุตโต,	พระสงฆ์ที่เกิดโดยพระสัทธรรม, ประ–กอบด้วยคุณมีความปฏิบัติดีเป็นต้น;

โยฏฐัพพิโธ อะริยะ-ปุคคะละสังฆะเสฏโฐ,	เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคลอันประเสริฐแปดจำพวก;
สีลาทิธัมมะปะวะรา-สะยะกายะจิตโต,	มีกายและจิตอันอาศัยธรรม, มีศีลเป็นต้นอันบวร;
วันทามะหัง ตะมะริยานะคะณัง สุสุทธัง,	ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้นอันบริสุทธิ์ด้วยดี;
สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,	พระสงฆ์หมู่ใด, เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย;
ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,	ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สาม ด้วยเศียรเกล้า;

สังฆัสสาหัส์มิ ทาโส (ทาสี) วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์, พระสงฆ์เป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า;

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และ ทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า;

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้แด่พระสงฆ์;

วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ สังฆัสโส (เส) ปะฏิปันนะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ จักประพฤติตาม,ซึ่งความปฏิบัติดีของพระสงฆ์;

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,	สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า;
เอเตนะ สัจจะวัชเช-นะ วัฑเฒยยัง สัตถุ-สาสะเน,	ด้วยการกล่าวคำสัจนี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา ของพระศาสดา;
สังฆัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,	ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์, ได้ขวน-ขวายบุญใดในบัดนี้;
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.	อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า, ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(กราบขอขมา)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,	ด้วยกายก็ดี, ด้วยวาจาก็ดี, ด้วยใจก็ดี;
สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,	กรรมน่าติเตียนอันใด, ที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้วในพระสงฆ์;
สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,	ขอพระสงฆ์ จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น;
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ.	เพื่อความสำรวมระวังในพระสงฆ์ ในกาลต่อไป.

พึงนั่งพับเพียบ

ทสธรรมสูตร

ทะสะ อิเม ภิกขะเว ธัมมา ปัพพะชิเตนะ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง,	ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, ธรรม ๑๐ ประการนี้ บรรพชิตควรพิจารณาเนือง ๆ ;
กะตะเม ทะสะ,	ธรรม ๑๐ ประการนั้นเป็นอย่างไร ? ;
(๑) เววัณนิยัมหิ อัชชูปะคะโตติ, ปัพพะชิเตนะ, อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง	บรรพชิตควรจะพิจารณาเนือง ๆ ว่า, บัดนี้เรามีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว, อาการกิริยาใดของสมณะ, เราจะต้องทำอาการกิริยานั้น ๆ
(๒) ปะระปะฏิพัทธา เม ชีวิกาติ, ปัพพะชิ-	บรรพชิตควรพิจารณาเนือง ๆ ว่า, การเลี้ยง

เตนะ อะภิณหัง ปัจ-จะเวกขิตัพพัง, | ชีวิตของเราเนื่องด้วยผู้อื่น เราควรทำตัวให้เขาเลี้ยงง่าย;

(๓) อัญโญ เม อากัปโป กะระณีโยติ, ปัพพะชิเตนะ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง, | บรรพชิตควรพิจารณาเนืองๆ ว่า, อาการกายวาจาอย่างอื่นที่เราจะต้องทำให้ดียิ่งขึ้นไปกว่านี้, ยังมีอยู่อีกมิใช่แต่เพียงเท่านี้;

(๔) กัจจิ นุโข เม อัตตะสีละโต นะ อุปะวะทันตีติ, ปัพพะชิเตนะ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง, | บรรพชิตควรพิจารณาเนือง ๆ ว่า, ตัวของเราเองติเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่;

(๕) กัจจิ นุโข มัง อนุวิจจะ วิญญู สะ- | บรรพชิตควรพิจารณาเนือง ๆ ว่า, เพื่อน

พ๎รัห๎มะจารี สีละโต นะ อุปะวะทันตีติ, ปัพพะชิเตนะ อะภิณ-หัง ปัจจะเวกขิตัพพัง,	สหพรหมจารีผู้รู้ใคร่-ครวญแล้ว, ติเตียนตัวเราเองโดยศีล ได้หรือไม่;
(๖) สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโวติ, ปัพพะชิ-เตนะ อะภิณหัง ปัจ-จะเวกขิตัพพัง,	บรรพชิตควรพิจารณาเนือง ๆ ว่า, เราจะต้องพลัดพรากจากของรัก ของชอบใจทั้งสิ้น;
(๗) กัมมัสสะโกมหิ กัมมะทายาโท, กัมมะ-โยนิ กัมมะพันธุ กัมมะปะฏิสะระโณ, ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัล๎ยาณัง วา, ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาโท	บรรพชิตควรพิจารณาเนือง ๆ ว่า, เรามีกรรมเป็นของตัวเป็นผู้รับผลของกรรมมีกรรมเป็นกำเนิด, มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์, มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย, เราทำดี

ภะวิสสามีติ ปัพพะชิเตนะ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง,	จักได้ดี เราทำชั่วจักได้ชั่ว, เราจะเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น;
(๘)กะถัมมะภูตัสสะเม รัตตินทิวา วิติปะตันตีติ, ปัพพะชิเตนะ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง,	บรรพชิตควรพิจารณาเนือง ๆ ว่า, วันคืนล่วงไป ๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่;
(๙) กัจจิ นุโขหัง สุญญาคาเร อะภิระมามีติ, ปัพพะชิเตนะ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง,	บรรพชิตควรพิจารณาเนือง ๆ ว่า เรายินดีในที่สงัดหรือไม่;
(๑๐) อัตถิ นุโข เม อุตตะริมะนุสสะธัมมา, อะละมะริยา ญาณะ-	บรรพชิตควรพิจารณาเนือง ๆ ว่าคุณวิเศษของเรามีอยู่หรือไม่,

ทัสสะนะวิเสโส อะธิ-	ที่จะให้เราเป็นผู้ไม่
คะโต, โสหัง ปัจฉิเม	เก้อเขินในเวลาเพื่อน
กาเล สะพ๎รห๎มะจารีหิ	บรรพชิตถามในกาล
ปุฏโฐ นะ มังกุ ภะวิส-	ภายหลัง;
สามีติ, ปัพพะชิเตนะ	
อะภิณหัง ปัจจะเวก-	
ขิตัพพัง	

อิเมโข ภิกขะเว ทะสะ	ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย,
ธัมมา, ปัพพะชิเตนะ	ธรรม ๑๐ ประการนี้แล
อะภิณหัง ปัจจะเวก-	บรรพชิตควรพิจารณา
ขิตัพพัง ติ,	เนือง ๆ ดังนี้แล,

"พวกเรามีชีวิตอยู่กันไปวันหนึ่ง ๆ ควรจะปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน"

เขมโกวาท

สอบถามตนเอง

ธรรมที่ผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ควรพิจารณาทุกวัน ๆ ๑๐ อย่าง

๑. บัดนี้เรามีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว, อาการกิริยาใด ๆ ของสมณะ เราต้องทำอาการกิริยานั้น ๆ

๒. ความเลี้ยงชีวิตของเราเนื่องด้วยผู้อื่น,เราควรทำตัวให้เขา เลี้ยงง่าย

๓. อาการกายวาจาอย่างอื่น ที่เราจะต้องทำให้ดีขึ้นไปกว่านี้ยังมีอยู่อีก,ไม่ใช่แต่เพียงเท่านี้

๔. ตัวของเราเองติเตียนตัวเราเองได้หรือไม่

๕. ผู้รู้ใคร่ครวญแล้วติเตียนเราได้โดยศีลหรือไม่

๖. เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งนั้น

๗. เรามีกรรมเป็นของของตัว เราทำดีจักได้ดี ทำชั่วจักได้ชั่ว

๘. วันคืนล่วงไป ๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่

๙. เรายินดีในที่สงัดหรือไม่

๑๐. คุณวิเศษของเรามีอยู่หรือไม่, ที่จะทำให้เราเป็นผู้ไม่เก้อเขิน ในเวลาที่เพื่อนพรหมจรรย์มาถามเมื่อภายหลัง.

วิธีนั่งสมาธิ โดย เขมโกภิกขุ

ผู้ฝึกสมาธินั้น พึงนั่งขัดสมาธิ โดยเอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรง ดำรงสติไว้เฉพาะหน้า อย่าพึงนั่งเอียงซ้าย เอียงขวาก้มหน้าก้มหลัง หรือคอเอียงอย่างนี้ก็มิควร เพราะอาการเช่นนั้น เป็นการ

ผิดหลักการนั่งสมาธิ พึงแต่งกายให้สวยงามประดุจรูปของพระพุทธรูปที่นั่งอยู่ พยายามนั่งให้เหมือนกับพระพุทธรูปทุกอย่าง มนสิการไว้ในใจว่า เรากำลังสร้างองค์พระให้เกิดขึ้นภายในกายของเรา ทำอะไรก็ให้เหมือนพระแล้วก็น้อมพระเข้ามาหาตนพระไม่ได้อยู่ที่ไหนอยู่ที่กายใจของเรานี้เอง.

การกำหนดกรรมฐาน

ระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้าอยู่ที่ใจ ระลึกถึงพระธรรมเจ้าอยู่ที่ใจ ระลึกถึงพระสงฆ์เจ้าอยู่ที่ใจ แล้วพึงพิจารณาดูว่ากายของเราอยู่ในลักษณะเช่นไร พยายามดูตั้งแต่ศีรษะไปจนถึงปลายเท้า ดูกลับไปกลับมาเป็นอนุโลมปฏิโลมอยู่สักพักหนึ่ง แล้วหลับตา พิจารณาทบทวนอีก จนเกิดความรู้ชัดในสภาพร่างกายตั้งอยู่ใน

ลักษณะเช่นไร พึงสำรวมจิตให้มาคอยกำหนดทำความรู้อยู่ที่ลมหายใจเข้า–ออกอยู่ตรงปลายจมูก หรือตรงท้องน้อยเหนือสะดือ ๒ นิ้ว ตามแต่ที่เราถนัดหายใจเข้าถึงภาวนาว่า "พุท" หายใจออกภาวนาว่า "โธ" ระยะแรกนั้นการปฏิบัติพึงกำหนดลมหายใจเข้าออกยาว ๆ เพราะสติยังอ่อนอยู่ ขณะที่นั่งอยู่นั้นกายสงบก็ทำความรู้ว่า "กายสงบ" ใจสงบก็ทำความรู้ว่า "ใจสงบ" สงบอยู่อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ทำความรู้อยู่ตลอดเวลา, สุขเกิดก็รู้ ทุกข์เกิดก็รู้ ไม่สุขไม่ทุกข์เกิดขึ้นก็รู้ ทำความรู้ทั้งกายใจอยู่อย่างนี้ บางครั้งทุกข์กายแต่สุขใจก็มี คิดดีก็รู้ รู้แล้วเฉย คิดชั่วก็รู้ รู้แล้วเฉย อะไรที่เกิดขึ้นทุกอย่างทำความเฉยให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทำเฉย ๆ ให้มากเท่าไรยิ่งดี จิตจะได้ตั้งมั่นได้รวดเร็ว ถ้าเกิดอาการหาวนอน พึงทำความร่าเริงบันเทิงใน

ลมหายใจเข้า–ออก อยู่นาน ๆ เข้าจิตก็เกิดสมาธิแนบแน่นจนกายเบาจิตเบา หรือขณะทำจะกำหนดดูใบหน้าของเราก็ได้ ให้เห็นรูปใบหน้าเหมือนกับเราส่องกระจกเงา หรือเอาจิตไปตั้งตรงระหว่างคิ้วก็ได้ ที่เรียกว่าจุดนิโรธสัจจะ หรือเอาจิตพิจารณาไปในกายดูตามกะโหลกศีรษะตามกระดูกสันหลัง หรือในปัญจกรรมฐาน คือ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง แล้วแต่อัชฌาสัยของผู้ปฏิบัติว่าชอบอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเอาอย่างเดียว, แล้วพึงทำให้บ่อย ๆ เข้า ก็จะเกิดความรู้ความเห็นได้ และก็จะหมดความสงสัยในพระรัตนตรัยโดยสิ้นเชิง.

การออกจากสมาธิ

ถอนจิตออกจากอารมณ์แล้วค่อย ๆ เคลื่อนมือขวาออกมาทับเข่าขวา แล้วมือซ้าย

ก็เช่นเดียวกัน ค่อย ๆ น้อมมือทั้ง ๒ พนมตรงหน้าอกแล้วยกจดศีรษะ แล้ววางมือตามปกติได้ในขณะนั้นให้หลับตา มองดูมือที่ค่อย ๆ เคลื่อนนั้นให้เห็นด้วยการมีสติสัมปชัญญะเต็มที่

วิธีเดินจงกรม

ยืนตัวตรงเท้าทั้งสองชิดกันทอดสายตาต่ำประมาณ ๔-๕ ศอกอย่าเหลียวไปมองที่อื่น ให้มีสติรู้สึกตัวทั่วสรรพางค์กายตั้งแต่ปลายผมจรดปลายเท้า แล้วภาวนาว่า "ยืนหนอ ๆ"๓ ครั้ง"อยากเดินหนอ ๆ" ๓ ครั้ง แล้วเอาสติมาจับที่เท้า ก้าวออกไปพร้อมกับภาวนาว่า "ขวาย่างหนอ" ขณะที่ใจนึกว่า "ขวา" ต้องยกเท้าขวาขึ้นมาทันที เท้ายกกับใจที่นึกต้องให้พร้อมกัน ขณะว่า "ย่าง" ต้องเสือกเท้าออกไป ขณะว่าหนอเท้าต้องจรดกับพื้นพอดี เวลา

ยกเท้าซ้ายก็ปฏิบัติเหมือนกัน

การเดิน เดินช้า ๆ ส้นเท้ากับปลายเท้าห่างกันประมาณ ๑-๒ นิ้ว เมื่อเดินไปถึงที่ ๆ กำหนดไว้ให้ย่างเท้าเข้าเคียงเสมอกันแล้วหยุดยืนภาวนาว่า "ยืนหนอ ๆ" ๓ ครั้ง "อยากกลับหนอ" ๓ ครั้ง แล้วค่อย ๆ กลับมาทางขวาโดยให้ส้นเท้าปักอยู่กับที่ ส่วนปลายเท้ายกขึ้นหมุนกลับมาเรื่อย ๆ พร้อมทั้งภาวนาว่า "กลับหนอ ๆ ๆ" จนกว่าจะหันหน้ามาตรงทิศทางเดิม แล้วหยุดยืนภาวนา "ยืนหนอ ๆ" ๓ ครั้ง "อยากเดินหนอ" ๓ ครั้ง จากนั้นปฏิบัติเหมือนเดิมทุกประการ คือก้าวเท้าออกไป "ขวาย่างหนอ-ซ้ายย่างหนอ" ฯลฯ เดินกลับไป-กลับมาอยู่อย่างนี้จนครบเวลาที่ตั้งไว้ อาจเป็น ๑๕, ๓๐ นาที หรือ ๑ ชั่วโมงเป็นอย่างมาก.

ตังขณิกปัจจเวกขณะปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำต่อไปว่า)

หันทะ มะยัง ตัง ขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ข้อว่าด้วยจีวร

ปะฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง ปะฏิเสวามิ.	เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วนุ่งห่มจีวร;
ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,	เพียงเพื่อบำบัดความหนาว;
อุณหัสสะปะฏิฆาตายะ,	เพื่อบำบัดความร้อน;
ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,	เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุงลมแดด, และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย;

ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง.	และเพียงเพื่อ ปกปิด อวัยวะ อันให้เกิดความละอาย;

ข้อว่าด้วยบิณฑบาต

ปะฏิสังขาโยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ,	เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วฉันบิณฑบาต;
เนวะ ทะวายะ,	ไม่ให้เป็นไป เพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน;
นะ มะทายะ,	ไม่ให้เป็นไป เพื่อความเมามัน เกิดกำลังพลังทางกาย;
นะ มัณฑะนายะ,	ไม่ให้เป็นไปเพื่อประดับ;
นะ วิภูสะนายะ,	ไม่ให้เป็นไปเพื่อตกแต่ง;

ยาวะเทวะ อิมัสสะ	แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อ
กายัสสะ ฐิติยา,	ความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้;
ยาปะนายะ,	เพื่อความเป็นไปได้ ของ
	อัตภาพ;
วิหิงสุปะระติยา,	เพื่อความสิ้นไป แห่ง
	ความลำบาก ทางกาย;
พ๎รห๎มะจะริยานุคคะ	เพื่ออนุเคราะห์แก่การ
หายะ,	ประพฤติพรหมจรรย์;
อิติ ปุราณัญจะเวทะนัง	ด้วยการทำอย่างนี้ เรา
ปะฏิหังขามิ,	ย่อมระงับเสียได้, ซึ่ง
	ทุกขเวทนาเก่า คือ
	ความหิว;
นะวัญจะเวทะนัง นะ	และไม่ทำทุกขเวทนา
อุปปาเทสสามิ,	ใหม่ให้เกิดขึ้น;
ยาตะรา จะ เม ภะวิส-	อนึ่ง ความเป็นไปโดย
สะติ อะนะวัชชะตา	สะดวกแห่ง อัตตภาพ

จะ ผาสุวิหาโร จาติ.	นี้ด้วย, ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วยจักมีแก่เราดังนี้.

ข้อว่าด้วยเสนาสนะ

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ปะฏิเสวามิ	เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้ว ใช้สอยเสนาสนะ;
ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,	เพียงเพื่อบำบัดความหนาว;
อุณ์หัสสะปะฏิฆาตายะ,	เพื่อบำบัดความร้อน;
ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริง สะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,	เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลมแดด, และสัตว์เลื้อยคลาน ทั้งหลาย;

ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง.	เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดินฟ้าอากาศ, และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวนา;

ข้อว่าด้วยคิลานเภสัช

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ,	เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้ว, บริโภคเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้;
ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพพะยาปัชฌะปะระมะตายาติ.	เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิดขึ้นแล้ว; มีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล; เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียนเป็นอย่างยิ่งดังนี้.

ธาตุปัจจะเวกขณะปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำต่อไปว่า)

หันทะ มะยัง ตัง ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ข้อว่าด้วยจีวร

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง	สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ;
ยะทิทัง จีวะรัง ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,	สิ่งเหล่านี้ คือจีวรและคนผู้ใช้สอยจีวรนั้น;
ธาตุมัตตะโก,	เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ;

นิสสัตโต,	มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน;
นิชชีโว,	มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล;
สุญโญ,	ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน;
สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะรานิ อะชิคุจฉะนียานิ,	ก็จีวรทั้งหมดนี้, ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม;
อิมัง ปูติกายัง ปัตตะวา,	ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว;
อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ.	ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

ข้อว่าด้วยบิณฑบาต

ยะถาปัจจะยัง ปะ-วัตตะมานัง ธาตุ-มัตตะเมเวตัง,	สิ่งเหล่านี้ นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น,กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ;
ยะทิทัง ปิณฑะปาโต ตะทุปะภุญชะโก จะ-ปุคคะโล,	สิ่งเหล่านี้คือบิณฑบาต, และคนผู้บริโภคบิณฑ-บาตนั้น;
ธาตุมัตตะโก,	เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ;
นิสสัตโต,	มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน;
นิชชีโว,	มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล;
สุญโญ	ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน;
สัพโพ ปะนายัง	ก็บิณฑบาตทั้งหมดนี้,

ปิณฑะปาโต อะชิคุจ-ฉะนีโย,	ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม;
อิมัง ปูติกายัง ปัตตะ-วา,	ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว;
อะติวิยะ ชิคุจฉะนียชายะติ.	ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

ข้อว่าด้วยเสนาสนะ

ยะถาปัจจะยัง ปะ-วัตตะมานัง ธาตุ-มัตตะเมเวตัง,	สิ่งเหล่านี้ นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ;
ยะทิทัง เสนาสะนัง ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,	สิ่งเหล่านี้คือเสนาสนะ, และคนผู้ใช้สอยเสนา-สนะนั้น;

ธาตุมัตตะโก,	เป็นสักว่าธาตุตามธรรม–ชาติ;
นิสสัตโต,	มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน;
นิชชีโว,	มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล;
สุญโญ	ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน;
สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสะนานิ อะชิคุจ–ฉะนียานิ,	ก็เสนาสนะทั้งหมดนี้, ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม;
อิมัง ปูติกายัง ปัตตะวา	ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว;
อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ.	ย่อมกลายเป็นของน่า–เกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

ข้อว่าด้วยคิลานเภสัช

ยะถา ปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,	สิ่งเหล่านี้ นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น,กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิจ;
ยะทิทัง คิลานะปัจจะยะเภสัช ชะปะริกขาโรตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,	สิ่งเหล่านี้คือเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้, และคนผู้บริโภคเภสัชบริขารนั้น;
ธาตุมัตตะโก,	เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ;
นิสสัตโต,	มิได้เป็นสัตว์อันยั่งยืน,
นิชชีโว,	มิได้เป็นชีวะ อันเป็นบุรุษบุคคล;
สุญโญ,	ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน;

สัพโพ ปะนายัง คิลา-นะ ปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร อะชิคุจ-ฉะนีโย,	ก็คิลานเภสัชบริขารทั้งหมดนี้, ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม;
อิมัง ปูติกายัง ปัตตะวา	ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว;
อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ.	ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน.

"ธรรมะนี้ไม่มีมาก มีรักมีโกรธเท่านั้น ถ้ารักโกรธดับเสียแล้ว ญาณทัสสนวิสุทธิจะเกิดขึ้น ความฉลาดจะเกิดขึ้น ตอนไม่ดับมันก็ขวางหน้าขวางหลัง ทำให้ปัญญาเกิดไม่ได้"

เขมโกวาท

กรวดน้ำตอนเย็น

อุททิสสนาธิฏฐานคาถา

(หัวหน้าขึ้นต่อไปว่า)

หันทะ มะยัง อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถาโย ภะณามะ เส

(แล้วรับพร้อมกันว่า)

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ	ด้วยบุญนี้อุทิศให้;
อุปัชฌายา คุณุตตะรา	อุปัชฌาย์ ผู้เลิศคุณ;
อาจะริยูปะการา จะ	แลอาจารย์ผู้เกื้อหนุน;
มาตา ปิตา จะ ญาตะกา	ทั้งพ่อแม่ และปวงญาติ;
สุริโย จันทิมา ราชา	สูรย์จันทร์แลราชา;
คุณะวันตา นะราปิ จะ	ผู้ทรงคุณหรือสูงชาติ;
พ๎รห๎มะมารา จะ อินทา จะ	พรหมมาร และอินทราช;

โลกะปาลา จะ เท-วะตา	ทั้งทวยเทพ และโลกบาล;
ยะโม มิตตา มะ-นุสสา จะ	ยมราช มนุษย์มิตร;
มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ	ผู้เป็นกลาง ผู้จองผลาญ;
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ	ขอให้เป็นสุขศานติ์ทั่วทุกหน้าอย่าทุกข์ทน
ปุญญานิ ปะกะตานิ เม	บุญผองที่ข้าทำจงช่วยอำนวยศุภผล
สุขัง จะ ติวิธัง เทนตุ	ให้สุขสามอย่างล้น;
ขิปปัง ปาเปถะ โว มะตัง	ให้ลุถึงนิพพานพลัน;
อิมินา ปุญญะกัม-เมนะ	ด้วยบุญนี้ ที่เราทำ;

อิมินา อุททิสเสนะ จะ	แลอุทิศให้ปวงสัตว์;
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ	เราพลันได้ ซึ่งการตัด;
ตัณ์หุปาทานะเฉทะนัง	ตัวตัณหา อุปาทาน;
เย สันตาเน หินา ธัมมา	สิ่งชั่ว ในดวงใจ;
ยาวะ นิพพานะโต มะมัง	กว่าเราจะ ถึงนิพพาน;
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ	มลายสิ้น จากสันดาน;
ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว	ทุก ๆ ภพที่เราเกิด;
อุชุจิตตัง สะติปัญญา	มีจิตตรงและสติ ทั้งปัญญาอันประเสริฐ;
สัลเลโข วิริยัมหินา	พร้อมทั้งความเพียรเลิศ, เป็นเครื่องขูดกิเลสหาย;

มารา ละภันตุ โน-กาสัง	โอกาสอย่าพึงมีแก่หมู่มารสิ้นทั้งหลาย;
กาตุญจะ วิริเยสุ เม	เป็นช่องประทุษร้าย,ทำลายล้าง ความเพียรจม;
พุทธาธิปะวะโรนาโถ	พระพุทธผู้ บวรนาถ;
ธัมโม นาโถ วะรุต-ตะโม	พระธรรมเป็นที่พึ่งอันอุดม;
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง	พระปัจเจกะ พุทธสมทบ, พระสงฆ์ ที่พึ่งผยอง;
เตโสตตะมานุภาเวนะ	ด้วยอานุภาพนั้น.
มาโรกาสังละภันตุ มา	ขอหมู่มาร อย่าได้ช่อง;
ทะสะปุญญานุภาเวนะ	ด้วยเดชบุญทั้งสิบป้อง;
มาโรกาสัง ละภันตุ มา	อย่าเปิดโอกาสแก่มาร (เทอญ).

กรวดน้ำ (ยังกิญจิ)

ยังกิญจิ กุสะลัง กัมมัง	กุศลกรรม อย่างใดหนึ่ง
กัตตัพพัง กิริยัง มะมะ	เป็นกิจซึ่ง ควรฝักใฝ่
กาเยนะ วาจามะนะสา	ด้วยกาย วาจาใจ
ติทะเส สุคะตัง กะตัง	เราทำแล้วเพื่อไปสวรรค์
เย สัตตา สัญญิโน อัตถิ	สัตว์ใด มีสัญญา
เย จะ สัตตา อะสัญญิโน	หรือหาไม่ เป็นอสัญญี
กะตัง ปุญญะผะลังมัยหัง	ผลบุญ ข้าทำนั้น
สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต	ทุก ๆ สัตว์ จงมีส่วน
เย ตัง กะตัง สุวิทิตัง	สัตว์ใดรู้ ก็เป็นอัน
ทินนังปุญญะผะลังมะยา	ว่าข้าให้ แล้วตามควร
เย จะ ตัตถะ นะ ชานันติ	สัตว์ใด มิรู้ถ้วน
เทวา คันตะวา นิเวทะยุง	ขอเทพเจ้า จงเล่าขาน
สัพเพ โลกัมหิ เย สัตตา	ปวงสัตว์ ในโลกีย์
ชีวันตาหาระเหตุกา	มีชีวิต ด้วยอาหาร
มะนุญญัง โภชะนัง สัพเพ	จงได้ โภชน์สำราญ

ละภันตุ มะมะ เจตะสา	ตามเจตนาของข้าเทอญ.

กรวดน้ำย่อ

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ	ขอบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลาย ของข้าพเจ้าเถิด,
สุขิตา โหนตุ ญาตโย	ขอญาติทั้งหลาย จงเป็นสุขเถิด.

เจริญพรหมวิหาร

สัพเพ สัตตา,	สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันหมดทั้งสิ้น, เราอุทิศบุญกุศลของเราให้หมดด้วยกัน;
อะเวรา	จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่า

	ได้มีเวรแก่กัน และกันเลย;
สัพเพ สัตตา	สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์, เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันหมดทั้งสิ้น, เราอุทิศบุญกุศลของเราให้หมดด้วยกัน;
อัพ๎ยาปัชฌา	จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่าได้พยาบาท เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย;
สัพเพ สัตตา	สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์, เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันหมดทั้งสิ้น, เราอุทิศบุญกุศลของเราให้หมดด้วยกัน;

อะโรคา	จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่าได้มีความเจ็บไข้ลำบากกาย ลำบากใจเลย;
สัพเพ สัตตา,	สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์, เกิด แก่ เจ็บตายด้วยกันหมดทั้งสิ้น, เราอุทิศบุญกุศลของเราให้หมดด้วยกัน;
อะนีฆา,	จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่าได้มีความ ทุกข์กายทุกข์ใจเลย;
สัพเพ สัตตา	สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันหมดทั้งสิ้น,

	เราอุทิศบุญกุศลของเราให้หมดด้วยกัน;
สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ.	จงมีความสุขกายสุขใจ, รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นนี้เทอญ.

แผ่เมตตา

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอุทิศผล
บุญกุศลนี้แผ่ไปให้ไพศาล
ถึงบิดา มารดา ครูอาจารย์
ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน
คนเคยร่วมทำงานการทั้งหลาย
มีส่วนได้ในกุศลผลของฉัน
ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ
ขอให้ท่านได้กุศลผลนี้ เทอญ.

คาถาเทวธรรม

หิริ โอตตัปปะสัมปันนา สุกะธัมมะสามาหิตา
สันโต สัปปุริสาโลเก เทวะธัมมาติ วุจจะเรฯ

วันทาขอขมาพระ

วันทามิ พุทธัง สัพพะ เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต,	ข้าแต่พระพุทธเจ้าผู้เจริญ, ข้าพเจ้าขอกราบวันทา เพื่อขอขมาโทษทั้งปวง ฯ ที่ได้ล่วงเกินแด่พระพุทธเจ้า, ขอพระองค์จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ให้แก่ข้าพเจ้าด้วย;
วันทามิ ธัมมัง สัพพะเมโทสัง ขะมะถะ เม ภันเต,	ข้าแต่พระธรรมอันเจริญ, ข้าพเจ้าขอกราบวันทา เพื่อขอ

ขมาโทษทั้งปวง, ที่ได้ล่วงเกินแด่พระธรรม, ขอพระธรรมจงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ให้แก่ข้าพเจ้าด้วย;

วันทามิ สังฆัง สัพพะ เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต,

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าขอกราบวันทาเพื่อขอขมาโทษทั้งปวง, ที่ได้ล่วงเกินแด่พระสงฆ์, ขอพระสงฆ์ จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น ให้แก่ข้าพเจ้าด้วย;

วันทามิ อาราเม พัทธะเสมายัง โพธิรุกขังเจติยัง สัพพะ เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต,

ข้าแต่ปูชนียสถานอันเจริญ,ข้าพเจ้าขอกราบวันทา เพื่อขอขมาโทษทั้งปวง, ที่ได้ล่วงเกิน

แด่พัทธสีมา ต้นโพธิพฤกษ์, และพระเจดีย์อันมีอยู่ในอาราม, ขอปูชนียสถานเหล่านั้น, จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้นให้แก่ข้าพเจ้าด้วย;

วันทามิ ครูอุปัชฌายาจาริยะ คุณัง สัพพะเม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ, ข้าพเจ้าขอกราบวันทาเพื่อขอขมาโทษทั้งปวง, ที่ได้ล่วงเกินแด่ ครูอุปัชฌาย์ อาจารย์ ผู้มีพระคุณ, ขอท่านผู้เจริญทั้งหลาย, จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้นให้แก่ข้าพเจ้าด้วย;

วันทามิ ภันเต ภะคะ-

ข้าแต่พระพุทธเจ้าผู้

วา โลกะนาถัง อะตีตัง เม โทสัง อะนาคะตัง เม โทสัง ปัจจุปันนัง เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต,

เจริญ, ข้าพเจ้าขอกราบวันทา เพื่อขอขมาโทษทั้งปวง, ที่เป็นอดีตก็ดี อนาคตก็ดี ปัจจุบันก็ดี, ที่ได้ล่วงเกินแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้เป็นที่พึ่งของสัตว์โลก, ขอพระองค์จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้นให้แก่ข้าพเจ้าด้วย;

สาธุ สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขออนุโมทนา,ซึ่งความดีทุกประการของพระรัตนตรัย, ซึ่งนำผู้ปฏิบัติให้สำเร็จประโยชน์ได้ในกาลทุกเมื่อเทอญ.

อุปกิเลส ๑๖

อุปกิเลส เครื่องเศร้าหมองใจ

๑. อะภิชฌาวิสะมะโลโภ,	ความโลภเพ่งเล็งอยากได้ของเขา;
๒. โทโส,	ความประทุษร้ายเขา;
๓. โกโธ,	ความโกรธเคืองเขา;
๔. อุปะนาโห,	ความผูกเวรหมายมั่นกัน;
๕. มักโข,	ความลบหลู่ดูถูกเขา;
๖. ปะลาโส,	ความยกตัวขึ้นเทียมเขา;
๗. อิสสา,	ความริษยาเขา;
๘. มัจฉะริยัง,	ความตระหนี่เหนี่ยวแน่นเกียจกัน, หวงข้าวหวงของและวิชาความรู้ที่อยู่อาศัย;

๙.มายา,	ความเป็นคนเจ้าเล่ห์เจ้ากล;
๑๐. สาเถยยัง,	ความโอ้อวดตัวให้ยิ่งกว่าคุณที่มีอยู่;
๑๑. ถัมโภ,	ความแข็งกระด้างดื้อดึง, เมื่อเขาสั่งสอนว่ากล่าวโดยธรรมโดยชอบ;
๑๒.สารัมโภ,	ความปรารภไม่ยอมตาม, หาเหตุผลมาอ้างทุ่มเถียงต่าง ๆ, เมื่อขณะเขาว่ากล่าวโดยธรรมโดยชอบ;
๑๓. มาโน,	ความเย่อหยิ่ง ถือเราถือเขา ถือตัว ถือตน;
๑๔.อะติมาโน,	ความดูถูกล่วงเกินผู้อื่น;
๑๕. มะโท,	ความเมาหลงในร่างกาย

ที่ทรุดโทรม ด้วยความ
ชรา มีอยู่ทุก ๆ วัน มา
สำคัญว่ายังหนุ่มยัง
สาวอยู่ประมาทไป,
และเมาหลงในร่างกาย
ที่ป่วยไข้อยู่เป็นนิจ,
ต้องกินยา คือ ข้าวน้ำ
ทุกเช้าค่ำ, มาสำคัญ
ว่าไม่มีโรค เป็นสุข
สบายประมาทไป,
และเมาหลงในชีวิตที่
เป็นของไม่เที่ยง, พลัน
ดับไปดังประทีปจุดไว้
ในที่แจ้งฉะนั้น, มา
สำคัญว่ายังไม่ตาย
ประมาทไป;

๑๖. ปะมาโท.	ความเมามัวทั่วไป, อารมณ์อันใด ที่น่ารัก ก็ไปหลงรักอารมณ์เหล่านั้น, อารมณ์อันใดที่น่าชัง ก็ไปหลงชิงชัง โกรธต่ออารมณ์เหล่านั้น.

บรรจบเป็นอุปกิเลสเครื่องเศร้าหมองใจ ๑๖ ข้อ จิตเศร้าหมองด้วยอุปกิเลสข้อใดข้อหนึ่งดังว่ามานี้แล้ว, จิตนั้นล้วนเป็นบาปเป็นอกุศลหมดทั้งสิ้น.

"เราเรียนปฏิบัติ ก็ให้รู้จักว่าเชื้อเพลิงเกิดขึ้นมา ก็พยายามเอาน้ำรดที่เชื้อเพลิง มันจะดับ นักปฏิบัติพยายามทำความรู้อย่างนี้แหละ จะชนะตัวเองได้"

เขมโกวาท

(ถ้ามีสามเณรทำวัตรอยู่ด้วย ให้สามเณรทุกรูปพึงสวด)

สามเณรสิกขา

สามเณรสิกขาศีล ๑๐ ประการ

(หัวหน้าสามเณรพึงว่านำดังต่อไปนี้)

หันทะ มะยัง ทะสะสิกขา ปาฐัง ภะณามะ เส

(แล้วสามเณรสวดพร้อมกัน)

อะนุญญาสิโข ภะคะวา สามเณรานัง ทะสะสิกขาปะทานิ, เตสุ จะ สามเณเรหิ สิกขิตุง,	พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงอนุญาตแล้วแล, ซึ่งสิกขาบท ๑๐ ประการ แก่สามเณรทั้งหลาย, เพื่อให้สามเณร ทั้งหลายศึกษาในสิกขาบท ๑๐ ประการเหล่านี้ คือ :-

ปาณาติปาตา เวระ-มะณี,	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฆ่าสัตว์ที่มีชีวิต;
อะทินนาทานา เวระ-มะณี,	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้โดยอาการขโมย;
อะพ๎รห๎มะจะริยา เว-ระมะณี	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการประพฤติ อันมิใช่พรหมจรรย์;
มุสาวาทา เวระมะณี,	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดไม่จริง;
สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการดื่มสุราและเมรัย, อันเป็นที่ตั้งของความประมาท;

วิกาละโภชะนา เวระมะณี,	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล คือ ตั้งแต่เที่ยง แล้วไปจนตลอดรุ่งราตรี;
นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา เวระมะณี	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฟ้อนรำขับร้องประโคมดนตรี, และดูการละเล่นต่าง ๆ ชนิดที่เป็นข้าศึกต่อกุศล;
มาลาคันธะวิเลปะนะธาระนะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี,	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการทัดทรง สวมใส่, การประดับตกแต่งตนด้วยพวงมาลา, ด้วยเครื่องกลิ่น และเครื่องผัดทา;

อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี,	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการนั่งนอนบนที่นอนสูง, และที่นอนใหญ่, ภายในยัดด้วยนุ่นและสำลี;
ชาตะรูปะระชะตะปะฏิคคะหะนา เวระ-มะณี,	เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการรับเงิน และทอง, หรือยินดีในเงินและทอง ที่เขาเก็บไว้เพื่อตน;
อิมานิ ทะสะสิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ.	ข้าพเจ้าขอสมาทานศีลสิกขาบท ๑๐ ประการนี้ด้วยดี เทอญ.

ศีล ๑๐ (แบบเก่า)

๑. ปาณาติปาตา เว-ระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

พระขรรค์ชัยแก้ว แคล่วทางนิพพาน ผล มรรค ญาณ ทานบารมี ศีลบารมี ไมตรี เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา พระคุณะสัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา,

๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

คำแปลเหมือนกัน

๓. อะพ๕รห๕มะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

”

๔. มุสาวาทา เวระ-มะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ	คำแปลเหมือนกัน
๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระ-มะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ	”
๖. วิกาละโภชนา เว-ระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ	”
๗. นัจจะคีตะวา-ทิตะวิสูกะทัสสะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ	”
๘. มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะ	”

วิภูสะนัฏฐานา เวระ-มะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ	คำแปลเหมือนกัน
๙. อุจจาสะยะนะมะ-หาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมา-ทิยามิ	”
๑๐. ชาตะรูปะระชะ-ตะปะฏิคคะหะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.	”

“พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีอานุภาพมากนะ ถึงคราวคับขันจริง ๆ ช่วยได้ ถ้าเรานับถือจริงก็ไปสวรรค์ได้ ถ้าเราไม่นับถือก็ไปนรก เราแค่ระลึกเท่านั้นก็ยังใช้ได้”

เขมโกวาท

บารมี ๓๐ ทัส
(ทะสะปาระมีถิกะคาถา)

อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
ปะฐะมัง ทานะปารมี,	เป็นผู้บำเพ็ญทานบารมีอย่างที่หนึ่ง, คือ การให้ทานอย่างยอดเยี่ยม,
ทานะอุปะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญทานบารมีที่เป็นอุปปารมี,คือการให้ทานอย่างยอดเยี่ยม,
ทานะปะระมัตถะปา-ระมี,	ผู้บำเพ็ญทานบารมีที่เป็นปรมัตถ์, คือ การให้ทานอย่างยอดเยี่ยมยิ่งกว่าการให้ทานทั้งปวง,

คุณะสัมปันโน,	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้,
อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
ทุติยัง สีละปาระมี,	เป็นผู้บำเพ็ญศีลบารมีอย่างที่สอง คือ การรักษาศีลอย่างเยี่ยม,
สีละ อุปะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญศีลบารมี ที่เป็นอุปบารมี, คือการรักษาศีลอย่างยอดเยี่ยม,
สีละปะระมัตถะปา-ระมี,	ผู้บำเพ็ญศีลบารมี ที่เป็นปรมัตถ์, คือ การรักษาศีลอย่างยอดเยี่ยมยิ่งกว่าการรักษาศีลทั้งปวง,
คุณะสัมปันโน,	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้,

อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
ตะติยัง เนกขัมมะปาระมี,	เป็นผู้บำเพ็ญเนกขัมม-บารมี อย่างที่สาม, คือการออกบวชอันพรากออกจากกามอย่างเยี่ยม,
เนกขัมมะอุปะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญเนกขัมมบารมีที่เป็นอุปบารมี, คือ การออกบวชอันพรากออกจากกามอย่างยอดเยี่ยม,
เนกขัมมะ ปะระ-มัตถะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญเนกขัมมบารมีที่เป็นปรมัตถ์, คือการออกบวชอันพรากออกจากกามอย่างยอดเยี่ยมยิ่งกว่าการออกบวชอันพรากออกจากกามทั้งปวง,

คุณะสัมปันโน,	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้,
อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
จะตุตถัง ปัญญาปาระมี,	เป็นผู้บำเพ็ญปัญญาบารมีอย่างที่สี่, คือ การมีปัญญา อันรอบรู้เหตุ ผลแห่งธรรมชัดจริงอย่างเยี่ยม,
ปัญญา อุปะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญปัญญาบารมีที่เป็นอุปบารมี, คือ การมีปัญญาอันรอบรู้เหตุ ผลแห่งธรรมชัดจริงอย่างยอดเยี่ยม,
ปัญญา ปะระมัตถะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญปัญญาบารมีที่เป็นปรมัตถ์, คือ การ

	มีปัญญาอันรอบรู้เหตุ ผลแห่งธรรมชัดจริง อย่างยอดเยี่ยมยิ่งกว่า การมีปัญญา อันรอบรู้เหตุ ผลแห่งธรรมชัดจริงทั้งปวง,
คุณะสัมปันโน	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้,
อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
ปัญจะมัง วิริยะปา-ระมี,	เป็นผู้บำเพ็ญวิริยะบารมีอย่างที่ห้า, คือ การมีความเพียรละบาปบำ-เพ็ญบุญอย่างเยี่ยม,
วิริยะอุปะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญวิริยะบารมีที่เป็นอุปปารมี, คือการ

	มีความเพียรละบาปบำเพ็ญบุญอย่างยอดเยี่ยม,
วิริยะ ปะระมัตถะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญวิริยะบารมีที่เป็นปรมัตถ์, คือ การมีความเพียรละบาปบำเพ็ญบุญอย่างยอดเยี่ยมยิ่งกว่าการมีความเพียรละบาป บำเพ็ญบุญทั้งปวง,
คุณะสัมปันโน,	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้,
อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
อัฏฐัง ขันติปาระมี,	เป็นผู้บำเพ็ญขันติบารมีอย่างที่หก, คือ การมีความอดทนอย่างเยี่ยม,

ขันตี อุปะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญขันติบารมีที่เป็นอุปบารมี,คือการมีความอดทนอย่างยอดเยี่ยม,
ขันตี ปะระมัตถะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญขันติบารมีที่เป็นปรมัตถ์, คือ การมีความอดทนอย่างยอดเยี่ยมยิ่งกว่าการมีความอดทนทั้งปวง,
คุณะสัมปันโน,	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้,
อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
สัตตะมัง สัจจะปาระมี,	เป็นผู้บำเพ็ญสัจจบารมีอย่างที่เจ็ด, คือ การมีความจริงอย่างเยี่ยม,
สัจจะอุปะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญสัจจบารมีที่

	เป็นอุปปารมี, คือการมีความจริงอย่างยอดเยี่ยม
สัจจะปะระมัตถะ ปาระมี,	ผู้บำเพ็ญสัจจบารมีที่เป็นปรมัตถ์, คือ การมีความจริงอย่างยอดเยี่ยมยิ่งกว่าการมีความจริงทั้งปวง
คุณะสัมปันโน,	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้
อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
อัฏฐะมัง อะธิฏฐานะปาระมี,	เป็นผู้บำเพ็ญอธิษฐานบารมี อย่างที่แปด, คือการมีความตั้งใจมั่นอย่างเยี่ยม,
อะธิฏฐานะ อุปะปา-	ผู้ บำ เพ็ ญ อ ธิ ษ ฐา น

ระมี,	บารมีที่เป็นอุปปารมี, คือ การมีความตั้งใจมั่นอย่างยอดเยี่ยม,
อะธิฏฐานะ ปะระมัต-ถะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญอธิษฐานบาร-มีที่เป็นปรมัตถ์, คือการมีความตั้งใจมั่นอย่างยอดเยี่ยมยิ่งกว่าการมีความตั้งใจมั่นทั้งปวง,
คุณะสัมปันโน,	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้,
อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
นะวะมัง เมตตาปา-ระมี,	เป็นผู้บำเพ็ญเมตตาบารมี อย่างที่เก้า, คือการมีความปรารถนาให้สัตว์ทั่วทุก ๆ โลก

	มีความสุขอย่างเยี่ยม,
เมตตา อุปะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญเมตตาบารมีที่เป็นอุปปารมี, คือการมีความปรารถนาให้สัตว์ทั่วทุก ๆ โลกมีความสุขอย่างยอดเยี่ยม,
เมตตา ปะระมัตถะ-ปาระมี,	ผู้บำเพ็ญเมตตาบารมีที่เป็นปรมัตถ์, คือการมีความปรารถนาให้สัตว์ทั่วทุก ๆ โลกมีความสุขอย่างยอดเยี่ยมยิ่งกว่าการมีความปรารถนาให้สัตว์ทั่วทุก ๆ โลกมีความสุขทั้งปวง,
คุณะสัมปันโน,	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้

อิติปิ โส ภะคะวา,	เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
ทะสะมัง อุเปกขาปา-ระมี,	เป็นผู้บำเพ็ญอุเบกขาบารมี อย่างที่สิบ คือการมีใจเฉยไม่ยินดีไม่ยินร้ายในอารมณ์อย่างเยี่ยม
อุเปกขา อุปะปาระมี,	ผู้บำเพ็ญอุเบกขาที่เป็นอุปบารมี, คือการมีใจเฉย ไม่ยินดีไม่ยินร้ายในอารมณ์อย่างยอดเยี่ยม
อุเปกขา ปะระมัตถะ-ปาระมี,	ผู้บำเพ็ญอุเบกขาบาร-มีที่เป็นปรมัตถ์, คือการมีใจเฉย ไม่ยินดีไม่ยินร้ายในอารมณ์

	อย่างยอดเยี่ยม, ยิ่งกว่าการมีใจเฉยไม่ยินดีไม่ยินร้ายในอารมณ์ทั้งปวง.
คุณะสัมปันโน,	ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างนี้.

บทเจริญพระกรรมฐาน

(หัวหน้านำต่อไปว่า)

หันทะ มะยัง กัมมัฏฐานัง กะโรมะ เส

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ข้าพเจ้า จักเจริญกรรมฐานภาวนา, บูชาคุณพระรัตนตรัยอุดม, สร้างสมทะสะบารมีธรรม, บำเพ็ญอิทธิบาททั้งสี่, บ่มอินทรีย์ให้แก่โดยกาล, สังหารนิวรณ์ห้าให้

หาย, สืบสายวิตกวิจารปีติ, สิริรวม สุข เอกัคคตา, ต่อมาให้ถึงฌานสี่, พร้อมด้วยวสีทั้งห้า, เจริญมรรคาพระอริยสมังคี, ล้างธุลีกิเลสให้สูญ, ตัดมูลอาสวะอนุสัย, ห่างไกลสังโยชน์ทั้งปวง, ล่วงถึงประโยชน์ยิ่งใหญ่, ขอคุณพระรัตนตรัย, คุณไท้ธิราชเทวา, คุณมารดาบิดาครูอาจารย์, คุณความดีทุกประการ, จงมาเป็นที่พึ่งแก่ข้าพเจ้า, บรรเทาทุกข์ร้อนให้เหือดหาย, ทำลายมารห้าให้พินาศ, ปราศจากภยันตรายนิรันดร์, เกษมสันต์ประสบสิ่งเสมอใจ, สมดั่งมุ่งหมาย

ณ กาลบัดนี้เทอญ.

“คนเราถ้าไม่มีศีล ๕ แล้ว ไม่มีที่พึ่งหรอก”

เขมโกวาท

บทเจริญพระพุทธมนต์
ชุมนุมเทวดา

สะมันตา จักกะวาเฬสุ อัตฺราคัจฉันตุ เทวตา,	ขอเชิญเทพยดาที่อยู่ในรอบจักรวาลทั้งหลาย, จงมาประชุมพร้อมกันในสถานที่นี้;
สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ สุณันตุ สัคคะโมกขะ-ทัง,	จงฟังซึ่งพระสัทธรรมอันให้สวรรค์ และนิพ-พาน, ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นเจ้าแห่งมุนี;
สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จัน-ตะลิกเข วิมาเน,	ขอเชิญเหล่าเทพเจ้าซึ่งสถิตอยู่ในสวรรค์, ชั้นกามภพก็ดี, รูปภพก็ดี, แลภุมเทวดาซึ่งสถิตอยู่

	ในวิมานเหนือยอดเขา, แลเขาขาดก็ดี, ในอากาศก็ดี;
ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน- เคหะวัตถุมหิเขตเต,	ในเกาะก็ดี, ในแว่นแคว้นก็ดี, ในบ้านก็ดี, ในต้นพฤกษาแลป่าชัฏก็ดี, ในเรือนก็ดี, ในที่ไร่นาก็ดี;
ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละถะละวิสะเม ยัก- ขะคันธัพพะนาคา,	ยักษ์ คนธรรพ์ แลนาค ซึ่งสถิตอยู่ในน้ำแลบก, แลที่อันไม่เรียบราบก็ดี;
ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สา- ธะโว เม สุณันตุ,	ซึ่งอยู่ในที่ใกล้เคียง, จงมาประชุมพร้อมกันในสถานที่นี้, คำใดเป็นคำของพระมุนีผู้

	ประเสริฐ, ท่านสัตบุรุษทั้งหลายจงสดับคำนั้นแห่งข้าพเจ้า;
(ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา).	(ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย, กาลนี้ เป็นกาลควรฟังธรรม).

(ในวงเล็บว่า ๓ ครั้ง)

สรณคมนปาฐะ

(หันทะ มะยัง ติสะระณะคะมะนะปาฐัง ภะณามะ เส.)

พุทธัง (ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง) สะระณังคัจฉามิ	ข้าพเจ้าขอถือเอาพระพุทธเจ้า ว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึก
ธัมมัง (ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง) สะระณังคัจฉามิ	ข้าพเจ้าขอถือเอาพระธรรม ว่าเป็นที่พึ่ง ที่ระลึก

สังฆัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สะระณัง คัจฉามิ	ข้าพเจ้าขอถือเอาพระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่ง ที่ระลึก
ทุติยัมปิ พุทธัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สะระณัง คัจฉามิ	แม้วาระที่สอง ข้าพเจ้าขอถือเอา พระพุทธเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง ที่ระลึก
ทุติยัมปิ ธัมมัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สะ-ระณัง คัจฉามิ	แม้วาระที่สอง ข้าพเจ้าขอถือเอาพระธรรม ว่าเป็นที่พึ่ง ที่ระลึก
ทุติยัมปิ สังฆัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง) สะระณัง คัจฉามิ	แม้วาระที่สอง ข้าพเจ้าขอถือเอาพระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่ง ที่ระลึก
ตะติยัมปิ พุทธัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพา-นัง) สะระณัง คัจฉามิ	แม้วาระที่สาม ข้าพเจ้าขอถือเอาพระพุทธเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง ที่ระลึก
ตะติยัมปิ ธัมมัง	แม้วาระที่สาม ข้าพเจ้า

(ชีวิตัง ยาวะ นิพพา-นัง) สะระณัง คัจฉามิ	ขอถือเอาพระธรรมว่าเป็นที่พึ่ง ที่ระลึก
ตะติยัมปิ สังฆัง (ชีวิตัง ยาวะ นิพพา-นัง) สะระณัง คัจฉามิ	แม้วาระที่สาม ข้าพเจ้าขอถือเอาพระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่ง ที่ระลึก

พระธรรม ๗ คัมภีร์

พระสังคิณี

กุสะลา ธัมมา,	ธรรมทั้งหลายที่เป็นกุศล;
อะกุสะลา ธัมมา,	ธรรมทั้งหลายที่เป็นอกุศล;
อัพ๎ยากะตา ธัมมา,	ธรรมทั้งหลายที่เป็นอัพยากฤต;
กะตะเม ธัมมา กุสะลา,	ธรรมเหล่าไหนเป็นกุศล;
ยัส๎มิง สะมะเย,	ในสมัยใด;

กามาวะจะรัง กุสะลัง จิตตัง อุปปันนัง โหติ,	กามาวจรกุศลจิต ที่สหรคตด้วย โสมนัส;
โสมะนัสสะสะหะคะตัง ญาณะสัมปะยุตตัง,	สัมปยุตด้วยญาณเกิดขึ้นปรารภอารมณ์ใดๆ;
รูปารัมมะณัง วา,	จะเป็นรูปารมณ์ก็ดี;
สัททารัมมะณัง วา,	สัททารมณ์ก็ดี;
คันธารัมมะณัง วา,	คันธารมณ์ก็ดี;
ระสารัมมะณัง วา,	รสารมณ์ก็ดี;
โผฏฐัพพารัมมะณัง วา,	โผฏฐัพพารมณ์ก็ดี;
ธัมมารัมมะณัง วา ยัง ยัง วา ปะนารัพภะ,	ธรรมมารมณ์ก็ดี;
ตัสมิง สะมะเย ผัสโส โหติ,	ในสมัยนั้น ผัสสะความฟุ้งซ่านย่อมมี;
อะวิกเขโป โหติ,	อีกอย่างหนึ่งในสมัยนั้นธรรมเหล่าใด;

เยวา ปะนะ ตัส๎มิง สะมะเย,	แม้อื่นมีอยู่ เป็นธรรมที่ไม่มีรูป;
อัญเญปิ อัตถิ ปะฏิจ-จะสะมุปปันนา อะ-รูปิโน ธัมมา อิเม ธัม-มา กุสะลา.	อาศัยกันและกันเกิดขึ้น ธรรมเหล่านี้ เป็นกุศล.

พระวิภังค์

ปัญจักขันธา,	ขันธ์ ๕ คือ :-
รูปักขันโธ,	รูปขันธ์;
เวทะนากขันโธ,	เวทนาขันธ์;
สัญญากขันโธ,	สัญญาขันธ์;
สังขารักขันโธ,	สังขารขันธ์;
วิญญาณักขันโธ,	วิญญาณขันธ์;
ตัตถะ กะตะโม รูปัก-ขันโธ,	บรรดาขันธ์ทั้งหมด รูปขันธ์เป็นอย่างไร ?

ยังกิญจิ รูปัง,	รูปอย่างใดอย่างหนึ่ง;
อะตีตานาคะตะปัจ-จุปันนัง,	ที่เป็นอดีต อนาคต ปัจจุบัน;
อัชฌัตตัง วา,	ภายในก็ตาม;
พะหิทธา วา,	ภายนอกก็ตาม;
โอฬาริกัง วา สุขุมัง วา,	หยาบก็ตาม, ละเอียดก็ตาม;
หีนัง วา ปะณีตัง วา,	เลวก็ตาม, ประณีตก็ตาม;
ยัง ทูเรวา สันติเกวา,	อยู่ไกลก็ตาม, อยู่ใกล้ก็ตาม;
ตะเทกัชฌัง อะภิ-สัญญูหิต๎วา อะภิ-สังขิปิต๎วา,	ย่นกล่าวรวมกัน;
อะยัง วุจจะติ รูปัก-ขันโธ,	เรียกว่ารูปขันธ์.

พระธาตุกะถา

สังคะโห อะสังคะโห,	การสงเคราะห์ การไม่สงเคราะห์ คือ:-
สังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง,	สิ่งที่ไม่ให้สงเคราะห์ เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์แล้ว;
อะสังคะหิเตนะ สังคะหิตัง,	สิ่งที่สงเคราะห์ เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้;
สังคะหิเตนะ สังคะหิตัง,	สิ่งที่สงเคราะห์ เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ได้;
อะสังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง,	สิ่งที่ไม่สงเคราะห์ เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้;
สัมปะโยโค วิปปะโยโค,	การอยู่ด้วยกัน การพลัดพรากคือ:-
สัมปะยุตเตนะ วิปปะยุตตัง,	การพลัดพรากจากสิ่งที่อยู่ด้วยกัน;

วิปปะยุตเตนะ สัมปะยุตตัง อะสังคะหิตัง.	การอยู่ร่วมกันกับสิ่งที่พลัดพรากไป, จัดเป็นสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้,

พระปุคคลปัญญัตติ

ฉะ ปัญญัตติโย,	บัญญัติ ๖ คือ:-
ขันธะปัญญัตติ,	ขันธ์บัญญัติ;
อายะตะนะปัญญัตติ,	อายตนบัญญัติ;
ธาตุปัญญัตติ,	ธาตุบัญญัติ;
สัจจะปัญญัตติ,	สัจจะบัญญัติ;
อินท๎รียะปัญญัตติ,	อินทรีย์บัญญัติ;
ปุคคะละปัญญัตติ,	บุคคลบัญญัติ;
กิตตาวะตา ปุคคะลานัง ปุคคะละปัญญัตติ,	บุคคลบัญญัติของบุคคลมีเท่าไร;
สะมะยะวิมุตโต อะสะมะยะวิมุตโต,	มีการพ้นจากสิ่งที่ควรรู้, การพ้นจากสิ่งที่ไม่ควรรู้;

กุปปะธัมโม อะกุปปะธัมโม,	ผู้มีธรรมที่กำเริบได้, ผู้มีธรรมที่กำเริบไม่ได้;
ปะริหานะธัมโม อะปะริหานะธัมโม,	ผู้มีธรรมที่เสื่อมได้, ผู้มีธรรมที่เสื่อม ไม่ได้;
เจตะนาภัพโพ อะนุรักขะนาภัพโพ,	ผู้มีธรรมที่ควรแก่เจตนา, ผู้มีธรรมที่ควรแก่การรักษา;
ปุถุชชะโน โคต๎ระภู,	ผู้เป็นปุถุชน ผู้รู้ตระกูลโคตร;
ภะยูปะระโต อะภะยูปะระโต	ผู้เข้าถึงภัยผู้เข้าถึงอภัย;
ภัพพาคะมะโน อะภัพพาคะมะโน,	ผู้ไม่ถึงสิ่งที่ควร, ผู้ไม่ถึงสิ่งที่ไม่ควร;
นิยะโต อะนิยะโต,	ผู้เที่ยง ผู้ไม่เที่ยง:
ปะฏิปันนะโก ผะเลฏฐิโต,	ผู้ปฏิบัติ ผู้ตั้งอยู่ในผล;

อะระหา อะระหัตตายะ ปะฏิปันโน.	ผู้เป็นพระอรหันต์, ผู้ปฏิบัติเพื่อพระอรหันต์

พระกถาวัตถุ

ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ,	(ถามว่า) ค้นหาบุคคลไม่ได้ โดยปรมัตถ์ คือโดยความหมายที่แท้จริงหรือ.?
อามันตา โย สัจฉิกัตโถ ปะระมัตโถ ตะโต โส ปุคคะโล,	(ตอบ)เออ!ค้นหาบุคคลไม่ได้โดยปรมัตถ์, คือโดยความหมายที่แท้จริง;
อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ.	(ถามว่า) ประมัตถ์คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่, ค้นหาบุคคลไม่ได้โดยปรมัตถ์,คือ

โดยความหมายอันแท้จริงอันนั้นหรือ.?

นะเหวัง วัตตัพเพ อาชานาหิ นิคคะหัง,

(ตอบ) ท่านไม่ควรกล่าวอย่างนี้,ท่านจงรู้นิคคะหะเถิด, ถ้าท่านค้นหาบุคคลไม่ได้โดยปรมัตถ์;

หัญจิ ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะประมัตเถนะ เตนะ วะตะ เร วัตตัพเพ,

คือโดยความหมายอันแท้จริงแล้ว, ท่านก็ควรกล่าวด้วยเหตุนั้นว่าปรมัตถ์, คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่, เราค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้โดยปรมัตถ์, คือ โดยความหมายอันแท้จริงนั้น;

โย สัจฉิกัตโถ ปะระมัตโถ ตะโต โส ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ มิจฉา.	คำตอบของท่าน ที่ว่า เราค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้โดยปรมัตถ์, คือโดยความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่, ได้โดยปรมัตถ์, คือโดยความหมายอันแท้จริงอันนั้นจึงผิด,

พระยมก

เย เกจิ กุสะลา ธัมมา,	ธรรมบางเหล่าเป็นกุศล;
สัพเพ เต กุสะละมูลา,	ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดมีกุศลเป็นมูล,
เย วา ปะนะ กุสะละมูลา,	อีกอย่างหนึ่ง ธรรมเหล่าใดมีกุศลเป็นมูล;
สัพเพ เต ธัมมา กุสะลา,	ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดก็เป็นกุศล;

เย เกจิ กุสะลา ธัมมา,	ธรรมบางเหล่าเป็นกุศล;
สัพเพ เต กุสะละมูเล - นะ เอกะมูลา,	ธรรมเหล่านั้นทั้งหมด มีอันเดียวกับ ธรรมที่มีกุศลเป็นมูล;
เย วา ปะนะ กุสะละ- มูเลนะ เอกะมูลา,	อีกอย่างหนึ่ง ธรรมเหล่าใด, มีมูลอันเดียวกับธรรมที่เป็นกุศล;
สัพเพ เต ธัมมา กุ- สะลา.	ธรรมเหล่านั้นทั้งหมด เป็นกุศล.

พระมหาปัฏฐาน

เหตุปัจจะโย,	ธรรมที่มีเหตุเป็นปัจจัย;
อารัมมะณะปัจจะโย,	ธรรมที่มีอารมณ์เป็นปัจจัย;
อะธิปะติปัจจะโย,	ธรรมที่มีอธิบดีเป็นปัจจัย;

อะนันตะระปัจจะโย,	ธรรมที่มีปัจจัยหาที่สุดมิได้;
สะมะนันตะระปัจจะโย,	ธรรมที่มีปัจจัย มีที่สุดเสมอกัน;
สะหะชาตะปัจจะโย,	ธรรมที่เกิดพร้อมกับปัจจัย;
อัญญะมัญญะปัจจะโย,	ธรรมที่เป็นปัจจัยของกันและกัน;
นิสสะยะปัจจะโย,	ธรรมที่มีนิสัยเป็นปัจจัย;
อุปะนิสสะยะปัจจะโย,	ธรรมที่มีอุปนิสัยเป็นปัจจัย;
ปุเรชาตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีธรรมเกิดก่อนเป็นปัจจัย;
ปัจฉาชาตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีธรรมเกิดภายหลังเป็นปัจจัย;

อาเสวะนะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการเสพเป็นปัจจัย;
กัมมะปัจจะโย,	ธรรมที่มีกรรมเป็นปัจจัย;
วิปากะปัจจะโย,	ธรรมที่มีวิบากเป็นปัจจัย;
อาหาระปัจจะโย,	ธรรมที่มีอาหารเป็นปัจจัย;
อินทรียะปัจจะโย,	ธรรมที่มีอินทรีย์เป็นปัจจัย;
ฌานะปัจจะโย,	ธรรมที่มีฌานเป็นปัจจัย;
มัคคะปัจจะโย,	ธรรมที่มีมรรคเป็นปัจจัย;
สัมปะยุตตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการประกอบเป็นปัจจัย;

วิปปะยุตตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการไม่ประกอบเป็นปัจจัย;
อัตถิปัจจะโย,	ธรรมที่มีปัจจัย;
นัตถิปัจจะโย,	ธรรมที่ไม่มีปัจจัย;
วิคะตะปัจจะโย,	ธรรมที่มีการอยู่ปราศ–จากเป็นปัจจัย;
อะวิคะตะปัจจะโย.	ธรรมที่มีการอยู่ไม่ปราศจากเป็นปัจจัย.

คำชักบังสุกุลเป็น

อะจิรัง วะตะยัง กาโย,	กายนี้มันไม่นานหนอ;
ปะฐะวิง อะธิเสสสะติ,	จักนอนทับซึ่งแผ่นดิน;
ฉุฑโฑ อะเปตะวิญญาโณ,	มีวิญญาณไปปราศอันบุคคลทิ้งเสียแล้ว;
นิรัตถังวะกะลิงคะรัง,	ราวกะท่อนฟืน ไม่มีประโยชน์,

คำชักบังสุกุลตาย

อะนิจจา วะตะ สัง-ขารา,	สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ;
อุปปาทะวะยะธัมมิโน,	มีอันเกิดขึ้นและเสื่อมไปเป็นธรรมดา;
อุปปัชชิต๎วานิรุชฌันติ,	เกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป;
เตสัง วูปะสะโม สุโข,	ความเข้าไประงับ แห่งสังขารทั้งหลายเหล่านั้นเป็นสุข;
สัพเพ สัตตา มะรันติ จะ,	สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงที่ตายอยู่ก็ดี;
มะริงสุ จะ มะริสสะเร,	และที่จะตายไปอีกก็ดี, ที่ตายไปแล้วก็ดี;
ตะเถวาหัง มะริสสามิ,	เราก็จะเป็นเช่นกับพวกท่านทั้งหลาย;

นัตถิ เม เอตถะ สังสะโย.	เราไม่สงสัยในความตายของเราเลย.

พระสะหัสสะนัย
สุทธิกะปะฏิปะทา

(กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพ๎ยากะตา ธัมมา)

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิวิจเจวะ กาเมหิ ปะฐะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส

โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา,

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิตักกะวิจารานัง วูปะสะมา ทุติยัง ฌานัง ตะติยัง ฌานัง จะตุตถัง ฌานัง ปะฐะมัง ฌานัง ปัญจะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา.

สุญญะตะมูละกะปะฏิปะทา

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะ-

จะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิวิจเจวะ กาเมหิ ปะฐะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุญญะตัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุญญะตัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง สุญญะตัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง สุญญะตัง ตัสฺมิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา,

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัสฺมิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิตักกะวิจารานัง วูปะสะมา ทุติยัง ฌานัง ตะติยัง ฌานัง จะตุตถัง ฌานัง ปะฐะมัง ฌานัง ปัญจะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิ-

ปะทัง ทันธาภิญญัง สุญญะตัง ทุกขาปะฏิ-
ปะทัง ขิปปาภิญญัง สุญญะตัง สุขาปะฏิปะ-
ทัง ทันธาภิญญัง สุญญะตัง สุขาปะฏิปะทัง
ขิปปาภิญญัง สุญญะตัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส
โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา.

อัปปะณิหิตะปะฏิปะทา

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัส๎มิง สะมะเย
โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะ-
จะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะ-
มายะ ภูมิยา ปัตติยา วิวิจเจวะ กาเมหิ ปะ-
ฐะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุก-
ขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง อัปปะณิหิตัง
ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง อัปปะณิหิตัง
สุขาปะฏิปะทัง ทันธา ภิญญัง อัปปะณิหิตัง
สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง อัปปะณิหิตัง

ตัสฺมิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา.

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัสฺมิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิตักกะวิจารานัง วูปะสะมา ทุติยัง ฌานัง ตะติยัง ฌานัง จะตุตถัง ฌานัง ปะฐะมัง ฌานัง ปัญจะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง อัปปะณิหิตัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง อัปปะณิหิตัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง อัปปะณิหิตัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง อัปปะณิหิตัง ตัสฺมิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา.

อะธิปะติ

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัสฺมิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิวิจเจวะ กาเมหิ ปะฐะมัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง ตัสฺมิง สะมะเย

ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา,

กะตะเม ธัมมา กุสะลา ยัสมิง สะมะเย โลกุตตะรัง ฌานัง ภาเวติ นิยยานิกัง อะปะจะยะคามิง ทิฏฐิคะตานัง ปะหานายะ ปะฐะมายะ ภูมิยา ปัตติยา วิตักกะวิจารานัง วูปะสะมา ทุติยัง ฌานัง ตะติยัง ฌานัง จะตุตถัง ฌานัง ปะฐะมัง ฌานัง ปัญจะมังฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ทุกขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง ทุกขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง สุขาปะฏิปะทัง

ขิปปาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัต-เตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง

อะทุกขะมะ สุขาปะฏิปะทัง ทันธาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตยยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตา-ธิปัตเตยยัง วิมังสาธิปัตเตยยัง อะทุกขะมะ สุขาปะฏิปะทัง ขิปปาภิญญัง ฉันทาธิปัตเตย-ยัง วิริยาธิปัตเตยยัง จิตตาธิปัตเตยยัง วิมังสาธิ-ปัตเตยยัง ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ อิเม ธัมมา กุสะลา.

สุภาษิตคาถา

สาธุรูโป จะ ปะสังโส ท๎วารัตตะเยนะ สัจ-จะวา,	ผู้มีความสัตย์ ด้วยทวารทั้งสาม,ครบทั้งกาย วาจา ใจ ดีจริง ควร สรรเสริญ;

ฉันโท จะ วิริยัง จิตตัง วิมังสา จาตุระสาธิกา,	ความชอบใจอยากทำหนึ่ง, ความเพียรหนึ่ง, จิตที่ดีหนึ่ง, ปัญญาที่รู้เลือกเฟ้นหนึ่ง, ทั้งสี่สิ่งนี้ให้ประโยชน์นั้น ๆ, สำเร็จทุกกิจการ;
ทะทายะ อิริตา วาจา,	วาจาที่บุคคลกล่าวด้วยเอ็นดูกรุณา;
โสตุนา อะนุการินา,	ควรที่ผู้ฟังจะทำตาม;
โสตูหิ อะนุกาตัพพา เมตตะจิตเตนะ ภาสิ-ตา,	วาจาที่ผู้มีจิตเมตตากล่าว, ผู้ฟังทั้งหลายพึงทำตาม;
โสตูหิ สุฏฐุโสตัพพา อัตถะกาเมนะ ภาสิ-ตา,	วาจาที่ผู้ปรารถนาประโยชน์กล่าว, ผู้ฟังพึงฟังให้ดี โดยเคารพเถิด;

กะตัสสะ นัตถิ ปะฏิ-การัง,	สิ่งที่ตนทำแล้วจะทำคืนไม่ได้,
ปะเคาะตัง ปะริกขิตัง,	ให้ผู้จะทำพิจารณาเสียก่อนจึงทำ;
อะวิจินติยะกะตัง กัมมัง,	กรรมที่บุคคลไม่ได้คิดแล้วทำ;
ปัจฉาตาปายะ วัต-ตะเต,	เป็นไปเพื่อเดือดร้อนเมื่อภายหลัง;
กะยิรา เจ กะยิราเถนัง,	ถ้าจะทำแล้วก็ให้ทำจริง ๆ จึงจะดี;
เอวันตัง ตัง สะมิช-ฌะติ,	อย่างนี้กิจนั้น ๆ ก็จะสำเร็จได้โดย ประสงค์;
รักเขยยะ อัตตะโน สาธุง,	ให้รักษาคุณความดีของตนไว้;
ละวะณัง โลณะตัง ยะถา,	ดังเกลือรักษาความเค็มของเกลือไว้;

สัมมาปะฏิเวกขิต๎วา	คนใหญ่ให้พิจารณา
ตัง ตัง กะเรยยะ	ให้ดี ให้ชอบเสีย ก่อน,
อิสสะโร,	จึงค่อยทำกิจการนั้น ๆ;
กะเรยยัง กิญจิ ปะ-	จะทำอะไรให้ผู้รู้ชม
สังสัง, เอวัง โนสสา-	สรรเสริญ, อย่างนี้จึง
นุตัปปะนัง,	จะไม่มีความร้อนใจ เมื่อ
	ภายหลัง;
สัมมุขายาทิสังจิณณัง,	ต่อหน้าคนประพฤติเช่นไร;
ปะรัมมุขาปิ ตาทิสัง,	ถึงลับหลังคน ก็ให้
	ประพฤติเช่นนั้น;
ภูมิ เว สาธุรูปานัง	ความเป็นผู้กตัญญู
กะตัญญู กะตะเวทิตา,	กตเวทีเป็นพื้นของ
	คนดีทั้งหลายในโลก;
สุทาชชะโว อะโนลิโน,	ผู้ซื่อตรงดีไม่ท้อถอย;
กุพพังปะรัมมุขา อะปิ,	เมื่อทำกิจการแม้ ณ
	ที่ลับหลัง;

รักขะมาโน สะโต รักเข,	ผู้จะรักษาให้มีสติ ระวังรักษา;
อัปปัตโต โน จะ อุลละเป,	อนึ่ง เมื่อยังไม่ถึง อย่าพึงพูดอวด;
อัตตาหิ อัตตะโน นาโถ,	ตนเป็นที่พึ่งของตน;
โก หิ นาโถ ปะโร สิยา,	ใครผู้อื่นจะเป็นที่พึ่งแก่ตนได้;
ปะฏิกัจเจวะ ตัง กะยิรา ยัง ชัญญา หิตะมัตตะโน,	ถ้ารู้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์แก่ตนแล้ว, พึงทำกิจนั้น ๆแต่เดิมทีเดียว;
สะทัตถะปะสุโต สิยา,	พึงเป็นผู้ขวนขวาย ในประโยชน์ของ ตนเถิด;
สะทัตถะปะระมา อัตถา,	ประโยชน์ทั้งหลาย มีประโยชน์ของตน เป็นอย่างยิ่ง;
ขันตะยาภิยโย นะ	สิ่งอื่น ๆ ไม่มียิ่งกว่า

วิชชะติ,	ขันติความอดทน;
สามัญญเญ สะมะโณ ติฎเฐ,	ตนเป็นสมณะพึงตั้งอยู่ในธรรมของสมณะ;
ปูเรยยะ ธัมมะมัต-ตะโน,	พึงบำเพ็ญธรรมของตน ๆ ให้บริบูรณ์ เถิด;
อุจโจ หิ อุจจะตัง รักขัง,	ตนเป็นคนสูง ให้รักษาความสูงของตนไว้;
คุณะวา จาตตะโน คุณัง,	ผู้มีคุณความดีให้รักษาคุณความดีของตนไว้ให้ดี;
สาธุ โข ทุลละโภ โลเก,	คุณความดีหายากยิ่งนักในโลก;
อะสาธุ สุละโภ สะทา.	สิ่งที่ไม่ดีไม่ชอบหาง่ายทุกเมื่อ.

บทสวดให้พร

(ถวายพรพระ)

กล่าวนะโมสามครั้ง สวดพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ จบ แล้วสวด

(๑) พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
ครีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ,

พระจอมมุนี ได้ชนะพญามาร, ผู้เนรมิตแขนมากตั้งพัน, ถืออาวุธครบมือขี่คชสารครีเมขละ, พร้อมด้วยเสนามารโห่ร้องก้องกึก, ด้วยธรรมวิธี มีทานบารมี เป็นต้น;
ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น;

(๒) มาราติเรกะมะภิ-ยุชฌิตะสัพพะรัตติง โฆรัมปะนาฬะวะกะ-มักขะมะถัทธะยักขัง ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,

พระจอมมุนีได้ชนะอาฬะวะกะยักษ์, ผู้มีจิตกระด้างปราศจากความอดทน, มีฤทธิ์พิลึกยิ่งกว่าพญามาร, เข้ามาต่อสู้ยิ่งนักจนตลอดรุ่ง, ด้วยวิธีทรมานเป็นอันดีคือ พระขันตี;

ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ,

ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน, ด้วยเดช แห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น;

(๓) นาฬาคิริง คะชะ-วะรัง อะติมัตตะภูตัง ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง เมตตัม-พุเสกะวิธินา ชิตะวา

พระจอมมุนีได้ชนะช้างตัวประเสริฐชื่อนาฬาคีรี, เป็นช้างเมามันยิ่งนัก, แสนที่จะทารุณประดุจเพลิงป่า, แลจักราวุธ

มุนินโท,	แลสายฟ้า, ด้วยวิธีรด
	ลงด้วยน้ำคือพระเมตตา;
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต	ขอชัยมงคลทั้งหลายจง
ชะยะมังคะลานิ,	มีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่ง
	พระพุทธชัยมงคลนั้น;
(๔) อุกขิตตะขัคคะ-	พระจอมมุนีมีพระหฤทัย,
มะติหัตถะสุทารุณันตัง	ไปในที่จะกระทำอิทธิ
ธาวันติโยชะนะปะถัง	ปาฏิหาริย์, ได้ชนะโจร
คุลิมาละวันตัง อิทธี-	ชื่อองคุลิมาล, (ผู้มีพวง
ภิสังขะตะมะโน ชิตะ-	ดอกไม้คือนิ้วมนุษย์)
วา มุนินโท,	แสนร้ายกาจมีฝีมือ, ถือ
	ดาบเงื้อวิ่งไล่พระองค์
	ไปสิ้นทางสามโยชน์;
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต	ขอชัยมงคลทั้งหลาย จง
ชะยะมังคะลานิ,	มีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่ง
	พระพุทธชัยมงคลนั้น;

(๕) กัต๎วานะ กัฏฐะมุ-	พระจอมมุนี ได้ชนะ
ทะรัง อิวะ คัพภินี ยา	ความกล่าวร้ายของนาง
จิญจายะทุฏฐะวะจะนัง	จิญจมาณวิกา, ทำอา-
ชะนะกายะมัชเฌ สัน-	การประดุจว่ามีครรภ์,
เตนะ โสมะวิธินา	เพราะทำไม้มีสัณฐาน
ชิตะวา มุนินโท,	อันกลม,ให้เป็นประดุจ
	มีท้อง, ด้วยวิธีสมาธิ
	อันงาม, คือความ
	ระงับพระหฤทัย;
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต	ขอชัยมงคลทั้งหลาย จง
ชะยะมังคะลานิ,	มีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่ง
	พระพุทธชัยมงคลนั้น;
(๖) สัจจัง วิหายะ	พระจอมมุนีรุ่งเรืองแล้ว
มะติสัจจะกะวาทะเก-	ด้วยประทีป คือ พระ
ตุง วาทาภิโรปิตะ-	ปัญญา, ได้ชนะสัจจะ
มะนัง อะติอันธะภูตัง	กะนิครนถ์, ผู้มีอัช-

ปัญญาปะทีปะชะลิโต	ฌาสัยในที่จะละเสีย
ชิตะวา มุนินโท,	ซึ่งความสัตย์ มีใจใน
	ที่จะยกถ้อยคำ ของตน
	ให้สูงดุจยกธง,เป็นผู้มืด–
	มนยิ่งนัก ด้วยเทศนา
	ญาณวิธี, คือรู้อัชฌาสัย
	แล้วตรัสเทศนา;
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต	ขอชัยมงคลทั้งหลายจง
ชะยะมังคะลานิ,	มีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่ง
	พระพุทธชัยมงคลนั้น;
(๗) นันโทปะนันทะ–	พระจอมมุนี โปรดให้
ภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง	พระโมคคัลลานะเถระ
ปุตเตนะ เถระ ภุชะ–	พุทธชิโนรส, เนรมิตกาย
เคนะ ทะมาปะยันโต,	เป็นนาคราชไปทรมาน
อิทธู ปะเทสะวิธินา	พญานาค ชื่อนันโทป–
ชิตะวา มุนินโท,	นันทะ, ผู้มีความรู้ผิด

มีฤทธิ์มาก ด้วยวิธีอันให้อุปเทศแห่งฤทธิ์แก่พระเถระ;

ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ,

ขอชัยมงคลทั้งหลายจงมีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น;

(๘) ทุคคาหะทิฏฐิภุ-ชะเคนะ สุทัฏฐะหัต-ถัง พ๎รห๎มัง วิสุทธิ-ชุติมิทธิพะกาภิธานัง ญาณาคะเทนะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,

พระจอมมุนี ได้ชนะพรหมผู้มีนาม ว่าท้าวพะกา, ผู้มีฤทธิ์มีอันสำคัญตน ว่าเป็นผู้รุ่งเรืองด้วยคุณอันบริสุทธิ์, มีมืออันท้าวภุชงค์, คือทิฏฐิที่ตนถือผิดรึงรัดไว้แน่นแฟ้นแล้วด้วยวิธีวางยาอันพิเศษ คือเทศ-นาญาณ;

ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ,	ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน, ด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น;
เอตาปิ พุทธะชะยะ-มังคะละอัฏฐะคาถาโย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที หิต๎วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ, โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ.	นรชนใดมีปัญญา ไม่เกียจคร้าน, สวดก็ดี ระลึกก็ดี, ซึ่งพระพุทธชัยมงคล ๘ คาถา, แม้เหล่านี้ทุก ๆ วัน, นรชนนั้นพึงละเสียได้ซึ่งอุปัทวอันตรายทั้งหลาย, มีประการต่างๆ เป็นเอนกถึงวิโมกข-ศิวาลัย, อันเป็นบรมสุขแล.

ชะยะปริตร

มะหาการุณิโก นาโถ,	ผู้เป็นที่พึ่งของสัตว์ ประกอบแล้วด้วยมหากรุณา;
หิตายะ สัพพะปาณินัง ปูเรต๎วา ปาระมีสัพพา,	ยังบารมีทั้งหลายทั้งปวงให้เต็ม เพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย;
ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง,	ถึงแล้วซึ่งความตรัสรู้อันอุดม;
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ,	ด้วยคำสัตย์นี้;
โหตุ เต ชะยะมังคะลัง,	ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน;
ชะยันโต โพธิยา มูเล สัก๎ยานัง นันทิ วัฑฒะโน เอวัง ตะวัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ	พระพุทธเจ้าทรงผจญมาร, ณ โคนโพธิพฤกษ์, ถึงความเป็นผู้ชนะแล้ว ทรงบันเทิงอยู่ในอภิเษก

ชะยะมังคะเล อะปะ-
ราชิตะปัลลังเก สีเส
ปะฐะวิโปกขะเร อะภิ-
เสเก สัพพะพุทธานัง
อัคคัปปัตโตปะโมทะติ,

แห่งพระพุทธเจ้าทั้ง-
หลายทั้งปวง, ให้เจริญ
ความยินดีแก่พวก
ศากยราช, ว่าพระองค์
ชนะมารณ อปราชิต-
บัลลังก์, อันเป็นชัย
มงคลเหนือใบบัว,
คือปฐพี เป็นประธาน
ฉันใด, ขอท่านจงเป็น
ผู้ชนะฉันนั้น;

สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุกขะโณ สุมุหุตโต จะ
สุยิฏฐัง พ๎รห๎มะจาริสุ
ปะทักขิณัง,

สัตว์ทั้งหลายประพฤติ
ชอบในเวลาใด, เวลานั้น
ชื่อว่าฤกษ์ดี, มงคลดี
สว่างดี, รุ่งดีแลขณะดี,
ครูดี บูชาแล้วดูดี, ในพร-
หมจารีบุคคลทั้งหลาย;

กายะกัมมัง,	กายกรรม เป็นประทักษิณ ส่วนเบื้องขวา;
วาจากัมมัง ปะทักขิณัง,	วจีกรรม เป็นประทักษิณส่วนเบื้องขวา;
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง,	มโนกรรม เป็นประทักษิณส่วนเบื้องขวา;
ปะณิธี เต ปะทักขิณา,	ความปรารถนาของท่านเป็นประทักษิณส่วนเบื้องขวา;
ปะทักขิณานิ กัต๎วานะ,	สัตว์ทั้งหลายทำกรรมอันเป็นประทักษิณส่วนเบื้องขวา;
ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ.	ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลายอันเป็นประทักษิณส่วนเบื้องขวา.

อนุโมทนาคาถา

ยะถา วารี วะหา ปูรา- ปะริปูเรนติ สาคะรัง,	ห้วงน้ำที่เต็ม ย่อมยังสมุทรสาครให้บริบูรณ์ได้ฉันใด,
เอวะ เมวะ อิโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ,	ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วในโลกนี้, ย่อมสำเร็จประโยชน์แก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปได้แล้วฉันนั้น;
อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง,	ขออิฏฐผล ที่ท่านปรารถนาแล้วตั้งใจแล้ว;
ขิปปะเมวะสะมิชฌะตุ,	จงสำเร็จโดยฉับพลัน;
สัพเพ ปูเรนตุ สังกัป- ปา,	ขอความดำริทั้งปวงจงเต็มที่;
จันโท ปัณณะระโส- ยะถา,	เหมือนพระจันทร์ในวันเพ็ญ;

มะณิโชติระโส ยะถา,	เหมือนแก้วมณี อันสว่างไสวควรยินดี;
สัพพีติโย วิวัชชันตุ,	ความจัญไรทั้งปวง จงบำราศไป;
สัพพะโรโค วินัสสะตุ,	โรคทั้งปวงของท่านจงหาย;
มา เต ภะวัตวันตะราโย,	อันตรายอย่ามีแก่ท่าน;
สุขี ทีฆายุโก ภะวะ,	ท่านจงเป็นผู้มีความสุขมีอายุยืน;
อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน จัตตาโร ธัมมา วัฑ-ฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.	พร ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้มีปกติไหว้กราบ, มีปกติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่เป็นนิตย์, ด้วยประการฉะนี้แล.

อัคคัปปสาทสุตตคาถา

อัคคะโต เว ปะสัน-	เมื่อบุคคล รู้จักธรรม
นานัง อัคคัง ธัมมัง	อันเลิศ, เลื่อมใสแล้ว
วิชานะตัง,	โดยความเป็นของเลิศ;
อัคเค พุทเธ ปะสัน-	เลื่อมใสแล้วในพระ
นานัง,	พุทธเจ้าผู้เลิศ;
ทักขิเณยเย อะนุต-	ซึ่งเป็นทักษิเณยยบุค-
ตะเร,	คลอันเยี่ยมยอด;
อัคเค ธัมเม ปะสัน	เลื่อมใสแล้วในพระ
นานัง,	ธรรมอันเลิศ;
วิราคูปะสะเม สุเข,	ซึ่งเป็นธรรม ปราศ-
	จากกามะราคะ สงบ
	ระงับ เป็นสุข;
อัคเค สังเฆ ปะสัน	เลื่อมใสแล้ว ในพระ
นานัง,	สงฆ์ผู้เลิศ;

ปุญญักเขตเต อะนุตตะเร,	ซึ่งเป็นบุญญูเขตอย่างยอดเยี่ยม;
อัคคัส์มิง ทานัง ทะทะตัง,	ถวายทานในท่านผู้เลิศ;
อัคคัง ปุญญัง ปะวัฑฒะติ,	บุญที่เลิศย่อมเจริญ;
อัคคัง อายุ จะ วัณโณ จะ,	อายุ วรรณะที่เลิศ;
ยะโส กิตติ สุขัง พะลัง,	และยศเกียรติคุณ สุขะ พละ ที่เลิศ ย่อมเจริญ;
อัคคัสสะ ทาตา เมธาวี,	ผู้มีปัญญาตั้งมั่น ในธรรมอันเลิศ;
อัคคะ ธัมมะสะมาหิโต,	และให้ทาน แก่ท่านผู้มีธรรมอันเลิศ;
เทวะ ภูโต มะนุสโส วา,	จะไปเกิดเป็นเทวดา หรือเป็นมนุษย์ ก็ตาม;

อัคคัปปัตโต ปะโมทะตีติ.	ย่อมถึงความเป็นผู้เลิศอันบันเทิงอยู่ดังนี้แล.

สัพพะโรคะวินิมุตโต

สัพพะโรคะวินิมุตโต,	จงพ้นจากสรรพโรคทั้งปวง;
สัพพะสันตาปะวัชชิโต,	จงเว้นจาก ความเดือดร้อนทั้งปวง;
สัพพะเวระมะติกันโต,	จงล่วงเสียซึ่งเวรทั้งปวง;
นิพพุโต จะ ตุวัง ภะวะ,	จงดับเสีย ซึ่งทุกข์ทั้งปวงแก่ท่านทั้งหลาย,

---

ติโรกุฑฑะกัณฑะคาถา

อะทาสิ เม อะกาสิ เม, ญาติมิตตา สะขา จะ เม เปตานัง ทักขิณัง, ทัชชา ปุพเพกะตะ มะนุสสะรัง,	บุคคลมาระลึก ถึงอุปการะ, อันท่านได้ทำแล้วแก่ตน, ในกาลก่อนว่า ผู้นี้ให้สิ่งนี้แก่เรา, ผู้นี้ได้ทำกิจนี้ของเรา, ให้แก่เรา, ผู้นี้เป็นญาติเป็นมิตรของเราดังนี้, ก็ควรให้ทักษิณาทาน, เพื่อผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว,
นะหิ รุณณัง วาโสโก วา ยาวัญญาปะริเทวะนา,	การร้องไห้ก็ดี, การเศร้าโศกก็ดี, หรือร่ำไรรำพันอย่างอื่นก็ดี, บุคคลไม่ควรทำทีเดียว;

นะ ตัง เปตานะมัต-ถายะ,	เพราะว่าการร้องไห้เป็นต้นนั้น, ไม่เป็นประโยชน์แก่ญาติทั้งหลาย, ผู้ละโลกนี้ไปแล้ว;
เอวัง ติฏฐันติ ญาตะโย,	ญาติทั้งหลายย่อมตั้งอยู่อย่างนั้น;
อะยัญจะ โข ทักขิณา ทินนา,	ก็ทักษิณานุปาทานนี้, แลอันท่านให้ แล้ว,
สังฆัมหิ สุปะติฏฐิตา,	ประดิษฐานไว้ดีแล้วในสงฆ์;
ทีฆะรัตตัง หิตายัสสะ ฐานะ โส อุปะกัปปะ-ติ,	ย่อมสำเร็จประโยชน์เกื้อกูล, แก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้วนั้น, ตลอดกาลนานตามฐานะ;
โส ญาติธัมโม จะ อะยัง นิทัสสิโต,	ญาติธรรมนี้นั้น, ท่านได้แสดง, ให้ปรากฏ

	แล้วแก่ญาติทั้งหลาย, ผู้ละโลกนี้ไปแล้ว;
เปตานะปูชา จะ กะตา อุฬารา,	แลบูชาอย่างยิ่ง, ท่านก็ได้ทำแล้วแก่ญาติทั้งหลาย,ผู้ละโลกนี้ไปแล้ว;
พะลัญจะ ภิกขูนะ-มะนุปปะทินนัง,	กำลังแห่งท่านภิกษุทั้งหลาย, ชื่อว่าท่านได้เพิ่มให้แล้วด้วย;
ตุมเหหิ ปุญญัง ปะสุตัง อะนัปปะกันติ,	ด้วยบุญไม่น้อย, ท่านได้ขวนขวายแล้วดังนี้.

โภชะนะทานานุโมทะนาคาถา

อายุโท พะละโท ธีโร,	ผู้มีปัญญาให้อายุ ให้กำลัง;
วัณณะโทปะฏิภาณะโท,	ให้วรรณะ ให้ปฏิภาณ;

สุขัสสะ ทาตา เมธาวี,	ผู้มีปัญญา ให้ความสุข;
สุขังโส อะธิคัจฉะติ,	ย่อมได้ประสบสุข;
อายุง ทัต๎วา พะลัง วัณณัง สุขัญจะ ปะฏิภาณะโท,	บุคคลผู้ให้อายุ พละ วรรณะ สุขะ และ ปฏิภาณ;
ทีฆายุ ยะสะวา โหติ ยัตถะ ยัตถูปะปัชชะตีติ.	ไปเกิดในที่ใด ๆ, ย่อมเป็นผู้มีอายุยืน, มียศในที่นั้น ๆ ดังนี้.

โส อัตถะลัทโธ

โส อัตถะลัทโธ สุขิโต,	ท่านชายจงเป็น ผู้มีประโยชน์อันได้แล้วถึงแล้วซึ่งความสุข;
วิรุฬโห พุทธะสาสะเน,	เจริญในพระพุทธศาสนา;
อะโรโค สุขิโต โหหิ,	ไม่มีโรคถึงแล้วซึ่งความสุข;

สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ,	พร้อมกับด้วยญาติทั้งหลาย;
สา อัตถะลัทธา สุขิตา,	ท่านหญิงจงเป็นผู้มีประโยชน์อันได้แล้วถึงแล้วซึ่งความสุข;
วิรุฬหา พุทธะสาสะเน,	เจริญในพระพุทธศาสนา;
อะโรคา สุขิตา โหหิ,	ไม่มีโรคถึงแล้วซึ่งความสุข;
สะหะ สัพเพหิ ญาติ-ภิ,	พร้อมกับด้วยญาติทั้งหลาย;
เต อัตถะลัทธา สุขิตา,	ท่านทั้งหลายทั้งชายและหญิง, จงเป็นผู้มีประโยชน์, อันได้แล้วถึงแล้วซึ่งความสุข;
วิรุฬหะ พุทธะสาสะเน,	เจริญในพระพุทธศาสนา;
อะโรคา สุขิตา โหถะ,	ไม่มีโรคถึงแล้วซึ่งความสุข;

สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ.

พร้อมกับด้วยญาติทั้งหลายทั้งชายและหญิง, จงรักษาศีลให้บริบูรณ์.

กาเลสุตตะคาถา

กาเล ทะทันติ สะปัญญา วะทัญญู วีตะมัจฉะรา,

นรชนผู้มีปัญญาประกอบด้วยศรัทธาเป็นอันดี, มีตระหนี่อันปราศไปแล้ว ได้บริจาคทาน, ในกาลเมื่อปฏิคาหกขัดสนมีความปรารถนา เช่นนี้;

กาเลนะ ทินนัง อะริเยสุ อุชุภูเตสุ ตาทิสุ,

ทานที่ท่านผู้บริจาคได้ให้แล้วในพระอริยเจ้าทั้งหลาย, ผู้ปฏิบัติซื่อตรงด้วยดีต่อธรรม

วินัยอยู่เสมอ, ไม่เสื่อมจากคุณที่ได้แล้ว;

วิปปะสันนะมะนาตัสสะ วิปุลา โหติ ทักขิณา,

ทานเครื่องเจริญความสุขของท่านผู้นั้น, เป็นของที่บุคคลทั้งหลายควรมีใจชื่นชมยินดี, เพราะว่าเป็นทักษิณาทาน, ที่เต็มไปด้วยวิบากกรรมสมบัติ, อันพิเศษไพบูลย์ยิ่งนัก,

เย ตัตถะ อะนุโมทันติ เวยยาวัจจัง กะโรนติ-วา,

ชนทั้งหลายที่มิใช่เจ้าของทาน, เป็นแต่มีความยินดี, ร่าเริงบันเทิงจิตตาม ในกองทานนั้นก็ดี, แลบุคคลที่ช่วย กระทำการ

ขวนขวายในทานนั้นก็ดี, ย่อมเป็นผู้ได้ส่วนบุญด้วยอนุโมทนามัย, และไวยาวัจจมัยในทานนั้น, ส่วนทักษิณาทานนั้นเล่าก็มิได้บกพร่องไปด้วยเหตุนั้น,

นะ เตนะ ทักขิณา โอนา เตปิ ปุญญัสสะ ภาคิโน,

ตัส๎มา ทะเท อัปปะฏิวานะจิตโต ยัตถะ ทินนัง มะหัปผะลัง.

ดังนั้น บัณฑิตชนผู้มีศรัทธามั่น, พึงทำความยินดีในทักษิณาทาน, ที่ตนได้บริจาคแล้วนั้นเถิด, เพราะว่าผลของทานนั้นใหญ่หลวงยิ่งนัก,

ปุญญานิ ปะระโลกัส๎มิง ปะติฏฐา โหนติ

ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย, กุศลบุญที่ท่าน

ปาณินันติ.	ทั้งหลายได้ทำไว้แล้วนั้น, ย่อมเป็นที่พึ่งแห่งท่านทั้งหลาย, ในโลกเบื้องหน้าดังนี้แล.

มงคลจักรวาลน้อย

สัพพะพุทธานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง;
สัพพะธัมมานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง;
สัพพะสังฆานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง;
พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนังสังฆะระตะนัง, ติณณัง ระตะนานัง อานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนะสามคือพุทธรัตนะ ธัมมะรัตนะ สังฆรัตนะ;

จะตุราสีติสะหัสสะธัม-มักขันธานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมขันธ์ ๘ หมื่น ๔ พัน;
ปิฏะกัตตะยานุภาเวนะ	ด้วยอานุภาพแห่งพระไตรปิฎก;
ชินะสาวะกานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระสาวกของพระชินเจ้า;
สัพเพ เต โรคา, สัพเพ เต ภะยา,	สรรพโรคทั้งหลายของท่าน; สรรพภัยทั้งหลายของท่าน;
สัพเพ เต อันตะรายา, สัพเพ เต อุปัททะวา,	สรรพอันตรายทั้งหลายของท่าน; สรรพอุปัท-วะทั้งหลายของท่าน;
สัพเพ เต ทุนนิมิตตา, สัพเพ เต อะวะมังคะ-ลา,	สรรพนิมิตร้ายทั้งหลายของท่าน; สรรพอว-มงคลทั้งหลายของท่าน;

วินัสสันตุ,	จงพินาศไป;
อายุวัฑฒะโก ธะนะ-วัฑฒะโก,	ความเจริญอายุ, ความเจริญทรัพย์;
สิริวัฑฒะโก ยะสะ-วัฑฒะโก,	ความเจริญสิริ, ความเจริญยศ;
พะละวัฑฒะโก วัณณะ-วัฑฒะโก,	ความเจริญกำลัง, ความเจริญวรรณะ;
สุขะวัฑฒะโก โหนตุ สัพพะทา,	ความเจริญสุข, จงมีแก่ท่านในกาลทั้งปวง;
ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา,	ทุกข์โรคภัยและเวรทั้งหลาย, ความโศก ศัตรูและอุปัทวะทั้งหลาย;
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ จะ เตชะสา,	ทั้งอันตรายทั้งหลายเป็นอเนก, จงพินาศไปด้วยเดชะ;
ชะยะสิทธิธะนัง ลาภัง,	ความชนะ ความสำเร็จ

	ทรัพย์และลาภ;
โสตถี ภาคฺยัง สุขัง พะลัง,	ความสวัสดี ความมีโชค ความสุข มีกำลัง;
สิริอายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒี จะ ยะ-สะวา,	สิริ อายุ วรรณะ โภคะ, ความเจริญและความเป็นผู้มียศ;
สะตะวัสสา จะ อายู จะ,	แลอายุยืน ร้อยปี
ชีวะสิทธี ภะวันตุ เต,	ความสำเร็จกิจในความเป็นอยู่ จงมีแก่ท่าน.
สัพพะพุทธานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง;
สัพพะธัมมานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง;
สัพพะสังฆานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง;

สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.	ขอความสวัสดีทั้งหลาย, จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ.

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง,	ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน;
รักขันตุ สัพพะเทวะตา,	ขอเหล่าเทวดาจงรักษาท่าน;
สัพพะพุทธานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้า;
สัพพะธัมมานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม;
สัพพะสังฆานุภาเวนะ,	ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์;
สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.	ขอความสวัสดีทั้งหลาย, จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ.

คำอาราธนาศีล

กล่าวคำบูชาดอกไม้ธูปเทียน คำไหว้พระแล้วตั้งนะโม ๓ จบ ก่อนอาราธนาศีล หรือกล่าวถวายสิ่งของต่างๆ ทุกครั้ง

คำบูชาดอกไม้ธูป เทียน

อิมินาสักกาเรนะ พุทธัง อภิปูชะยามิ (มะหลายคน)

อิมินาสักกาเรนะ ธัมมัง อภิปูชะยามิ

อิมินาสักกาเรนะ สังฆัง อภิปูชะยามิ

คำไหว้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ตั้งนโม ๓ จบ

คำอาราธนาศีล ๕ และศีล ๘

มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะสีลานิ ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามิ

(ถ้าหลายคนให้ขึ้นต้นว่า มะยัง ภันเต ลงท้ายว่า ยาจามะ)

(ถ้าต้องการศีล ๘ ให้เปลี่ยนคำ ปัญจะ เป็น อัฏฐะ)

คำอาราธนาศีลอุโบสถ

มะยัง ภันเต, ติสะระเณนะ สะหะ, อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญัตตัง อุโปสะถัง ยาจามะ;

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต, ติสะระเณนะ สะหะ, อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญัตตัง อุโปสะถัง ยาจามะ;

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต, ติสะระเณนะ สะหะ, อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญัตตัง อุโปสะถัง ยาจามะ;

(ถ้าคนเดียวให้ขึ้นต้นว่า อะหัง ภันเต ละท้ายว่า ยาจามิ)

อาราธนาพระปริตร

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา,
สัพพะทุกขะวินาสายะ ปะริตตัง พ๎รูถะ มังคะลัง,
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา,
สัพพะภะยะวินาสายะ ปะริตตัง พ๎รูถะ มังคะลัง,
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัมพะสัมปัตติสิทธิยา,
สัพพะโรคะวินาสายะ ปะริตตัง พ๎รูถะ มังคะลัง,

ท่านทั้งหลายจงสวดซึ่งพระปริต อันเป็นมงคล เพื่อห้าม ความวิบัติ เพื่อความสำเร็จในสมบัติทุกอย่าง เพื่อให้ทุกข์ภัยโรคทั้งหลายทั้งปวงพินาศไป

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต, (พุทธปฏิมากร, ผ้าไตรจีวร ถ้ามีให้ กล่าวก่อน) **ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, (สามะเณรัสสะ,) โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, (สามะเณโร,) อิมานิ,** (พุทธปฏิมากร ผ้าไตรจีวร ถ้ามี) **ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปฏิคคัณหาตุ อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ สุขายะ.**

ข้าแด่พระสงฆ์ (สามเณร) ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย (พระพุทธปฏิมากร, ผ้าไตรจีวร) ภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้แก่พระภิกษุสงฆ์, (สามเณร), ขอพระภิกษุสงฆ์ (สามเณร) จงรับซึ่ง (พระพุทธรูป, ผ้าไตรจีวร) ภัตตาหาร, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายสังฆทานอุทิศผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต, มะตะกะภัตตานิ, สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ (สามะเณรัสสะ,) โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต ภิกขุ สังโฆ (สามะเณโร,) อิมานิ, มะตะกะภัตตานิ, สะปะ-ริวารานิ, ปะฏิคคันหาตุ, อัมหากัญเจวะ, มาตาปิตุอาทีนัญจะ, ญาตะกานัง,กาละกะตานัง, ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ (สามเณร) ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ซึ่งมตกภัตตาหาร, กับทั้งบริวารเหล่านี้, แก่พระภิกษุสงฆ์ (สามเณร,) ขอพระภิกษุสงฆ์ (สามเณร) จงรับภัตตาหาร, กับทั้งบริวารเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย, แก่ญาติของข้าพเจ้าทั้งหลายมีบิดามารดาเป็นต้น ผู้ล่วงลับไปแล้วด้วย, สิ้นกาลนานเทอญ.

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต, ปังสุกูละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ปังสุกูละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวายผ้าบังสุกุลจีวร,กับทั้งบริวารเหล่านี้, แก่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์เพื่อความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ.

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง, กะฐินะจีวะระทุสสัง, สังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต,

สังโฆ, อิมัง สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง, ปะฏิคคัณหาตุ, ปะฏิคคะเหต๎วา, จะ อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง, อัตถะระตุ อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวายผ้ากฐินจีวร, กับบริวารเหล่านี้แก่พระสงฆ์. ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐิน, กับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, รับแล้วจงกรานกฐินด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มะยัง ภันเต, วัสสิกะสาฏิกานิ, สะปะริวารานิ. ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, วัสสิกะสาฏิกานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัม-

หากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ นิพพานายะ จะ ฯ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ผ้าอาบน้ำฝน, พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แก่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์, จงรับ, ผ้าอาบน้ำฝน, พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์, เพื่อความสุข, เพื่อมรรคผลนิพพาน, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญ.

คำถวายเสนาสนะ กุฎิ วิหาร

อิมานิ มะยัง ภันเต, เสนาสะนานิ, อาคะ-ตานาคะตัสสะ, จาตุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ, เสนาสะนานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ,

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายเสนาสนะเหล่านี้แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง ๔ ที่มาแล้วก็ดี ยังไม่มาก็ดี ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับเสนาสนะเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ.

"พ่อแม่ของเราก็ตายแล้ว ปู่ย่าตายายก็ตายหมดแล้ว เหลือแต่เราก็ต้องตายอีก รู้อย่างนี้แล้วก็รีบทำเสีย ทำใจใครช่วยไม่ได้หรอก คู่ผัวตัวเมียก็ช่วยไม่ได้ ครูบาอาจารย์ก็สั่งสอนต้องทำตามจึงจะช่วยได้ สอนแล้วไม่ทำ ครูบาอาจารย์ก็ช่วยไม่ได้เหมือนกัน"

เขมโกวาท

อานิสงส์เมตตา

เมตตายะ ภิกขะเว เจ-โตวิมุตติยา,	ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย, เมตตาอันเป็นไปเพื่อความหลุดพ้นแห่งจิต,
อาเสวิตายะ ภาวิตายะ,	อันบุคคลบำเพ็ญจนคุ้นแล้ว ทำให้มากแล้ว,
พะหุลีกะตายะ ยานี-กะตายะ,	ทำให้มากคือชำนาญให้เป็นยวดยาน ของใจ,
วัตถุกะตายะ อะนุฏ-ฐิตายะ,	ให้เป็นที่อยู่ของใจ ตั้งอยู่เป็นนิตย์,
ปะริจิตายะ สุสะมา-รัทธายะ,	อันบุคคลสั่งสมอบรมแล้ว บำเพ็ญดีแล้ว,
เอกาทะสานิสังสา ปา-ฏิกังขา,	ย่อมมีอานิสงส์สิบเอ็ดประการ,
กะตะเม เอกาทะสะ,	อานิสงส์สิบเอ็ดประการมีอะไรบ้าง

สุขัง สุปะติ,	คือ(ผู้เจริญเมตตาจิตนั้น) หลับอยู่ก็เป็นสุขสบาย,
สุขัง ปะฏิพุชฌะติ,	ตื่นขึ้นก็เป็นสุขสบาย,
ปาปะกัง สุปินัง นะ-ปัสสะติ,	ไม่ฝันร้าย,
มะนุสสานัง ปิโย โหติ,	เป็นที่รักของเหล่ามนุษย์ทั้งหลาย,
อะมะนุสสานัง ปิโย โหติ,	เป็นที่รักของเหล่าอ-มนุษย์ทั่วไป,
เทวะตา รักขันติ,	เทวดาย่อมคุ้มครองรักษา,
นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติ,	ไฟก็ดี ยาพิษก็ดี ศัสตราก็ดี ทำอันตรายไม่ได้,
ตุวะฏัง จิตตัง สะมา-ธิยะติ	จิตย่อมเป็นสมาธิได้รวดเร็ว,
มุขะวัณโณวิปปะสีทะติ,	ผิวหน้าย่อมผ่องใส,

อะสัมมุฬโห กาลัง	เป็นผู้ไม่ลุ่มหลงทำกาล
กะโรติ,	กิริยาตาย,
อุตตะริง อัปปะ-	เมื่อยังไม่บรรลุคุณวิเศษ
ฏิวิชฌันโต พ๎รัห๎มะ-	อันยิ่ง ๆ ขึ้นไป, ย่อม
โลกูปะโค โหติ	เป็นผู้เข้าถึงพรหมโลก,
เมตตายะ ภิกขะเว เจ-	ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
โตวิมุตติยา,	เมตตาอันเป็นไปเพื่อ
	ความหลุดพ้นแห่งจิต,
อาเสวิตายะ ภาวิตายะ,	อันบุคคลบำเพ็ญจน
	คุ้นแล้ว, ทำให้มากแล้ว
พะหุลีกะตายะ ยานี-	ทำให้มาก คือชำนาญ
กะตายะ,	ให้เป็นยวดยานของใจ,
วัตถุกะตายะ อะนุฏ-	ทำให้เป็นที่อยู่ของใจ
ฐิตายะ,	ตั้งอยู่เป็นนิตย์,
ปะริจิตายะ สุสะมา-	อันบุคคลสั่งสมอบรม
รัทธายะ,	แล้วบำเพ็ญดีแล้ว,

อิเม เอกาทะสานิสังสา ปาฏิกังขาติ,	ย่อมมีอานิสงส์สิบเอ็ดประการ, ดังนี้,
อิทะมะโว จะ ภะคะวา,	พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสธรรมปริยายอันนี้แล้ว,
อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติ,	พระภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นก็มีใจยินดี, พอใจภาษิตของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ด้วยประการฉะนี้ แล,

---

"เขาจะว่าอะไรเรา เขาสบายใจก็ให้เขาว่าไปเถอะ เราก็ไม่ยึดถือ ให้เขาว่าให้พออย่างนี้แล้วกิเลสเราก็หมดสิ้นไป หากเราไปต่อว่าเขาเดี๋ยวมันไม่สบายใจ ให้อภัยอย่างนี้บุญมาก"

เขมโกวาท

กรณียเมตตสูตร

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ,	กิจนั้นใดอันพระอริยเจ้าบรรลุแล้ว, ซึ่งบทอันระงับกระทำแล้วกิจนั้น, อันกุลบุตรผู้ฉลาดในประโยชน์พึงกระทำ,
สักโก อุชู จะสุหุชู จะ,	กุลบุตรนั้นพึงเป็นผู้อาจหาญแลซื่อตรงด้วยดี,
สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี,	เป็นผู้ว่าง่ายละมุนละไมไม่มีอติมานะ,
สันตุสสะโก จะ สุภะโรจะ,	เป็นผู้สันโดษเขาเลี้ยงง่าย,
อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ,	เป็นผู้มีกิจธุระน้อย, ประพฤติเบากายและจิต
สันตินทะริโย จะ นิปะโก จะ,	มีอินทรีย์อันระงับแล้ว มีปัญญา,

อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะ–นะนุคิทโธ,	เป็นผู้ไม่คะนองไม่พัว–พันในสกุลทั้งหลาย,
นะจะขุททัง สะมาจะเร กิญจิ เยนะวิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง,	วิญญูชนล่วงติเตียนชนทั้งหลายอื่น ได้ด้วยกรรมอันใด, ไม่พึงประพฤติกรรมอันนั้นน้อยหน่อยหนึ่งแล้ว, พึงแผ่ไมตรีจิตต์ไปในหมู่สัตว์ว่า,
สุขิโน วา เขมิโน โหตุ สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา,	ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวงจงเป็นผู้มีสุข มีความเกษม มีตนถึงซึ่งความสุขเถิด,
เยเกจิ ปาณะภูตัตถิ,	สัตว์มีชีวิตทั้งหลายเหล่าใดเหล่าหนึ่งมีอยู่,
ตะสา วา ถาวะรา วา	ยังเป็นผู้สะดุ้ง คือมี

อะนะวะเสสา,	ตัณหาอยู่ หรือเป็นผู้
	ถาวรมั่นคง คือไม่มี
	ตัณหาทั้งหมดไม่เหลือ,
ทีฆา วาเย มะหันตา	เหล่าใดเป็นทีฆะชาติ
วา,	หรือโตใหญ่,
มัชฌิมา รัสสะกา	หรือปานกลางหรือต่ำ
อะนุกะถูลา,	เตี้ยหรือผอมพี,
ทิฏฐา วา เย จะ	เหล่าใดที่เราเห็นแล้ว
อะทิฏฐา,	หรือมิได้เห็น,
เย จะ ทูเร วะสันติ	เหล่าใดอยู่ในที่ไกล
อะวิทูเร,	หรือที่ใกล้
ภูตา วา สัมภะเวสี วา,	ที่เกิดแล้วไม่ต้องเกิด
	อีกต่อไป หรือยังแสวง
	หาภพต่อไปก็ดี
สัพเพ สัตตา ภะวันตุ	ขอสรรพสัตว์ทั้งหลาย
สุขิตัตตา,	เหล่านั้น, จงเป็นผู้มีตน

	ถึงซึ่งความสุขเกิด
นะ ปะโร ปะรัง นิกุพ	สัตว์อื่น อย่าพึงข่มเหง
เพถะ,	สัตว์อื่น,
นาติมัญเญถะ กัตถะจิ	อย่าพึงดูหมิ่นอะไร ๆ
นัง กิญจิ,	เขาในที่ไร ๆ เลย,
พะยาโรสะนา ปะฏี-	ไม่ควรปรารถนาทุกข์แก่
ฆะสัญญา นาญญะ	กันและกัน ด้วยความ
มัญญัสสะ ทุกขะมิจ-	กริ้วโกรธ แลด้วยปฏิฆะ
เฉยยะ,	สัญญาความคับแค้นใจ
มาตา ยะถา นิยัง	มารดาถนอมบุตรผู้เกิด
ปุตตัง อายุสา เอกะ-	ในตน อันเป็นลูกเอก
ปุตตะมะนุ รักเข,	ด้วยอายุ, คือแม้ชีวิตก็
	สละรักษาบุตรได้ฉันใด,
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ	พึงเจริญเมตตาจิตมีในใจ
มานะ สัมภาวะเย	ไม่มีประมาณ,ในสัตว์ทั้ง
อะปะริมาณัง,	หลายทั้งปวงแม้ฉันนั้น,

เมตตัญจะ สัพพะโลกัส๎มิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง,	บุคคลพึงเจริญเมตตามีในใจ ไม่มีประมาณ, ไปในโลกทั้งสิ้น,
อุทธัง อะโธ จะติริยัญจะ,	ทั้งเบื้องบน เบื้องต่ำ เบื้องขวา,
อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง,	เป็นธรรมไม่คับแคบ ไม่มีเวร ไม่มีศัตรู,
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา,	ผู้เจริญเมตตาจิตนั้น, ยืนอยู่ก็ดี เที่ยวไปก็ดี นั่งแล้วก็ดี,
สะยาโน วายาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ,	นอนแล้วก็ดี เป็นผู้มีความง่วงนอนไปปราศแล้ว คือยังไม่หลับเพียงไร,
เอตัง สะติง อะธิฏเฐยยะ,	ก็ตั้งสติระลึกเมตตาเพียงนั้น,

พ๎รัห๎มะเมตัง วิหารัง อิธะ มาหุ,	บัณฑิตทั้งหลายกล่าวกิริยาอันนี้ว่า, เป็นพรหมวิหารในพระศาสนานี้,
ทิฏฐิญจะ อะนุปะ-คัมมะ สีละวา,	บุคคลที่มีเมตตาพรหม-วิหาร, ไม่เข้าถึงทิฏฐิ เป็นผู้มีศีล,
ทัสสะเนนะ สัมปันโน,	ถึงพร้อมแล้วด้วยทัส-สนะคือโสดาปัตติมรรค,
กาเมสุ วิเนยยะเคธัง,	นำความกำหนัดในกามทั้งหลายออก,
นะหิ ชาตุ คัพภะเสย-ยัง ปุนะเรตีติ,	ย่อมไม่ถึงความเกิดในครรภ์อีกโดยแท้ทีเดียว,

ขันธปริตตัง

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง	ข้าพเจ้าขอมีความเป็นมิตรกับงูตระกูลวิรูปักข์ทั้งหลายด้วย
เมตตัง เอราปะเถหิ เม	ข้าพเจ้า ขอมีความเป็นมิตรกับงูตระกูลเอราบถทั้งหลายด้วย
ฉัพยาปุตเตหิ เม เมตตัง	ข้าพเจ้า ขอมีความเป็นมิตรกับงูตระกูลฉัพยาบุตรทั้งหลายด้วย
เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ	ข้าพเจ้า ขอมีความเป็นมิตรกับงูตระกูลกัณหาโคตมกะทั้งหลายด้วย
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง	ข้าพเจ้า ขอมีความเป็นมิตรกับสัตว์ไม่มีเท้า

	ทั้งหลายด้วย
เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม	ข้าพเจ้า ขอมีความเป็นมิตรกับสัตว์สองเท้าทั้งหลายด้วย
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง	ข้าพเจ้า ขอมีความเป็นมิตรกับสัตว์สี่เท้าทั้งหลายด้วย
เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม	ข้าพเจ้า ขอมีความเป็นมิตรกับสัตว์มีเท้ามากทั้งหลายด้วย
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ	สัตว์ไม่มีเท้าอย่าเบียดเบียนข้าพเจ้าเลย
มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก	สัตว์สองเท้าอย่าเบียดเบียนข้าพเจ้าเลย
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ	สัตว์สี่เท้าอย่าเบียดเบียนข้าพเจ้าเลย

มา มัง หิงสิ พะหุป-ปะโท	สัตว์มีเท้ามากอย่าเบียดเบียนข้าพเจ้าเลย
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา	ขอสรรพสัตว์ผู้มีชีวิตทั้งปวง
สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา	และสัตว์ผู้เกิดมาแล้วทั้งหมดทั้งสิ้น
สัพเพ ภัทรานิ ปัส-สันตุ	จงพบเห็นแต่สิ่งดีงาม
มา กิญจิ ปาปะมาคะ-มา	สิ่งชั่วร้ายอะไร ๆ อย่าได้มาพ้องพานเลย
อัปปะมาโณ พุทโธ	พระพุทธเจ้าทรงมีพระคุณหาประมาณมิได้
อัปปะมาโณ ธัมโม	พระธรรมมีพระคุณหาประมาณมิได้
อัปปะมาโณ สังโฆ	พระสงฆ์มีพระคุณหาประมาณมิได้

ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี สะระภู มูสิกา	สัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย คือ งู แมลงป่อง ตะขาบ แมลงมุม ตุ๊กแก หนู เป็นสัตว์มีประมาณ (นับจำนวนได้)
กะตา เม รักขา	การรักษาข้าพเจ้าทำแล้ว
กะตา เม ปะริตตา	การป้องกันข้าพเจ้าทำแล้ว
ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ	ขอสัตว์ทั้งหลาย จงหลีกไปเสียเถิด
โสหัง นะโม ภะคะวะโต	ข้าพเจ้านั้นขอทำความนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า
นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง ฯ	ขอทำความนอบน้อมแด่สัมมาสัมพุทธเจ้าอีก ๗ พระองค์ ฯ

โพชฌังคะปริตร

โพชฌังโค สะติสังขา-โต ธัมมานัง วิจะโยตะถา,	โพชฌงค์ ๗ ประการ คือ สติสัมโพชฌงค์ ธรรมะวิจะยะสัมโพชฌงค์,
วิริยัมปีติปัสสัทธิงโพชฌังคา จะตะถาปะเร,	วิริยะสัมโพชฌงค์ ปิติสัมโพชฌงค์ ปัทสัทธิสัมโพชฌงค์,
สะมาธิเปกขะโพชฌังคาสัตเตเต สัพพะทัส-สินา,	สมาธิสัมโพชฌงค์ อุเบกขาสัมโพชฌงค์เหล่านี้,
มุนินา สัมมะทักขาตา,	อันพระมุนีเจ้า ผู้เห็นธรรมทั้งสิ้นตรัสไว้ชอบแล้ว,
ภาวิตา พะหุลีกะตา,	อันบุคคลมาเจริญทำให้มากแล้ว,

สังวัตตันติอะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา,	ย่อมเป็นไปเพื่อความรู้ยิ่งเพื่อความดับกิเลส แลเพื่อความตรัสรู้,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา,	ด้วยความกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ,
เอกัสมิง สะมะเย นาโถ,	ในสมัยหนึ่งพระโลกนาถเจ้า,
โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง คิลาเน ทุกขิเต ทิสวา,	ทอดพระเนตรพระโมคคัลลานะ และพระกัสสปะเป็นไข้ ถึงทุกขเวทนาแล้ว,
โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ,	ทรงแสดงโพชฌงค์ ๗ ประการ,
เต จะตัง อะภินันทิตวา,	ท่านทั้ง ๒ ก็เพลิดเพลินภาษิตนั้น

โรคา มุจจิง สุ ตังขะเณ	หายโรคในขณะนั้น,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	ด้วยความกล่าวคำสัตย์
โสตถิเต โหตุ สัพพะ-	นี้, ขอความสวัสดีจงมี
ทา,	แก่ท่านทุกเมื่อ,
เอกะทา ธัมมะราชาปิ,	ในกาลบางคราวแม้
	พระพุทธเจ้า ผู้เป็น
	พระราชาในธรรม,
เคลัญเญนาภิปีฬิโต,	อันความประชวรเบียด
	เบียนแล้ว
จุนทัตเถเรนะ ตัญ-	รับสั่งให้พระจุนทะ-
เญวะ ภะณาเปต๎วานะ	เถระแสดงโพชฌงค์นั้น
สาทะรัง	แหละ โดยเอื้อเฟื้อ,
สัมโมทิต๎วา จะ อา-	ก็ทรงบันเทิงพระทัย
พาธา ตัมหาวุฏฐาสิ	หายความประชวรนั้น
ฐานะโส,	ไปโดยขณะนั้น,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	ด้วยความกล่าวคำสัตย์

โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา,	นี้, ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ
ปะหีนา เต จะ อาพาธา ติณณันนัมปิ มะเหสินัง,	ก็อาพาธทั้งหลายนั้น อันพระอริยะบุคคล ผู้แสวงหาคุณธรรมอันใหญ่, แม้สามจำพวก ละเสียแล้ว,
มัคคาหะตะกิเลสาวะ ปัตตานุปปัติ ธัมมะตัง,	ถึงแล้วซึ่งความเป็น คือ ความไม่บังเกิดเป็นธรรม, ดุจกิเลสอันพระอริยเจ้ากำจัดเสียแล้วด้วยพระอริยมรรค,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา,	ด้วยความกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ, เทอญ.

คาถา พระอาการวัตตาสูตร

พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงแสดงอานิสงส์ของพระอาการวัตตาสูตรว่า ผู้ใดได้กล่าวเป็นนิจแล้ว บาปกรรมทั้งปวงก็จะไม่มีโอกาสหยั่งลงไปในสันดาน ถึงแม้กล่าวสักครั้งหนึ่ง ก็สามารถคุ้มภัยอันตรายไปได้ ๔ เดือน ยกไว้แต่อดีตกรรมเท่านั้น ผู้ใดสาธยายโดยนอบน้อมแล้วปรารถนาสิ่งใด จะสมประสงค์ทุกประการ

พระอาการวัตตาสูตร

อิติปิ โส ภะคะวา

อะระหัง

อิติปิ โส ภะคะวา

สัมมาสัมพุทโธ

อิติปิ โส ภะคะวา

วิชาจะระณะสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สุคะโต

อิติปิ โส ภะคะวา

โลกะวิทู

อิติปิ โส ภะคะวา

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ

อิติปิ โส ภะคะวา

สัตถาเทวะมะนุสสานัง

อิติปิ โส ภะคะวา

พุทโธ

อิติปิ โส ภะคะวา

ภะคะวาติ

พุทธะคุณะวัคโค ปะฐะโม

(จบวรรคที่ ๑)

อิติปิ โส ภะคะวา

อะภินีหาระปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อุฬารัชฌาสะยะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปะนิธานะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

มะหากะรุณาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ญาณะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปะโยคะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ยุติปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ชุติปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา
คัพภะโอกกันติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
คัพภะฐิติปาระมิสัมปันโน
อะภินิหาระวัคโค ทุติโย

(จบวรรคที่ ๒)

อิติปิ โส ภะคะวา
คัพภะวุฏฐานะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
คัพภะมะละวิระหิตะปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
อุตตะมะชาติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
คะติปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา

อะภิรูปะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สุวัณณะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

มหาสิริปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อะโรหะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปะริณาหะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สุนิฏฐะปาระมิสัมปันโน

คัพภะวุฏฐานะวัคโค ตะติโย

(จบวรรคที่ ๓)

อิติปิ โส ภะคะวา

อะภิสัมโพธิปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สีละขันธะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สะมาธิขันธะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปัญญาขันธะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ทะวัตติงสะมะหาปุริสะลักขะณาปาระมิสัมปันโน

อะภิสัมโพธิวัคโค จะตุตโถ

(จบวรรคที่ ๔)

อิติปิ โส ภะคะวา

มะหาปัญญาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปุถุปัญญาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

หาสะปัญญาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ชะวะนะปัญญาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ติกขะปัญญาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปัญจะจักขุปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อัฏฐาระสะพุทธะกะระปาระมิสัมปันโน

มะหาปัญญาวัคโค ปัญจะโม

(จบวรรคที่ ๕)

อิติปิ โส ภะคะวา

ทานะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สีละ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

เนกขัมมะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปัญญา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

วิริยะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ขันติ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สัจจะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อะธิฏฐานะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

เมตตา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อุเปกขา ปาระมิสัมปันโน

ปาระมิวัคโค ฉัฏโฐ

(จบวรรคที่ ๖)

อิติปิ โส ภะคะวา

ทะสะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ทะสะอุปะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ทะสะปะระมัตถะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สะมะติงสะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ตังตังฌานะฌานังคะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อะภิญญาณะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สะติ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สะมาธิ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

วิมุตติปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

วิมุตติญาณะทัสสะนะปาระมิสัมปันโน

ทะสะปาระมิควัคโค สัตตะโม

(จบวรรคที่ ๗)

อิติปิ โส ภะคะวา

วิชชาจะระณะวิปัสสนาวิชชาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

มะโนมะยิทธิวิชชาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา
อิทธิวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
ทิพพะโสตะวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
ปะระจิตตะวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
ปุพเพนิวาสานุสสะติวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
ทิพพะจักขุวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
จะระณะวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
วิชชาจะระณะธัมมะวิชชาปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา

อะนุปุพพะวิหาระปาระมิสัมปันโน

วิชชาวัคโค อัฏฐะโม

(จบวรรคที่ ๘)

อิติปิ โส ภะคะวา

ปะริญญาณะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปะหานะปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สัจฉิกิริยาปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ภาวะนา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปะริญญาปะหานะสัจฉิกิริยาภาวะนา

ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

จะตุธัมมะสัจจะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปะฏิสัมภิทาญาณะ ปาระมิสัมปันโน

ปะริญญาณะวัคโค นะวะโม

(จบวรรที่ ๙)

อิติปิ โส ภะคะวา

โพธิปักขิยะธัมมะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สะติปัฏฐานปัญญา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สัมมัปปะธานะปัญญา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อิทธิปาทะปัญญา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อินทรียะปัญญา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

พะละปัญญา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

โพชฌังคะปัญญา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อัฏฐังคิกะมัคคะปัญญา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

มะหาปุริสะสัจฉิกิริยา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อะนาวะระณะวิโมกขะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อะระหัตตะผะละวิมุตติ ปาระมิสัมปันโน

โพธิปักขิยะวัคโค ทะสะโม

(จบวรรคที่ ๑๐)

อิติปิ โส ภะคะวา

ทะสะพะละญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ฐานาฐานะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

วิปากะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สัพพัตถะคามินีปะฏิปะทาญาณะ

ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

นานาธาตุญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สัตตานังนานาธิมุติกะญาณะ

ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อินทรียะปะโรปะริยัตติญาณะ
ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
นิโรธะวุฏฐานะญาณะ ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
ปุพเพนิวาสานุสสะติญาณะ
ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
จุตูปะปาตะญาณะ ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
อาสะวักขะยะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

ทะสะพะละญาณะวัคโค เอกาทะสะโม

(จบวรรคที่ ๑๑)

อิติปิ โส ภะคะวา

โกฏิสะหัสสานังปะโกฏิสะหัสสานัง

หัตถีนัง

พะละธะระ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปุริสะโกฏิทะสะสะหัสสานังพะละธะระ

ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปัญจะจักขุญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ยะมะกะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สีละคุณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

คุณะปาระมิสะมาปัตติ ปาระมิสัมปันโน

กายะพะละวัคโค ทะวาทะสะโม

(จบวรรคที่ ๑๒)

อิติปิ โส ภะคะวา

ถามะพะละ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ถามะพะละญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

พะละ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

พะละญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปุริสะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อะตุลยะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ญาณะ ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
อุสสาหะ ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
คะเวสิญาณะ ปาระมิสัมปันโน
ถามะพะละวัคโค เตระสะโม

(จบวรรคที่ ๑๓)

อิติปิ โส ภะคะวา
จะริยา ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
จะริยาญาณะ ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
โลกัตถะจะริยา ปาระมิสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา
โลกัตถะจะริยาญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ญาตัตถะจะริยา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ญาตัตถะจะริยาญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

พุทธะจะริยา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

พุทธะจะริยาญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ติวิธะจะริยา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปาระมิอุปะปาระมิปะระมัตถะ ปาระมิสัมปันโน

จะริยาวัคโค จะตุททะสะโม

(จบวรรคที่ ๑๔)

อิติปิ โส ภะคะวา

ปัญจุปาทานักขันเธสุ อนิจจะลักขะณะ

ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปัญจุปาทานักขันเธสุ ทุกขะลักขะณะ

ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ปัญจุปาทานักขันเธสุ อะนัตตะลักขะณะ

ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อายะตะเนสุ ติลักขะณะญานะ

ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อัฏฐาระสะธาตูสุ ติลักขะณะญาณะ

ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

วิปะริณามะลักขะณะ ปาระมิสัมปันโน

ลักขะณะวัคโค ปัณณะระสะโม

(จบวรรคที่ ๑๕)

อิติปิ โส ภะคะวา

คะตัฏฐานะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

คะตัฏฐานะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

วะสีตะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

วะสิตะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สิกขา ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สิกขาญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สังวะระ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สังวะระญาณะ ปาระมิสัมปันโน

คะตัฏฐานะวัคโค โสพะสะโม

(จบวรรคที่ ๑๖)

อิติปิ โส ภะคะวา

พุทธะปะเวณิ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

พุทธะปะเวณิญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ยะมะกะปาฏิหาริยะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

ยะมะกะปาฏิหาริยะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

จะตุพรหมะวิหาระ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อะนาวะระณะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

อะปะริยันตะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

สัพพัญญุตะญาณะ ปาระมิสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา

จะตุวีสะติโกฏิสะตะวะชิระญาณะ

ปาระมิสัมปันโน

ปะเวณิวัคโค สัตตะระสะโม

(จบ ๑๗ วรรคบริบูรณ์)

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก

อานิสงส์การสวดและภาวนา

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกเป็นพุทธมนต์อันศักดิ์สิทธิ์ไว้สำหรับสวดและภาวนาทุกเช้าค่ำ เพื่อความสวัสดีเป็นศิริมงคลแก่ผู้สาธยาย อันเป็นบ่อเกิด มหาเตชัง มีเดชมาก มหานุภาวัง มีอานุภาพมาก และมีลาภยศ สุข สรรเสริญ ปราศจากทุกข์ โศก โรค ภัย อุปัทอันตราย และความพินาศทั้งปวง ตลอด ทั้งหมู่มารร้าย และศัตรูคู่อาฆาตไม่อาจ แผ้วพาลได้

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก

๑. อิติปิ โส ภะคะวา

อะระหัง วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา

สัมมาสัมพุทโธ วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา

วิชชาจะระณะสัมปันโน วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา

สุคะโค วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา

โลกะวิทู วะตะ โส ภะคะวา.

อะระหันตัง สะระณัง คัจฉามิ.

อะระหันตัง สิระสา นะมามิ.

สัมมาสัมพุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

สัมมาสัมพุทธัง สิระสา นะมามิ.

วิชชาจะระณะสัมปันนัง สะระณัง คัจฉามิ.

วิชชาจะระณะสัมปันนัง สิระสา นะมามิ.

สุคะตัง สะระณัง คัจฉามิ.

สุคะตัง สิระสา นะมามิ.

โลกะวิทุง สะระณัง คัจฉามิ.

โลกะวิทุง สิระสา นะมามิ.

๒. อิติปิ โส ภะคะวา

อะนุตตะโร วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา

ปุริสะทัมมะสาระถิ วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา

สัตถา เทวะมะนุสสานัง วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา

พุทโธ วะตะ โส ภะคะวา.

อะนุตตะรัง สะระณัง คัจฉามิ.

อะนุตตะรัง สิระสา นะมามิ.

ปุริสะทัมมะสาระถิ สะระณัง คัจฉามิ.

ปุริสะทัมมะสาระถิ สิระสา นะมามิ.

สัตถา เทวะมะนุสสานัง สะระณัง คัจฉามิ.

สัตถา เทวะมะนุสสานัง สิระสา นะมามิ.

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

พุทธัง สิระสา นะมามิ. อิติปิ โส ภะคะวา ฯ

๓. อิติปิ โส ภะคะวา รูปะขันโธ

อะนิจจะลักขะณะปาระมิ จะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา เวทะนาขันโธ

อะนิจจะลักขะณะปาระมิ จะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา สัญญาขันโธ

อะนิจจะลักขะณะปาระมิ จะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา สังขาระขันโธ

อะนิจจะลักขะณะปาระมิ จะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา วิญญาณะขันโธ

อะนิจจะลักขะณะปาระมิ จะ สัมปันโน.

๔. อิติปิ โส ภะคะวา ปะฐะวี ธาตุ

สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อาโป ธาตุ

สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา เตโช ธาตุ

สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา วาโย ธาตุ

สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อากาสะ ธาตุ

สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา วิญญาณะ ธาตุ

สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา จักกะวาฬะ ธาตุ

สะมาธิญาณะสัมปันโน.

๕. อิติปิ โส ภะคะวา จาตุมมะหาราชิกาธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ตาวะติงสา ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ยามา ธาตุ สะมาธิญาณะ-
สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ตุสิตา ธาตุ สะมาธิญาณะ-
สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา นิมมานะระตี ธาตุ สะมาธิ-
ญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี ธาตุ
สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา กามาวะจะระ ธาตุ สะมาธิ-
ญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา รูปาวะจะระ ธาตุ
สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะรูปาวะจะระ ธาตุ
สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา โลกุตตะระ ธาตุ

สะมาธิญาณะสัมปันโน.

๖. อิติปิ โส ภะคะวา ปะฐะมะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ทุติยะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ตะติยะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา จะตุตถะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ปัญจะมะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

๗. อิติปิ โส ภะคะวา อากาสานัญจา-ยะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา วิญญานัญจายะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อากิญจัญญายะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา เนวะสัญญานาสัญญา-ยะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

๘. อิติปิ โส ภะคะวา โสตาปัตติมัคคะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา สะกิทาคามิมัคคะ ธาตุ สะ-มาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะนาคามิมัคคะ ธาตุ สะ-มาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัตตะมัคคะ ธาตุ สะ-มาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา โสตาปัตติผะละ ธาตุ สะ-มาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา สะกิทาคามิผะละ ธาตุ สะ-

มาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะนาคามิผะละ ธาตุ สะ-มาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหันตะผะละ ธาตุ สะ-มาธิญาณะสัมปันโน.

๙. กุสะลา ธัมมา อิติปิ โส ภะคะวา อะอา ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ชัมพูทีปัญจะอิสสะโร กุสะลา ธัมมา นะโม พุทธายะ นะโม ธัมมายะ นะโม สังฆายะ ปัญจะพุทธา นะมะมิหัง อาปามะ จุปะทีมะ-สังอังขุ สังวิธาปุกะยะปะ อุปะสะชะสะเห ปาสายะโส ฯ

โสโสสะสะ อะอะอะอะนิ เตชะสุเนมะ-ภูจะนาวิเว อะสังวิสุโลปุสะพุกะ อิสฺวาสุ, สุสฺวาอิ, กุสะลาธัมมา จิตติ วิอัตถิ.

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง อะอา ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ สาโพธิปัญจะอิสสะโร ธัมมา.

กุสะลาธัมมา นันทะวิวังโก อิติสัมมาสัมพุทโธ สุคะลาโน ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

๑๐. จาตุมมะหาราชิกา อิสสะโร กุสะลาธัมมา อิติ วิชชาจะระณะสัมปันโน อุอุยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ตาวะติงสา อิสสะโร กุสะลาธัมมา นันทะปัญจะสุคะโต โลกะวิทู มะหาเอโอ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ยามา อิสสะโร กุสะลาธัมมา พรหมาสัททะ ปัญจะสัตตะ สัตตาปาระมี อะนุตตะโร ยะมะกะขะ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง

คัจฉามิ.

ตุสิตา อิสสะโร กุสะลาธัมมา ปุยะ ปะกะ ปุริสะทัมมะสาระถิ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

นิมมานะระตี อิสสะโร กุสะลาธัมมา เหตุโปวะ สัตถา เทวะมะนุสสานัง ตะถา ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี อิสสะโร กุสะ-ลาธัมมา สังขาระขันโธ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ พุทธะปะผะ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

พรหมา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา นัตติ-ปัจจะยา วินะปัญจะ ภะคะวะตา ยาวะ-นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ ฯ

๑๑. นะโม พุทธัสสะ นะโม ธัมมัสสะ

นะโม สังฆัสสะ พุทธิลาโภกะลา กะระ กะนา เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ หุฎู หุฎู หุฎู สะวาหายะ.

นะโม พุทธัสสะ นะโม ธัมมัสสะ นะโม สังฆัสสะ วิตติ วิตติ วิตติ มิตติ มิตติ มิตติ จิตติ จิตติ วัตติ วัตติ มะยะสุ สุวัตถิ โหนตุ หุฎู หุฎู หุฎู สะวาหายะ.

อินทะสาวัง มะหาอินทะสาวัง พรหมะสาวัง มะหาพรหมะสาวัง จักกะวัตติสาวัง มะหาจักกะวัตติสาวัง เทวาสาวัง มะหาเทวาสาวัง อิสีสาวัง มะหาอิสีสาวัง มุนีสาวัง มะหามุนีสาวัง สัปปุริสสะสาวัง มะหาสัปปุริสะสาวัง พุทธะสาวัง ปัจเจกะพุทธะสาวัง อะระหัตตังสาวัง สัพพะสิทธิวิชชาธาระณังสาวัง สัพพะโลกาอิริยานังสาวัง เอเตนะ

สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ.

สาวัง คุณัง วะชะ พะลัง เตชัง วิริยัง สิทธิ-กัมมัง นิพพานัง โมกขัง คุยหะกัง ทานัง สีลัง ปัญญา นิกขัง ปุญญัง ภาคะยัง ตัปปัง สุขัง สิริ รูปัง จะตุวีสะติเทสะนัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะฯ

๑๒. นะโม พุทธัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม อิติปิ โส ภะคะวา.

นะโม ธัมมัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัต-ตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม ส๎วาก-ขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

นะโม สังฆัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม สุปะ-ฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ วาหะ-ปะริตตัง.

นะโม พุทธายะ มะอะอุ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ยาวะตัสสะ หาโย โมนะ อุอะมะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา อุอะมะอะ วัน-ทา นะโม พุทธายะ นะอะกะติ นิสะระณะ อาระปะขุทธัง มะอะอุ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ฯ

"เป็นผู้เจริญต้องหัดชนะ นอนก็ทำ ยืนก็ทำ เดินก็ทำ เว้นแต่เผลอ พอเผลอนึกขึ้นได้ก็ทำอีก"

เขมโกวาท

พระคาถาชินบัญชร

สมเด็จพระพุฒาจารย์ *(โต พรหมรังสี)*

อานิสงส์ชินบัญชร

พระคาถานี้เป็นการอัญเชิญพระพุทธานุภาพแห่งพระบรมศาสดา สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระพุทธเจ้าที่ได้เคย มาตรัสรู้ก่อนหน้านั้น จากนั้นเป็นการอัญเชิญ พระอรหันต์ขีณาสพ อันสำเร็จคุณธรรม วิเศษแต่ละองค์ไม่เหมือนกัน นอกนั้นยังอัญเชิญ พระสูตรต่าง ๆ อันโบราณาจารย์เจ้าถือว่า เป็นพระพุทธมนต์อันวิเศษแต่ละสูตรมารวมกันสวดคลองเป็นกำแพงแก้วคุ้มกันตั้งแต่กระหม่อมจอมขวัญของผู้ภาวนาพระคาถาลงมาจนล้อมรอบตัว จนกระทั่งหาช่องโหว่ให้อันตราย สอดแทรกเข้ามามิได้

ผู้ใดได้สวดภาวนาพระคาถาชินบัญชรนี้เป็นประจำอยู่สม่ำเสมอ จะทำให้เกิดความสิริ-มงคลสมบูรณ์พูนผล ศัตรูหมู่พาลไม่กล้ากล้ำกราย ไปทางใดย่อมเกิดเมตตามหานิยม เกิดลาภผลพูลทวี ขจัดภัยจาภูตผีปีศาจ ตลอดจนคุณไสยต่าง ๆ ทำน้ำมนต์รดแก้ วิกลจริต แก้สรรพโรคภัยหายสิ้น เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต มีคุณานุภาพตามแต่จะปรารถนา ดังคำโบราณว่า “ฝอยท่วมหลังช้าง” จะเดินทางไปที่ใด สวด ๑๐ จบ แล้ว อธิษฐานจะสำเร็จสมดังใจ

พระคาถาชินบัญชรสูตร

๑. ชะยาสะนาคะตา พุทธา เชตะวา มารัง สะวาหะนัง จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา.

๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา.

๓. สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะ-คุณากะโร

๔. หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิเณ
โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัส์มิง โมคคัลลาโน จะ วามะเก.

๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานัน-ทะราหุโล
กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามะ

โสตะเก.

๖. เกสันเต* ปิฏฐิภาคัส๎มิง สุริโยวะ ปะ-ภังกะโร

นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิปุง-คะโว.

๗. กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาทะโก

โส มัยหัง วะทะเนนิจจัง ปะติฏฐาสิ คุ-ณากะโร.

๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลี นันทะสีวะลี

เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะลาเต ติละ-กา มะมะ

---

* *บางตำรับใช้ เกเสนเต, เกสะโต, ก็มี*

๙. เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา

๑๐. ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สันฐิตา.
ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณเมตตะสุตตะกัง

๑๑. ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง.
ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะสุตตะกัง

๑๒. อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะลังกะตัง
ชินา นาวะระสังยุตตา สัตตะปาการะลังกะตา

๑๓. วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุ-
ปัททะวา.
อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะ-
เตชะสา

๑๔. วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัม-
พุทธะปัญชะเร.
ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง
มะหีตะเล

๑๕. สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะ-
หาปุริสาสะภา.

อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข
ชินานุภาเวนะ ชิตูปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ
สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย
สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะ-
ปัญชะระปะริตตัง ฯ

บทปลงสังขาร

๐ เกศาผมหงอก	บอกว่าตัวเฒ่า
ฟันฟางผมเผ้า	แก่แล้วทุกประการ
ตามืดหูหนัก	ร้ายนักสาธารณ์
บ่มิเป็นแก่นสาร	ใช่ตัวตนของเรา

๐ แผ่พื้นเปื่อยเน่า	เครื่องประดับกายเรา
โสโครกทั้งตัว	แข้งขามือสั่น
เส้นสายพันพัว	เห็นน่าเกลียดกลัว
อยู่ในตัวเรา

๐ ให้มึนให้เมื่อย	ให้เจ็บให้เหนื่อย
ไปทั่วเส้นขน	แก่แล้วโรคา
เข้ามาหาตน	ได้ความทุกข์ทน
โศกาอาวรณ์

๐ จะนั่งก็โอย	จะลุกก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย	ไม่มีเกสร

แก่แล้วโรคา เข้ามาวิงวอน
ได้ความทุกข์ร้อน ทั่วกายอินทรีย์

๐ ครั้นสิ้นลมปาก กลับกลายหายจาก
เรียกกันว่าผี ลูกรักผัวรัก
เขาชักหน้าหนี เขาว่าซากผี
เปื่อยเน่าพุพอง

๐ เขาเสียไม่ได้ เขาไปเยี่ยมมอง
เขาบ่ได้ต้อง เกลียดกลัวนักหนา

๐ เขาผูกคอรัด มือเท้าเขามัด
รัดรึงตรึงตรา เขาหามเอาไป
ทิ้งไว้ป่าช้า เขากลับคืนมา
สู่เหย้าเรือนพลัน

๐ ตนอยู่เอกา อยู่กับหมูหมา
ยื้อคร่าพัลวัน ทรัพย์สินของตน
ขนมาปันกัน ข้าวของทั้งนั้น

ไม่ใช่ของเรา

๐ เมื่อตนยังอยู่ เรียกว่าของกู
เดี๋ยวนี้เป็นของเขา แต่เงินใส่ปาก
เขายังควักล้วงเอา ไปแต่ตัวเปล่า
เน่าทั่วสรรพางค์กาย

๐ อยู่ในป่ารก ได้ยินเสียงนก
กึกก้องดงยาง ได้ยินหมาใน
ร้องไห้ครวญคราง ใจจิตอ้างว้าง
วิเวกวังเวง

๐ มีหมู่นกแขวก บินมาร้องแรก
แถกขวัญของตน เหลียวไม่เห็นใคร
อกใจวังเวง ให้อยู่ครื้นเครง
รำพึงถึงตัว

๐ ตายไปเป็นผี เขาไม่ใยดี
ทิ้งไว้น่ากลัว ยิ่งคิดยิ่งพลัน

กายสั่นระรัว รำพึงถึงตัว
อยู่ในป่าช้า
๐ ผัวมิ่งสินทรัพย์ ยิ่งแลยิ่งลับ
ไม่เห็นตามมา เห็นแต่ศีลทาน
เมตตาภาวนา ตามเลี้ยงรักษา
อุ่นเนื้ออุ่นใจ
๐ ศีลทานมาช่วย ได้เป็นเพื่อนม้วย
เมื่อตนตายไป ตบแต่งสมบัติ
นพรัตน์โพยภัย เลิศล้ำอำไพ
อัตตะกิเลสมากมี
๐ ศีลพาไปเกิด ได้วิมานเลิศ
ประเสริฐโฉมศรี นางฟ้าแห่ล้อม
ห้อมล้อมมากมี ขับกล่อมดีดสี
ฟังเสียงบรรเลง
๐ บรรเลงสมบัติ แก้วเก้าเนาวรัตน์

นับน้อยไปหรือ คุณพระทศพล
ที่ตนนับถือ พระธรรมนั้นหรือ
สั่งสอนทุกวัน
๐ พระสงฆ์องค์อารีรัก มาเป็นปิ่นปัก
พระกรรมฐาน เอออวยสมบัติ
นพรัตน์โอฬาร ดีกว่าลูกหลาน
ประเสริฐเพริศเพรา
๐ ลูกผัวที่รัก บ่มิเป็นตำหนัก
รักเขาเสียเปล่า เขามิตามช่วย
เพื่อนม้วยด้วยเรา ไปหลงรักเขา
เห็นไม่เป็นการ
๐ รักตนดีกว่า จำศีลภาวนา
บำเพ็ญศีลทาน จะได้ช่วยตน
ให้พ้นสงสาร ลุถึงสถาน
ได้วิมานทอง

๐ ผู้ใดใจพาล หลงรักลูกหลาน
จะต้องจำจอง เป็นห่วงตัณหา
เข้ามารับรอง ตายไปจะต้อง
ตกจตุรบาย

บทปลงสังขาร

๐ มนุษย์เราเอ๋ย เกิดมาทำไม
นิพพานมีสุข อยู่ไยมิไป
ตัณหาหน่วงหนัก หน่วงชักหน่วงไว้
ฉันไปไม่ได้ ตัณหาผูกพัน
๐ ห่วงนั้นพันผูก ห่วงลูกห่วงหลาน
ห่วงทรัพย์ศฤงคาร จงสละเสียเถิด
จะได้ไปนิพพาน ข้ามพ้นภพสาม
ยามหนุ่มยามสาวน้อย หน้าตาแช่มช้อย
งามแล้วทุกประการ แก่เฒ่าหนังยาน

แต่ล้วนเครื่องเหม็น เอ็นใหญ่เก้าร้อย
เอ็นน้อยเก้าพัน มันมาทำเข็ญใจ
ให้ร้อนให้เย็น เมื่อยขบทั้งตัว
ขนคิ้วก็ขาว นัยน์ตาก็มัว
เส้นผมบนหัว ดำแล้วกลับหงอก
หน้าตาเว้าวอก ดูน่าบัดสี
จะลุกก็โอย จะนั่งก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย ไม่มีเกสร
จะเข้าที่นอน พึงสอนภาวนา
พระอนิจจัง พระอนัตตา
เราท่านเกิดมา รังแต่จะตาย
ผู้ดีเข็ญใจ ก็ตายเหมือนกัน
เงินทองทั้งนั้น มิติดตัวไป
ตายไปเป็นผี ลูกเมียผัวรัก
เขาชักหน้าหนี เขาเห็นซากผี

เปื่อยเน่าพุพอง หมู่ญาติพี่น้อง
เขาหามเอาไป เขาวางลงไว้
เขานั่งร้องไห้ แล้วคืนกลับมา
อยู่แต่ผู้เดียว ป่าไม้ชายเขียว
เหลียวไม่เห็นใคร เห็นแต่ฝูงแร้ง
เห็นแต่ฝูงกา เห็นแต่ฝูงหมา
ยื้อแย่งกันกิน ดูน่าสมเพช
กระดูกกูเอ๋ย เรี่ยรายแผ่นดิน
แร้งกาหมากิน เอาเป็นอาหาร
เที่ยงคืนสงัด ตื่นขึ้นมินาน
ไม่เห็นลูกหลาน พี่น้องเผ่าพันธุ์
เห็นแต่นกเค้า จับเจ่าเรียงกัน
เห็นแต่นกแสก ร้องแรกแหกขวัญ
เห็นแต่ฝูงผี ร้องไห้หากัน
มนุษย์เราเอ๋ย อย่าหลงนักเลย

ไม่มีแก่นสาร อุตส่าห์ทำบุญ
ค้ำจุนเอาไว้ จะได้ไปสวรรค์
จะได้ทันพระพุทธเจ้า จะได้เข้านิพพาน

อะหัง วันทามิ สัพพะโส
อะหัง วันทามิ นิพพานะปัจจะโย โหตุ ฯ

พึงเจริญพระกรรมฐานจนสว่างแล้ว กราบพระขอขมาแล้วพึงกราบพระ ๕ ครั้ง แล้วพึงทำความเคารพท่านประธานสงฆ์

"พวกเราควรจะละความชั่ว ละความแก่ ละความเจ็บ ละความตายกันเสียที พอให้นึกว่าเราต้องตายแน่ เราก็ต้องละความชั่ว แล้วเราจะได้รับความสุข"

"อายุเราก็แค่นี้แล้ว จะมัวไปพะวงอะไร เราก็หาที่พึ่งที่อาศัย น้อมเอาพระพุทธเจ้ามาไว้ที่ใจ เอาพระธรรมมาไว้ที่ใจ เอาพระอริยสงฆ์มาไว้ที่ใจ เมื่อทำอย่างนี้บ่อย ๆ ความโลภ โกรธ หลง ก็จะหายไป"

เขมโกวาท

แม่ชีบุญมี บุญอนันต์

บริจาคพิมพ์หนังสือสวดมนต์ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

รายชื่อผู้บริจาคสร้างหนังสือสวดมนต์

● แม่ชีบุญมี บุญอนันต์	๑๐๐,๐๐๐.-
● คุณอุดม - คุณนงลักษณ์ รัมมณีย์	๑๐,๐๐๐.-
● วัดป่าภาวนาวิเวก	๕,๐๐๐.-
● คุณเผอิญ - คุณจำรัส ควรชม	๕,๐๐๐.-
● คุณอรวรรณ จรรยาวิศิษฐ์ ● คุณวิลาศ จรรยาวิศิษฐ์ ● คุณผกาพันธ์ จรรยาวิศิษฐ์ ● คุณอัจฉรียา จรรยาวิศิษฐ์ ● คุณภาคภูมิ จรรยาวิศิษฐ์ ● ด.ช. วสุ ทนศิริวัฒนา	๓,๐๙๐.-
● คุณวันดี เวสารัชชานนท์	๓,๐๐๐.-
● คุณแม่ไซ้เฮียง แซ่เฮง (พิชัยพานิชค้าไม้) ด่านช้าง	๑,๕๐๐.-

รายชื่อผู้บริจาครายละ ๑,๐๐๐.-

● ศูนย์ปฏิบัติธรรมท่าเรือ
● แม่ชีสมจิตร สว่างศรี
● คุณมณีรัตน์ เหล่าชัยศรี,คุณพรพจน์ เหล่าชัยศรี, และคุณกุยเฮียง โชคนาคะวะโร
● คุณสนั่น - คุณรัตนา เชาวน์เกษม
● คุณนิวัฒน์ - คุณสมศรี ชัยภาณุเกียรติ
● คุณมหิทธิเดช สุกไสว และครอบครัว
● คุณบุญสม แซอุน
● คุณสวง ภาคีฉาย
● นอ. หญิง สมบูรณ์สุข อินทีวร และครอบครัว
● คุณสันติ เกศดายุรัตน์
● LAU SIAIC PIN
● LAU TIAN CHOA
● FOO TUE CHIANG
● คุณศุภรัตน์ ตัณฑ์พูนเกียรติ
● คุณจีรศักดิ์ ลาภสุริยกุล
● คุณเปลี่ยน บุญมี
● คุณทัศนีย์ พุทธรักขิโต
● คุณธง ลิ้มบริบูรณ์ และคุณปัญจาภรณ์ เอื้อกาญจนวิไล

● คุณจำเนียร - คุณราณี กรแก้ว ● คุณประจวบ - คุณกนกวรรณ นาคสังข์
● คุณวรวิทย์ - คุณเยาวลักษณ์ สุวรรณทรัพย์
● คุณอำไพ สีตลกาญจน์ ● คุณไล้อิม พานิช
● คุณศิริพร ปิยะวัฒน์
● คุณแม่ไซ้เฮียง แซ่เฮง (พิชัยพานิชค้าไม้) ด่านช้าง ๑,๕๐๐.-
● คณะวัดศรีทองคำ ๙๑๙.-
อน.อ. สุโข - น.อ. หญิง เผชิญ คุณกมลชนก วะโนภาษ ๗๐๐.-
● คุณโต ประภาวิทย์ ๖๗๐.-
● คุณสวิง กลิ่นมณฑาและแม่ชีสีเวียง สว่างศรี ๖๐๐.-

รายชื่อผู้บริจาครายละ ๕๐๐.-

● คุณณรงค์ จันทร์รูปงาม ● คุณอำนวย ศรีภิรมย์
● คุณขจรชัย กาญจนกุญชร ● คุณพินิจ อ่วมอินทร์
● คุณวิชัย - คุณสุริยา ชายทะเล และคุณวาสนา ชายทะเล
● แม่ชีเจียรนัย แตงโสภา ● คุณชัชญา เหลืองบริบูรณ์
● แม่ชีกาญจนา อินทรศักดิ์ ● แม่ชีกิมเอ็ง แซ่ตั้ง
● คุณญาตยา - คุณนุชรี แซ่โง้ว ● แม่ชีวันเพ็ญ อนุสนธิ์
● คุณกิมเปา รัตนจารุศิริ ● คุณกิมกี แซ่คู
● แม่ชีไพรวัลย์ ผิวละออ ● คุณแม่แสวง ผิวละออ
● หลวงพ่อถวัลย์ สมสมัย ● แม่ชีเสงี่ยม, แม่ชีสำเนาว์ ศรีสุข
● คุณกิมเตียง วงษ์สุวรรณ, คุณอุดมรัตน์ เหลียนทอง
● คุณกิมกี สง่าศรี และครอบครัว ● คุณสายฝน สง่าศรี
● คุณเล็ก ศรีสวัสดิ์พาณิช ● คุณเยาวลักษณ์ ไกรสรสวัสดี
● คุณประกายแก้ว งามทวี ● คุณบัวขาว ประภาวิทย์
● คุณนฤมล แซ่นิ้ม ● แม่ชีมณี เพชรดารา และบุตร-ธิดา
● แม่ชีสุมาลี ตุ้มแก้ว และลูกหลาน ● คุณสุเทพ - คุณทองหยิบ สมสมัย
● คุณพ่อว้า -แม่ชีเขียน ● แม่ชีใมลา จันทร
● ด.ญ. สายรุ้ง ทองไพรวรรณ์ ● คุณพราหมณ์ระเหย สอาดเมือง

● คุณทิพวรรณ์ บุญแพร ● คุณณัฐจิมา กลั่นไพฑูรย์

● แม่ชีนิตยา คงแสงฤทธิ์ ● คุณประทิน ภาคีแพทย์

● คุณยูเต็ก แซ่เฮ้ง - คุณง่วนเกียง แซ่โต๋ว

● แม่ชีเจริญ, คุณเรไร, คุณมยุรี, คุณวิโรจน์, และคุณเสาวนีย์ เศวตนัย

● คุณจิระ รศิศานต์พงศ์ ภรรยาและบุตร ● หลวงพ่อหยุด อนาลโย

● อาจารย์อำไพ - คุณวิไลลักษณ์ และบุตร ธิดา

● คุณนายทุเรียน ทองคำใส ● คุณแม่อุ่ม มาลัย

● คุณหมออุบล ชิตชิกูล ● แม่ชีกันยา อุ่นทรัพย์

● คุณวีระพันธ์ - คุณวรรณี กรรณสูต

● คุณประนอม รุ่งเรือง และ ด.ช. วัฒนา สูงสกุล

● ครอบครัว จงธัญญากร

● คุณปัทมา - คุณวุฒิ ตังเจริญสุข ● คุณนคร อยู่ยิ่ง และครอบครัว

● คุณเที่ยง - คุณวรรณี และ คุณรวีวรรณ สุรีธานันท์

● คุณสมยศ - คุณจันทร์เพ็ญ ปานบุญ และครอบครัว

● คุณชาติ - คุณมณีวรรณ นาคสังข์ และบุตรธิดา

● แม่ชีเสน่ห์ สว่างศรี อุทิศให้คุณแม่พัว สว่างศรี

● แม่ชีนารี - คุณแม่นวล ทัดเกษร ● คุณวิทยา - คุณประเสริฐ บริบูรณ์

● คุณแม่อิ่มเอ็ง - คุณสุมาลี - คุณนฤมล กาญจนเบญ

● คุณชัย - คุณมาลิณี จิระศักดิ์สกุล ● คุณวิเชียร วงศ์ษา

● คุณครูสาโรจน์ - คุณสมบูรณ์ และคุณนิภา - คุณอภิวัฒน์ ทองคำใส

รายชื่อผู้บริจาครายละ ๔๐๐.-

● คุณมาลัย - คุณเรณู วารีนิล ● คณะโยมมนัส

รายชื่อผู้บริจาครายละ ๓๐๐.-

● คุณกรรณิการ์ สว่างศรี ● คุณกาญจนรัตน์ สหะศักดิ์มนตรี

● คุณวรรณา ไหลพึ่งทอง ● คุณผดุง ศรีศักดา

● คุณพ่อย้อย - แม่ชีเผื่อน - ลูกเข็มทอง ทองดี

- แม่ชีสุวรรณี อยู่สำราญ
- คุณสว่างจิตต์ พินิจพงษ์
- คุณมนูญ แววศรีทิม
- คุณเหรียญ พรรณฑูล
- คุณวรวิทย์ - คุณเยาวลักษณ์ สุวรรณทรัพย์ และลูก
- คุณสุกัญญา ตั้งใจเปี่ยม
- คุณสมบูรณ์ ไทบัณฑุพันธุ์
- คุณชลินทร์ จรรยาพงศ์กิจ
- คุณวิง พูลสวัสดิ์
- คุณสุปรานี อนุปัญญาวัฒน์
- คุณพรศรี สินธุรัตนพันธ์
- คุณสมร - คุณพนอ - คุณนิรมล สว่างศรี
- MARIA SCHNOLL & FAMILY ๒๗๐.-

รายชื่อผู้บริจาครายละ ๒๐๐.-

- คุณเที่ยง - คุณวรรณี สุรีธานนท์
- คุณธนา - คุณเสาวณี -ด.ญ. สุทธินี
- คุณนิดารัตน์ พิพัฒน์ธราทรชัย
- คุณไชยวัฒน์ พิพัฒน์ธราทรชัย
- คุณถนอมจิตร พิพัฒน์ธราทรชัย
- คุณมาณี ไช้เทียมวงษ์
- คุณชเนตตี - คุณธีรชา - คุณชลพรรษ ศงสภาต
- ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม
- คุณประชา - คุณมาลี ฉัตรชัยยัญ
- คุณไพศาล - คุณกุ้ง ฉัตรชัยยัญ
- สามเณรชาญชัย ฉัตรชัยยัญ
- ด.ช.ชวิน, ด.ช.กฤษดา ฉัตรชัยยัญ
- คุณสวัสดิ์ - คุณสมจิตต์ พงษ์มาลา
- คุณพิพัฒน์ พงษ์มาลา
- คุณจุไรรัตน์ พงษ์มาลา
- คุณวราพร-คุณชัยทิศ รังสิทธิ์เสถียร
- แม่ลีนา พวงนาค และครอบครัว
- คุณพิมลรัตน์ ลิมปนเวทยนนท์
- คุณสมศักดิ์ - คุณพรรณี ลิขณะกูล
- คุณสุกัญญา ตั้งใจเปี่ยม
- คุณสุภีร์ สิงห์สม
- โยมพ่อสมทรง - แม่ชีกิ่งแก้ว มานะรุ่งโรจน์ พี่ ๆ และน้อง
- คุณณาตยา - คุณนุชรี แซ่โง้ว
- พลเอกอิทธิพล สังขวาสี
- คุณมารศรี ทวีวัฒน์
- คุณอังสนา แววศรีทิม
- คุณศันสนีย์ เศรษฐวัฒน์
- คุณเอม - คุณสำรวย น้อมพิทักษ์
- คุณสำอางค์ พูกุรนี
- คุณมาลัย วารีนิล
- คุณสุนันท์ จำปาเงิน
- คุณจันทร์เพ็ญ จำปาเงิน
- คุณราตรี จำปาเงิน
- คุณปนัส จำปาเงิน

● คุณสุนีย์ ชูชมชื่น, คุณรัชชา แขวงโสภา, คุณเรไร วงศ์ชัย และคุณนพ เต็มพร้อม ● คุณชาตรี รัตนสุธานิกร
● คุณศยาวรรณ ภูมิ ● คุณชม้อย ถนอมทรัพย์
● คุณจุก เจิมเกตุ ● คุณวุฒิ - คุณสุมน มะลิทอง
● แม่ชีแป๊ว มโหราช ● แม่ชีไปล่ หอมระรื่น
● คุณละมัย เณรแตง ● แม่ชีสวิง อินโต และบุตรธิดา
● คุณเกษม - คุณไพลินี -ด.ช. อรัญ จารุขจรจินดา
● คุณยูเต็ก แซ่เฮ้ง ● คุณอนันต์ - คุณเพียงใจ ขุนณรงค์
● คุณชไมพร อารีกิจ ● คุณเนาวรัตน์ อุดมจิตกิจ
● คุณรัฐนันท์ บวรฤทธิกุล, คุณศิริลักษณ์ กอบัว
● คุณภัทรวดี - คุณรุจิรา สังคสัมพันธ์ ● แม่คุณผิน แพทองคำ ป้าสาคร รัศมีแก้ว
● คุณสุพจน์ - คุณณัฐิมา และครอบครัว สุขอำไพ
● คุณบุญลือ - คุณรัชนีกร พร้อมบุตรธิดา
● คุณศักดา - คุณฐิกาดา - ด.ช. กฤตภาคี รื่นภาคพจน์
● แม่ชีชะเอม ทีฆ์ระยศ, คุณวิเชียร สกุลเลิศสุวรรณ
● คุณวีรีย์ ศวิตธาต ● คุณเสาวลักษณ์ บุญประเสริฐ
● คุณประกิจ รัตนคงสวัสดิ์ ● คุณสมบูรณ์ สีทับทิม
● แม่ชีสุนันท์ ปานเทพอินทร์ ● แม่ชีสำราญ สุนทรนุภาพ
● แม่ชีบุญเลื่อน พวงมาลา ● ร้านมะกัน และบุตร - ธิดา
● คุณละมัย - คุณถนอมศรี เลิศหงิม ● คุณชุติมา แซ่บัง และบุตร - ธิดา
● คุณประเสริฐศรี - คุณนราวรรณ ตุลวรรธนะ
● คุณประสิทธิ์ - คุณพายัพ สัตบุตร ● คุณทองเลื่อน ขุมทอง
● คุณบุญมา เสนาพิทักษ์ ● คุณสวาท หงษ์โต
● คุณสมศักดิ์ - คุณเรณู ปิ่นวิเศษ และบุตร
● คุณวินัย ลักษณะศิริ ● คุณจำปา ดังก้อง
● แม่ชีเลี่ยม กลั่นประชา ● หลวงพ่อจำนงค์
● แม่ชีเยี่ยม ชื่นจิตต์, คุณชลอ มะลิทอง และบุตรหลาน
● แม่ชีจำรูณ อุดม และบุตรหลาน ● คุณพ่อปลิว - คุณทองเปลว ศรีสุข

● คุณสุนันต์ - คุณบุปผา ศรีสุข
● คุณคำนึง เลิศวิบูลย์วานิช
● คุณโอทึ้ง แซ่เล้า
● คุณประทิน - คุณอุทัย คำสกุล
● คุณประดับ ชูเชษฎร์
● แม่ชีสมพิศ ไทบัณฑุพันธุ์
● คุณสุชาดา เลิศอุดมชัย
● คุณละมูล สว่างศรี
● คุณจำลอง กฤษณา
● คุณเสนาะ - คุณสงบ ชัยนาม

● คุณสำรอง ปานเจริญ และคณะ ๑๘๐.-
● คุณมณฑา - คุณสมภพ แฟงรัก ๑๖๐.-
● พระรังสันต์ สนฺติธมฺโม ๑๕๐.-
● คุณโสภณ วิชพัฒน์ ๑๕๐.-
● คุณวารี ชูบุปผา ๑๕๐.-
● คุณจินดา ทองสมุทร, คุณวิจิตรา, ด.ญ. เนื้อทิพย์ สุนทรมโนคติ ๑๓๐.-
● หลวงพ่อทิม กลฺยาณธโร ๑๑๐.-
● คุณอุดม ระวินู ๑๒๐.-

รายชื่อผู้บริจาครายละ ๑๐๐.-

● คุณปู่ขวัญ - คุณย่ากิ่ง กฤษณา
● คุณวรรณา กองกาไว
● ด.ญ. พิมพ์วิมล รักษาพล
● คุณสมใจ วังงาม
● คุณสมพร เงินเกื้อกูล
● คุณศิริ สมบูรณ์ศิลป์
● คุณสมเจตน์ - คุณบุษยา สมบูรณ์ศิลป์
● คุณบรรจง - คุณเฉลา สมบูรณ์ศิลป์ คุณกรี - คุณอุ่นเรือน สมบูรณ์ศิลป์
● คุณรชตะ - คุณชิราพร - ด.ช. นวพรรษ -ด.ญ. นัฐชยา อักษรโกวิท
● แม่ชีบุญเลี้ยง - คุณนวลจันทร์ ศิลาวราเวทย์
● คุณพงศ์ศักดิ์ - คุรกานดา ศิลาวราเวทย์
● คุณพงษ์ไพบูลย์ - คุณสมคิด ศิลาวราเวทย์
● คุณสาลี่ - คุณสุขุม ภูวเศรษฐ
● คุณสมพร - คุณนิรันดิ์ บุญมี
● คุณทองคำ ภูผา
● คุณซุ่งฟ้า หุ่นประเสริฐ
● คุณมณี ปาลนวงษ์
● แม่ชีสำเนียง พลเสน
● แม่ชีจำปี อรุณมณี
● คุณศิริวรรณ ภักดีนฤพันธ์

● คุณทรง - คุณสุมาลี แม่ชีน้ำทิพย์ อินสว่าง

● คุณแม่พรหม ตังกวย ● คุณสุภชน โรจน์ปัญญกิจ

● คุณประทุม สังปานเขา ● คุณอรุณ รักสิลุ

● คุณทรงศรี แซ่เฮ้ง ● คุณพิมพ์พร จิ๋วเจริญ

● คุณพัชรา แซ่เฮ้ง และ ด.ญ. หญิง แซ่เฮ้ง และครอบครัว

● คุณทอด แดงจุ้ย, คุณรุ่งเรือง เมฆทับ และคุณเรวัช เมฆทับ

● คุณสุทิน ปรายทอง ● คุณสมชาย สัมมาคุณ และครอบครัว

● คุณเอื้อมพร ศรีวิเชียร ● คุณสงวน ครีมสูงเนิน

● คุณอรรถพร - คุณสุทน พวงอินทร์ และบุตรธิดา

● พ.อ.อ. หญิง อรุณี ณชัยศรี และบุตร

● คุณแม่สุชิน พระแสงยัพ, คุณกิตติพศ - คุณเจริญยิ่ง ปรีชาภาณุวัฒน์ และบุตรธิดา ●คุณอุดม เอี่ยมศุภวัฒน์ และครอบครัว

● คุณอรนุช ศรีปัทมกุลกิจ ● คุณสมศรี แซ่หมอง

● ครอบครัววิไลวัลย์ วันสิริเสรี ● ครอบครัวกชพร ศักดิ์ธีระชน

● คุณจิตรา - คุณรัตนา เสตะจันทม์ ● คุณอำนวย มนัสโก

● คุณฉวี รวยบุญส่ง ● คุณสุรักษ์ - คุณสุรีย์ สุขสำราญ

● คุณศรัญญา กาญจนวิกัติ ● คุณฉุย อินโต

● คุณประเทือง - คุณสมหมาย อรุณมณี ●คุณสวัฒน์ สรรสุนทรเทพ

● คุณสมส่วน - ด.ญ. หรรษา พุ่มโพธิ์ ● คุณศิริพร พุ่มโพธิ

● คุณธีระศักดิ์ ขุนทอง ● คุณเบญจาพร ชีระวานานนท์

● คุณอุทัย - คุณสุพิทิพย์ แป๋วประดู ● คุณบังอร ทับทิม

● คุณน้อย สุวรรณ์นิก ● คุณสายหล่ย แซ่อุ้ย

● คุณแม่ทองหล่อ จันทร์สุวรรณ ● คุณสุตรี กาษภักดี

● คุณสมเทศ ดีเสมอ ● คุณบุญพิง ดีเสมอ

● LOH LI LING ● LAU KIM HONG

● LIEN NOI LING ● แม่ชีประคอง มหิงษา

● คุณสงัด มหิงษา ● แม่ชีเข็มทราย ธัญญเจริญ

● แม่ชีนิตยา มณีกิจ ● คุณสมุทร -คุณรัศมี - ด.ช. ทศพล

- คุณกมลรัตน์ แซ่โง้ว
- คุณวรรณกมล ศุภจิตรานนท์
- คุณสุนีย์ จันทร์แสงสุก
- แม่ชีสมหมาย มหิงษา
- คุณป้าผ่อง บุญเหลือ
- คุณพรพรรณ วัชราไทย
- คุณศุภโชค - คุณปิดทองคำ - คุณจงกล
- คุณถาวร มหิงษา
- คุณประนอม อภิเดช
- คุณเสานีย์ เดชยุทธชัย
- คุณธัชรินทร์ นภาพร
- คุณทองชิน เดชยุทธชัย
- คุณปรีชาน เดชยุทธชัย
- คุณสวัสดิ์ เดชยุทธชัย
- คุณสุรีย์ อินสว่าง
- ด.ญ. สุภัทรา เกศดายรัตน์
- คุณพรม สุวรรณวิไลกุล
- คุณทองแดง สุวรรณวิไลกุล
- คุณสมศรี สุทธิชาญชัย
- คุณสุพี หลวงสนาม
- คุณพงษ์พันธ์ - คุณสดารัตน์ เทศนาจัณ, คุณวัชรินทร์ - คุณวรางคนา - คุณบุญจิมา ทองคำใส
- คุณอุไร คล้ายศรี
- คุณพยอม อดิเทพาโรจน์
- คุณวรรณี บวรธรรมจักร
- คุณล้อม - คุณละมุด มั่นคง
- คุณรุ่งนภา พงศ์สำราญ
- คุณสุรีย์ ประภาศิริสุลี
- คุณณัฏฐา ถาวรพันธ์
- คุณเสาวภา คงวารี (ไทรแก้ว)
- คุณแม่ตลุ่ม มาลัยทอง
- แม่ชีประเสริฐ มั่นปาน
- คุณชูศรี สุฤทธิกุล
- คุณณิชาภัทร รอดทอง
- คุณสมนึก แตงเข็ม
- คุณสุนิสา เลาหขจิตยืน
- คุณจุก สิงห์โมรา
- คุณเนตร สายสุพรรณ
- คุณแม่ทองม้วน ตุ้มต่างหู
- คุณงามตา ละวรรณวงษ์
- คุณมานพ ควรอาจ
- คุณละเมียด เกิดบงกช
- คุณเกต พิมจุฬา
- คุณวรรณา แซ่จิว ลูกชายเฮง ชาญปัญญา
- แม่ชีมาลี อิงคะวะระ
คุณสุรภี จินสมานบุญ
- แม่ชีบุษกร อร่ามโชติ, คุณบุญเรือน บัวขำ
- คุณศุรดา สิงห์คาร
- คุณสมชาย - คุณศิริพร คิดดี
- ด.ช. ธนภพ - ด.ช. ภาคภูมิ คิดดี
- คุณประทวน - คุณสาลี่ สิงห์จันทร์
- คุณรณชิต - คุณวรรณา - ด.ญ. น้อยทราย สิงห์จันทร์

- คุณสุบัณฑิตา กาหภักดี
- คุณจำรัส - คุณขริษฐา พิมจุหา
- แม่ชีอาภรณ์ เชื่อปัญญา
- คุณบุญมา นรสิงห์
- คุณสท้อน นรสิงห์
- คุณรัตนา พระยาน้อย
- คุณทองอยู่ พันธแขก
- คุณมยุรี พ่วงพุก
- คุณรสสุคนธ์ - คุณบุญชู - ด.ญ. เบญจา รอดนำพา
- คุณอมรา - ด.ช. เกียรติคุณ - คุณแขไข ภักดีวรวงศ์
- คุณทองดี - คุณทองห่อ ช้อยโทน
- คุณมโน - คุณลัดดา กาญจนารักพงศ์
- คุณทวนทอง - คุณรุ่งนภา - ด.ญ.ณัฐพร พ่วงพุก
- คุณทองอยู่ - ร.ต.ต. บุญรอด พ่วงพุก
- คุณมานพ ควรอาจ และครอบครัว
- คุณวิไล ศรีสวัสดิ์พาณิช
- คุณสาธิต ศรีสวัสดิ์พาณิช
- คุณวิชัย ศรีสวัสดิ์พาณิช
- คุณเกิดศิริ แดงรุ่งโรจน์
- คุณกิมคุณ แดงรุ่งโรจน์
- ด.ญ. เปิ้ล ปมุติโต
- คุณกฤติมา - คุณชานนท์ - คุณชานัน แดงรุ่งโรจน์
- คุณนุชฎาจ - คุณวันเพ็ญ - คุณพจนีย์ ไหล่พึ่งทอง
- คุณชาญวิทย์ - คุณอนุสรณ์ - คุณพงศ์ศักดิ์ ไหล่พึ่งทอง
- คุณปราณี - คุณเชวง ศงศภาต
- คุณศิริพร พิพัฒน์ธราทรชัย
- คุณพูนวดี พิพัฒน์ธราทรชัย
- คุณวรรณจุรี พาณิชย์วรกุล
- ด.ช. ฉัตรชัย พาณิชย์วรกุล
- ด.ญ. แอว พาณิชย์วรกุล
- คุณพินิจ ด่านธานินทร์
- คุณมณี สดคมคำ และครอบครัว
- คุณสุขสม น้ำทิพย์
- คุณบุญมา กาสภักดิ์
- คุณงาม - คุณไพรวัน - ด.ช. นพรัตน์ - ด.ญง พัชรินทร์ ปรึกษา
- คุณอุไรรัตน์ ชูชมชื่น
- คุณราตรี นิลคำแหง
- คุณศุภลักษณ์ วิกิจติศิริกุล
- คุณเสาวลักษณ์ พัฒนาวานิช
- คุณอำพร ศรีสวัสดิพาณิช
- คุณชิต ละเอียด
- คุณตวงพร จรัญชล
- คุณพ่อเติม ละเอียด
- คุณภาณี พลอยมา
- คุณเนาวรัตน์ เผือกวิไล
- คุณภัทร เผือกวิไล
- คุณประสงค์ พลอยมา
- ด.ญ. อาลิสา เผือกวิไล
- ด.ญ. พลอยไพลิน พลอยมา

- คุณยายบุญ - คุณตากี่ เจริญโสภา
- คุณปู่เปี่ยม - คุณย่าทองสุข ละเอียด
- คุณสำริด - คุณลัดดา -คุณวรรณา กองกาไว
- คุณยุพา - ด.ญ. บรีส รักษาพล
- คุณจันทร์ธิดา กัมพลาทร
- คุณทิพวรรณ จารุวณิช
- คุณเจริญ สุวรรณษร
- คุณสุขศิริ พิพัฒน์ธราทรชัย
- คุณวินิจ วรชิตานนท์
- คุณฉลวย ปรางจั่น
- คุณสมมิตร ด่านธานินทร์
- คุณนภา โชคอวยพรชัย
- คุณอ้อมน้อย ทวีศักกดิ์สกุล
- คุณแม่สนม เริ่มรัตน์
- คุณบุญศรี แซ่โค้ว
- คุณกิ้ว เหล่าวัฒนยิ่งยง
- คุณจิตตรี ภาษภักดี
- คุณประทิน ดวงจินดา
- แม่ชีสุเทพ พรหมทอง
- คุณสุพร วิจิตรุจนพันธ์
- แม่ชีส้มเกลี้ยง แซ่เตีย
- แม่ชีปาริชาติ จันทร์เรือง
- คุณอัญชัญ จันทร์เรือง
- คุณวีระ แซ่ก๊วย
- คุณสมควร ยกย่อง
- คุณสุนันท์ - คุณกาญจนา -ด.ญ.ประภาศิริ
- คุณสุวัฒน์ - คุณวรรณดี - ด.ญ. สุวัจนีย์ แก้วเชียง
- คุณอาคม ต่อสติ
- คุณศิริรัตน์ พรศิริประเสริฐ
- คุณสีดา กล้าแข็ง
- คุณเอกพงษ์ ปานสุวรรณ
- คุณประไพ น้ำจันทร์
- แม่ชีพิมพ์ ปัญจศีล
- คุณอารีพันธ์ วัฒนาศิลป์ชัย
- คุณซุ้งฟ้า หุ่นประเสริฐ
- คุณเรณู วารีนิล
- คุณจินตนา ประจงการ
- ด.ช.ประจักษ์ ประจงการ
- คุณจิรชูพล บรรณทัต
- คุณสมหวัง โอรักษ์
- คุณกัลยา โอรักษ์
- คุณจันทร์จิรา โอรักษ์
- คุณขวัญฤทัย โอรักษ์
- คุณศิศธร แววศรีทิม
- คุณปราณี อยู่ประเสริฐ
- คุณประเสริฐ อยู่ประเสริฐ
- ด.ญ. กีรติ อยู่ประเสริฐ
- คุณกุหลาบ สุวิชชาประภาสิทธิ์
- ด.ช. นัฐดนัย ธนฤกษ์
- คุณกาญจนา แจ้งเจริญ
- คุณมาลา ถนอมทรัพย์
- คุณมาลี ถนอมทรัพย์
- ด.ญ. จุฑามาศ ธนฤกษ์

● ด.ญ. ภัทรวดี สังคสัมพันธ์ ● ด.ญ. รุจิรา สังคสัมพันธ์
● คุณสุมน มะลิทอง ● คุณทรงดี
● คุณกุหลาบ - คุณประสิทธิ์ กฤษณา และครอบครัว
● ร้านแฉล้มการช่าง ตลาดสรรคบุรี ● คุณมะลิ ขุมทอง
● คุณแตงกวา เกตุดี ● คุณสมหมาย ไวกูณฐอนุชิต
● คุณจินดา ศรีชัย ● คุณฟู ใจมุ่ง
● คุณนกแก้ว สินธิเวช ● ด.ช. ขจร สุพรรณสุชาติ
● แม่ชีพวงเพ็ญ แก้วเขียว ● แม่ชีกลุ่ม ชาวบ้านกราง
● คุณสุจิตรา แซ่เล้า ● คุณหวล ปทุมานันท์
● แม่ชีสมวงค์ ทิวาวงค์ ● คุณสมจิตร ทองมี
● คุณนงค์นุช ลวรรณวงษ์ ● คุณสมจิตร ด.ช. ประจักษ์ ศรีสุข
● คุณสุพร โอหารสุขสกุล ● คุณมณฑา ขำประเสริฐ
● คุณสำราญ จันทร์ลอย ● คุณศิลป์ชัย ใจดี
● คุณฐิตาภา ใจดี ● คุณแม่ช้วน - คุณวรรณพร วังงาม
● แม่ชีประภา ปรีชา ● คุณทองหยิบ สมสมัย
● ปลัดธวัชชัย - คุณผกาวดี ลิ้มสมบูรณ์ ด.ญ. ณัฐพร, ด.ญ. กนกพร, และ ด.ญ. อณิสา ลิ้มสมบูรณ์ ● คุณทองสุข - คุณดารา จันทร์แสงสุข และบุตร
● แม่ชีเจริญศรี ใจประสิทธิ์ ● คุณซ่อนกลิ่น น้ำแก้ว
● คุณวิเชียง แจ้งสว่าง ● คุณณรงศักดิ์ เกษรศิริ
● แม่ชีสมจิตร แซ่ตั๋ง ● คุณแม่ประพันธ์ ภู่มาลา
● แม่ชีประเสริฐ สุรพันธุมาภา ● คุณถนอม ประภาวิทย์
● คุณธนวิทย์ ชัยเอกสิทธิ์ ● คุณเล็ก - คุณช่วน อยู่เป็นสุข

● คุณไล้เง็ก แซ่กอ ๖๐.-
● คุณวรรณียา ชื่นบารมี ๖๐.-

รายชื่อผู้บริจาครายละ ๕๐.-

- คุณลัดดาวรรณ ปัญญายิ่ง
- คุณวันทนา คุ้มสมเวทย์
- แม่ชีแฉล้ม กฐินทอง
- คุณยับ ปรีชาพันธ์
- คุณพรพิมล สะราคำ
- คุณมณเฑียร น้ำดอกไม้
- คุณศรีสมร
- คุณพเยาว์ และบุตรธิดา
- คุณวรวรรณ - คุณอัจฉยา จรรยาวิศิษฐ์
- คุณสายรุ่ง ชำสถิตย์
- คุณเฉลียว ช่างบรรจง
- คุณสมพิศ บุญกันภัย
- คุรสมบัติ แบนไทย
- คุณแม่เชิญ - คุณป้าจี้ งามขำ
- คุณแฉล้ม อดิเทพาโรจน์
- คุณกนกวรรณ ชัยรัตน์เมธี
- คุณบุญธรรม การภักดี
- คุณไก้ - คุณพนม สงวนตัด
- คุณสำเริง เปิ่นแก้ว
- คุณชลอ เปิ่นแก้ว และครอบครัว
- คุณทัศนา รุ่งศิรินทึ
- คุณบุญชอบ กลัดสุข, คุณสม กลัดสุข
- คุณแม่ปอน เมฆฉาย
- คุณแม่สมจิตร กาฬภักดี
- แม่ชีอำภา กุมภีพงษ์
- คุณเกรียง ภู่เปี่ยม
- แม่ชีนฤนาถ เพิ่มพูนโภไคย
- คุณกิมเอ็ง แซ่อึ้ง
- คุณสมพงษ์-คุณบุญเล็ง ปัญเศษ และบุตร
- ด.ช. ภูมิ ศุกนคร
- คุณสันติ คุ้มครอง
- คุณกิมลี้ แสงแก้ว
- คุณเทียนชัย ฉัตรทอง
- คุณสมบัติ หุ่นประเสริฐ
- คุณสุพัตรา หุ่นประเสริฐ
- คุณลำพึง จันทร์แดง
- คุณอำไพ ขอบโคกกรวด
- แม่ชีขวัญใจ เชื้อแดง, คุณรุ่งทิวา พลอยโพธิ์
- คุณแม่ชะเอม ดำรงเพชร
- คุณแม่แจ๋ว เพชรวงษ์
- คุณแม่พนม สว่างศรี
- แม่ชีสุณีพร ธูปเมืองปักษ์
- คุณแม่เอียน สว่างศรี
- แม่ชีสมควร มาลัยทอง
- คุณแม่สุรินทร์ ขุมทรัพย์
- คุณน้อย พ่วงทรัพย์
- คุณแม่ทองปาน วุฒิ
- คุณละเอียด ตั้งสงวนธรรม

รายชื่อผู้บริจาครายละ ๔๐.-

- แม่ชีเอื้อม
- คุณสำรวม ปิ่นแก้ว
- คุณยิ่ง ทองมี, คุณวชิระ - คุณมารศรี
- คุณแม่พร ปัญจะศิริ
- คุณน้ำลด น้ำดอกไม้
- คุณแม่ประเสริฐ บุญประสิทธิ์
- ด.ญ. นิธารา - คุณสุวพัชร ใจดี

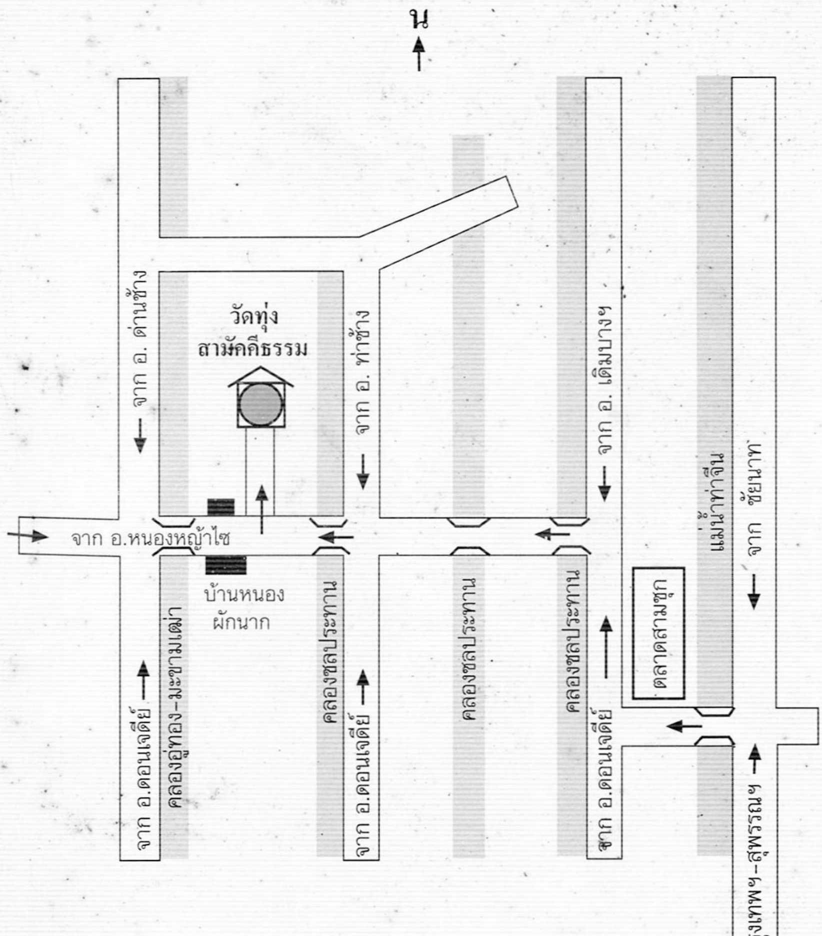
รายชื่อผู้บริจาครายละ ๓๐.-

- คุณเตี่ยมกกุ่ย - คุณแม่ทองดี จงสุขะถาวร
- แม่ชีพราหมณ์เกศประทุม
- คุณจุรี เทพดอกไม้
- แม่ชีก้านตอง มาลัยทอง
- คุณอภิชาติ แซ่เจียม ๒๘ .-

รายชื่อผู้บริจาครายละ ๒๐.-

- คุณเพรียว กัณรังษี
- คุณเจ๊ก ดียิ่ง
- คุณเจริญ รอดเหนือ
- คุณพ่อปลอย ควะอาจ
- คุณสวัสดิ์ - คุณวาสนา - ด.ญ. กาญจนา - ด.ช. พิรพงษ์ รัมมะสันธ์
- คุณสายลม ขาวเงิน
- ด.ญ. ปัทมา ใจเที่ยง
- คุณแจ๊ว ช่างบรรจง
- คุณญาดา แท่นธรรมโรจน์
- คุณกิมเฮียง - คุณอัญชิพร - คุณจิราภรณ์ รัศมีวงษ์
- คุณวิจารณ์ - คุณดวงใจ สรหงษ์ และบุตร ธิดา
- คุณสายลม แฟงรัก คุณนพดล ขาวเงิน
- คุณโสภา สุทธิประทีป
- คุณวิรัตน์ ล้ออุทัย
- คุณศรีสวัสดิ์ เชื้อสวย
- คุณวันชัย บวรธรรมจักร
- ด.ช. สุรนิตย์ อ่วมวิไลย
- คุณธีรวัฒน์ - คุณธีร์สุดา ทิมสันต์
- คุณเรียม แก้วทิม
- คุณแม่ลูกจันทร์ เกตุทุม
- คุณศรีเวียง สว่างศรี
- คุณแม่ละมุด สว่างศรี
- คุณอุเทน - คุณทัศวรรณ มาลัยทอง
- แม่ชีอนงค์ เจริญผล

✣✣✣

แผนที่ ไปวัดทุ่งสามัคคีธรรม

"ใครจะว่าเราดีเราชั่วนั้น ไม่ใช่อยู่ที่คนพูด แต่อยู่ที่การกระทำของเราต่างหาก ถ้าหากเขาว่า เราดี แต่เราไม่ดีจริง ก็ไม่มีความหมาย"

หนังสือพุทธมนต์แปล วัดทุ่งสามัคคีธรรม